

అయోధ్యవసీ రామనమో AYODHYA VASEE RAMA NAMO

ఆంగ్లమూలము

: "SPOTLIGHTS ON THE RAMAYANA "
by Sri Swami Premanandaji

తెలుగు అనువాదము : యు. నారాయణరావు

2020

Let noble thoughts come to us from all sides - Rigveda 1.81.1

సేవింపుము

ప్రేమింపుము

దానమిచ్చుము

పరిశుద్ధుడవుకమ్ము

ధ్యానించుము

అత్తసాక్షాత్కారమును

బడయుము

శిష్యుడు స్వామి-లేదానంద

స్వామి చిదానంద

స్వామి ప్రేమానంద

ॐ

అయోధ్యవాసీ రామనమో

AYODHYA VASEE RAMA NAMO

శ్లో॥ శ్రీరాఘవం దశరథాత్మజ మప్రమేయం,
సీతాపతిం రఘుకులాన్వయ రత్నదీపమ్ ।
ఆజానుబాహుమరవింద దళాయతాక్షం,
రామం నిశాచర వినాశకరం నమామి ॥

సంకీర్తన

1. రామ జిన్నా నామ్ హై, అయోధ్య జిన్నా ధామ్ హై ।
 ఐసే అయోధ్యావాసీ కో, హమారా లాఖోఁ ప్రణామ్ హై ॥ (రామ)
2. గోపాల్ జిన్నా నామ్ హై, గోకుల్ జిన్నా ధామ్ హై,
 ఐసే యశోదాలాల్ కో, హమారా లాఖోఁ ప్రణామ్ హై ॥ (రామ)
3. విష్ణు జిన్నా నామ్ హై, వైకుంఠ జిన్నా ధామ్ హై ।
 ఐసే లక్ష్మీనాథ కో, హమారా భీ ప్రణామ్ హై ॥ (రామ)
4. పండరినాథ నామ్ హై, పండరిపుర వాసీ హై ।
 ఐసే విఠల్ నాథ కో, హమారా భీ ప్రణామ్ హై ॥ (రామ)
5. శంకర్ జిన్నా నామ్ హై, కాశీ జిన్నా ధామ్ హై ।
 ఐసే కైలాసవాసీ కో, హమారాభీ ప్రణామ్ హై ॥ (రామ)
6. శ్యామ తేరా నామ్ హై, గోకుల్ తేరా ధామ్ హై ।
 ఐసే దీనానాథ కో, హమారాభీ ప్రణామ్ హై ॥ (రామ)
7. రాధా తేరీ ప్యారీ హై, ప్రాణోఁకే ఆధారీ హై ।
 ఐసే ప్రాణప్యారే కో, హమారాభీ ప్రణామ్ హై ॥ (రామ)
8. మురళీ తేరీ శోభా హై, భక్తోఁకా మనలోభా హై ।
 ఐసే భక్త ప్యారే కో, హమారాభీ ప్రణామ్ హై ॥ (రామ)
9. సఖియోం మేఁ తుమ రమతా హై, నయనోఁ మేఁ తుమ హస్తా హై ।
 ఐసే గిరివరధారీ కో, హమారా భీ ప్రణామ్ హై ॥ (రామ)
10. గీతామండలి వాసీ హో, భక్తోం కే సుఖరాశీ హో ।
 ఐసే భక్త ప్యారే కో, ఐసే దీనదయాళ్ కో,
 హమారా భీ ప్రణామ్ హై, లాఖోఁ ప్రణామ్ హై ॥ (రామ)

అనుక్రమణిక

అనువాదకుని విన్నపము	iv
ఆముఖము (పూజ్యస్వామి హంసానంద)	v
ప్రచురణకర్త పీఠిక	vi
ముందుమాట (పరమపూజ్య స్వామి చిదానంద)	vii
ప్రార్థన	viii
నా మనవి (స్వామి ప్రేమనంద)	ix
I. కథావిధానము	1
II. విశ్వనాటకము	5
III. దృఢపడిన పన్నాగము	9
IV. ప్రపంచ సాహిత్యంలో....	12
V. రామాయణంలో నిగూఢ విషయాలు	17
VI. యథార్థమా లేక కట్టుకథయా?	21
VII. రామగీత	23
VIII. ప్రశ్నలు మఱియు సమాధానాలు	27
IX. స్వామి ప్రేమానందవారి సంక్షిప్త జీవిత చరిత్ర	40
మృత్యుంజయ మహా మంత్రము	42

౩౦

అనువాదకుని విన్నపము

ఓం నమో భగవతే శివానందాయ

అత్యస్వరూపులైన పాఠకులందఱికి ప్రణామములు. మీ చేతియందున్న “అయోధ్యవాసీ రామనమో” అను శీర్షికతోనున్న పుస్తకము దివ్యజీవన సంఘమునకు చెందిన పూజ్యశ్రీ స్వామి ప్రేమానంద మహారాజ్ వారి **SPOTLIGHTS ON THE RAMAYANA** (“రామాయణంలో కాంతిపుంజాలు”) అను ఆంగ్లగ్రంథమునకు తెలుగు అనువాదము. దీని ఆంగ్లమూలమును దివ్యజీవన సంఘము, టుమ్మీకేక్ వారు 1980లో ప్రథమముద్రణగను, 1995లో ద్వితీయ ముద్రణగను ప్రచురించియున్నారు. ప్రస్తుత తెలుగు అనువాదగ్రంథానికి స్వేచ్ఛను తీసికొని, పైవిధముగా శీర్షిక నామకరణము చేయుట జరిగినది.

శ్రీరామచరితమానసమును ఆపోశన పట్టిన స్వామి ప్రేమానందవారు శ్రీరామాయణ ఇతిహాస గ్రంథములో సామాన్యజనులకు తెలియని ఎన్నెన్నో విషయాలను ఈ పుస్తకమునందు పొందుపరిచారు. ఇది ఒక పరిశోధనా గ్రంథముగా భాసిస్తున్నది. ఈ పుస్తకరచనయందు వారు అనేక గ్రంథములను సంప్రదించినట్లు తెలియుచున్నది. వారు సంప్రదించిన గ్రంథ పట్టిక ఇవ్వకున్నను రామభక్తుడగు ఈ మహాపురుషుడు, శ్రీరామాయణములో ఎన్నెన్నో క్లిష్టమైన అంశాలను కూడ తనదైన శైలిలో విశదపరిచారు. అందులకు పాఠకులందఱును వారికి కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనములనర్పించుకొనాలి. అయితే, అనేక ఆధ్యాత్మిక గ్రంథాలలో మాదిరిగానే ఈ గ్రంథములో కూడ కనిపించే పునరావృత్తిని దోషముగా కాక, భక్తుల మనస్సులలో మంచి విషయాలు దృఢంగా నాటబడాలనే సద్దుద్దేశ్యముతో వారు అట్లు చేసినట్లుగా భావన చేయాలి.

మహాత్ముల ద్వారా భక్తులు వారి సంశయాలను నివృత్తి చేసికొనాలనుకోవడం సహజం. పుస్తకం చివరన వారు పాఠకుల ప్రశ్నలకు జవాబులు ఇచ్చియున్నారు. వీటిలో చాలమట్టుకు జ్ఞానదాయకంగా, ఉత్తేజదాయకముగా ఉన్నవని పాఠకులు గ్రహించగలరు. ఏది ఏమైనను, శ్రీరామాయణముపై ఇది అరుదైన పుస్తకమనే చెప్పాలి. ఆంగ్లమూలగ్రంథాన్ని నేను యథాతథంగా అనువాదము గావించాను. పాఠకులు ఇందలి నా అనువాద దోషములను మూలగ్రంథ రచయితకు ఆపాదించక, సహృదయతతో పూర్తి సమర్థత లేకున్నను ఈ కార్యాన్ని చేపట్టినందులకు నన్ను మన్నించగలరని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఈ గ్రంథమునందలి దోషములను సరిదిద్ది ఇచ్చుటయే కాక, అముఖమును ప్రసాదించిన శ్రీశివానందాశ్రమము, టుమ్మీకేక్ నందలి సీనియర్ స్వామీజీలలో ఒకరైన పూజ్యశ్రీ స్వామి హంసానంద సరస్వతీ మహారాజ్ వారికి కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనములనర్పించుకొనుచున్నాను. ఈ పుస్తక అనువాదమును గావించమని నన్ను ప్రేరేపించి, ఆర్థికసహకారమును అందించి పుస్తకము వెలుగు చూచుటకు సహకరించిన వదాన్యులు అమెరికా వాస్తవ్యులు శ్రీ కార్లీక్ వసిష్ట వారికి, అందంగా ముద్రించి ఇచ్చిన శ్రీ చక్రా ఆఫ్ సెట్ ప్రింటర్స్, తాటిపాక వారికి, నాకు చేదోడువాదోడుగా ఉండి నాకు సహకరించిన నా శ్రీమతి యు. సరస్వతికి ధన్యవాదముల నర్పించుకొనుచున్నాను. సద్గురు శివానంద సరస్వతీ మహారాజ్ వారు, శ్రీరామచంద్రప్రభువు పాఠకులందఱికి శాంత్యానంద స్వస్థత సమృద్ధులను ప్రసాదించాలని ప్రార్థించుచున్నాను.

హరిః ఓం
ఇట్లు
అనువాదకుడు

తేది. 8.9.2020
సద్గురు స్వామి శివానంద
వారి జన్మదినము

యు. నారాయణరావు,
1-53, దొరగారిఠోట, రాజ్ కోలు-533 242 (A.P)
మొబైల్ నెం. 63024 71040

Swami Hamsananda

The Divine Life Society
Shivananda Nagar - 249 192
RISHIKESH

ఆముఖము

శ్రీ శ్రీ మా గం ద శా క్షు ల వారి ఆంక్ష
 శ్రీ శ్రీ కకు భాగ్యము ననుగ్రహ, శ్రీ U. గా హ
 యణ వారు ను ద తు పు స్త కము గ కా గం
 క్షి గ "అయోధ్య వాస్థి హ మ గ్రహం" అను
 శ్రీ శ్రీ కమ క్షి లి గ మ బ త ము న ను గ్ర ది.
 కారణమేమనగా:- ఈ 2020 గం క త్ర ర
 మ గం దు ఆ స స్త క క తే ద గ అయోధ్య
 య భార త దే వ ప్ర ధ గ మం త్ర చే శ్రీ
 వా మ జ గ్రా భూ మి మం ది ర గ్రా వా మ గ కు
 భూ మి పు జ జ ప ప బ తే గ ది.
 శ్రీ U. గా హ యణ వారు వారి ఆంక్ష ను
 వా ద ము య, శం క ల క ము య ఆ భ్య త్ర క జి
 జా న వు లం ద తి క్షి బ ర కాల ప రి బ త ము
 త! వారి అనువాదము శరణము నను,
 భాగ్యహారితము నను, స్వార్థి దామకము
 నను టం దు ను. ఇట్టి అత్యంత ము క్షం భ
 ము ల ను శా త కు ల కం దిం చు చు గ్ర శ్రీ
 U. గా హ యణ వారు వారి ప్ర బే వా ను క్ష ము
 మ గ్రం త ర ము ప్ర ఫ లి ప ప ను చుం దు
 ను నా క! దీం త త స త. ఇ య:-
 తే ది:- 25-10-2020 శా క్ష మ గం ద
 విజయ ద క మి.

ప్రచురణ కర్త పీఠిక

విశ్వంలో పనిచేస్తున్న దివ్యశక్తులను దర్శించుటకు, మనిషిలో కునికు పాట్లు పడుతున్న ఆత్మశక్తులను మేల్కొలుపుటకు అన్నిదేశాలలోను ఉపదేశాలను వర్ణనలతో, ఉత్తేజపరచే వీరోచిత పద్యకావ్యరచన ద్వారా ఇవ్వడం కద్దు. భారతదేశములోని అన్ని భాషలలోను అనేకమంది కవులచే విరచించబడినట్టిది, వాటిలో తులసీదాసుచే అమరత్వాన్ని పొందినది అయిన వాల్మీకి మహర్షి విరచిత శ్రీరామాయణమహాకావ్యము మొట్టమొదటి సంస్కృత పద్యకావ్యము. అందు శ్రీరాముని జీవితమునందలి కార్యములు, విజయగాఢల దృశ్యఘట్టములు కలవు.

మంచి శక్తివంతమైన లెక్కకు మిక్కిలి స్రోతస్సులుగా ఈ మహాకావ్యనిధినుండి పద్యకావ్యాలు సముద్భవించినవి. ఈ మహాకావ్యములోని కొన్నికొన్ని సంఘటనలు, భాగాలు పద్యకావ్యాలుగా మలచబడి గణుతికెక్కినవి. అత్యద్భుతమైన భావనాశక్తిచేత వాల్మీకి, తదనంతరం ఇతని పంథాను అనుసరిస్తూ పోయిన కవిశ్రేణులు రామాయణంలోని సర్వపాఠాలను స్ఫుశించి సర్వజనావళి ప్రత్యగాత్మలకు నిరంతరమైన వేడుకోలును, స్ఫూర్తిని అందించుటయందు ఇది ప్రాముఖ్యతను సంతరించుకొన్నది.

ప్రస్తుత ప్రచురణ రామాయణంలోని కొన్ని అంశాలపై దృష్టి సారించినది. ఈ విలువైన గ్రంథము పట్ల భక్తిప్రపత్తులుగల విద్యార్థులకైతేనేమి, అన్యులకైతేనేమి ఇది ఆసక్తితో చదువదగిన గ్రంథముగా భాసిస్తున్నది. వాడుకలోనున్న రామాయణగ్రంథపఠనానికి భిన్నంగా ఈ గ్రంథం తీరు భక్తిపఠనమైన ధార్మికమైన గ్రంథ పఠనానికి దూరంగా జరిగియున్నదని చెప్పకతప్పదు; ఈ పవిత్రగ్రంథము ధార్మికసాహిత్యంలో మహోన్నతమైనది కానందున అట్లు జరిగినదని కాదు. ఈ ఇతిహాసములో అసామాన్య అతీంద్రియ అంశాలు కానవచ్చుటచే పాశ్చాత్య అలోచనను కలిగినవారు క్రొత్తతరహాలో చదువవలసియున్నది మఱియు సహజసిద్ధమైన వివరణకు ఒక మలుపును సంభావించవలసిఉంటుంది. ఈ గ్రంథమునందు వివిధ అంశాలమీద ప్రశ్నలు-జవాబులు కొన్ని పేజీలలో జతపరచబడియున్నవి.

శివానందనగర్,
27, ఆగష్టు, 1980

- దివ్యజీవన సంఘము

ముందుమాట

పవిత్రపూజ్య గురుదేవులు శ్రీస్వామి శివానందజీ మహారాజ్ వారికి ప్రణామములు.

పరమాత్మ అవతారము, సాక్షాత్తు భగవాన్ నారాయణుడు అయిన శ్రీరామచంద్రప్రభువుకు భక్తిపూర్వక ప్రణామములు. పరిపూర్ణ ఆదర్శ మానవునికి ప్రతీక, సమస్తమానవులు వారి ప్రవర్తన, నడవడలను తీర్చిదిద్దకొనుటకు, ఉన్నత ప్రవర్తనావళిని అలవరచుకొనుటకు మర్యాద పురుషోత్తముడు అయిన భగవాన్ శ్రీరామచంద్రుడు స్ఫూర్తినిచ్చుగాక!

ప్రస్తుత గ్రంథానికి చిన్న 'ముందుమాట'ను ప్రసాదించమని నేను కోరబడినప్పుడు నేను కొంచము కంగారుపడి తత్తరపాటుకు గుణియైతిని. భారతదేశంలోను, ప్రపంచములోని అనేక భాగాలలోను అనేక కోట్లమందిచే పఠించబడునది, అనేక భాషలలోనికి అనువదించబడినది, గత శతాబ్దాలుగా చాలమంది రచయితలచే దీనిపై అనేకానేక గ్రంథాలు వ్రాయబడినది అయిన గ్రంథరాజమును గుణించి నేను ఏమి వ్రాయగలనని కంగారు పడితిని. 'ఓల్డ్ టెస్టమెంట్', 'ది ఇలియడ్', లేదా 'ది ఒడెస్సీ' వంటి గ్రంథాలకు 'ముందుమాట'ను అడిగితే ఎవరికైనా కలిగే భావనయే నాకున్నూ కలిగినది.

కాని, 'ప్రచురణకర్త ముందుమాట'ను, రచయిత మొదటి పది లేదా పండ్రెండు ప్రారంభ పేజీలను చదివిన తరువాత ఈ పుస్తకానికన్న ప్రత్యేక రచనాగమనాన్ని, విశ్లేషణాత్మక శైలిని నేను అవగతమొనర్చుకొనగలిగితిని. ప్రత్యేకంగా మానవుని నడవడికి, ప్రతివ్యక్తి ధార్మికజీవనానికి దారితీసేవనదిగాను, ముఖ్యంగా సర్వోన్నత వికాసము కొఱకు తాపత్రయపడుతున్న ఆధ్యాత్మికసాధకుల ప్రగతికి తోడ్పడే ప్రత్యేక విలువలను సంతరించుకొన్న విలువైన గ్రంథముగాను ఇది నాకు అవగతమైనది.

దీని వర్ణన బనియన్ యొక్క 'పిలిగ్రిమ్స్ ఫ్రోగ్రెస్' అను గ్రంథములో మాదిరిగా ఒక దృష్టాంతాత్మక ప్రబోధముగా ఆవిష్కరించబడింది. వేదాంత విజ్ఞానము కూడ ఈ పేజీలలో కనిపిస్తుంది: ప్రభువు శ్రీరామానికి అతని తమ్ముడు లక్ష్మణునికి మధ్య సాగిన ప్రకాశవంతము, జ్ఞానదాయకము అయిన సంభాషణ "రామగీత"గా ఒప్పుచున్నది. 'రామాయణం' లోని మహోన్నత దివ్య ధర్మాలను ఈ పుస్తక పుటలలో పూజ్యశ్రీస్వామి ప్రేమానంద సమీకరించి, జొప్పించి ఎంతో విలువైన సేవ గావించినారు. సంస్కృత భాషలోనున్న 'వాల్మీకి రామాయణాన్ని'గాని, ఇతర భారతీయ భాషలైన హిందీలో ఉన్న 'తులసీదాసు శ్రీరామచరితమానసము'నుగాని, తమిళభాషయందున్న 'కంబరామాయణాన్ని'గాని చదువజాలక, ఆంగ్లభాషలో మాత్రమే చదువగలిగే జనులకు ఈ పుస్తకము ఎంతగానో ప్రయోజనకారిగా ఉంటుంది.

ప్రసిద్ధ 'రామచరితమానసము'ను ఆపోశన పట్టి, తాను స్వయంగా పరమ రామభక్తుడైన పూజ్యశ్రీస్వామి ప్రేమానందవారిచే (ఆంగ్లభాషలో) విరచించబడిన "SPOTLIGHTS ON THE RAMAYANA" ("రామాయణంలో కాంతిపుంజాలు") గ్రంథమును పఠించిన పాఠకులు ఈ గ్రంథము ద్వారా గొప్ప నిధిని పొందినవారగుదురు. ఈ గ్రంథము మరింతగా ప్రాచుర్యాన్ని పొంది, పాఠకుల అంతరంగం లోనికి చొచ్చుకుపోవాలని నా ఆకాంక్ష.

ప్రభు రామచంద్రుని దివ్యకృప అనంతముగా శ్రీస్వామి ప్రేమానందవారిపై ప్రసరించాలని, ప్రభు దేవాలయాలతో ఉన్నతోన్నత సుగుణాలతోను, ఆధ్యాత్మిక దివ్యగుణగణాలతోను ఒక ఆదర్శవంతమైన వ్యక్తిగా ఆయన తేజరిల్లాలని కోరుకొనుచున్నాను. ప్రభుకృప పాఠకలోకానికి ఆనందము, శాంతి మఱియు ఆధ్యాత్మిక వికాసములను ప్రసాదించును గాక!

శ్రీరామచంద్రప్రభువుకు జయము, జయము!

శివానందాశ్రమము (ఝుషీకేశ్),

ది. 11 సెప్టెంబరు, 1980

స్వామి చిదానంద

ప్రార్థన

సమస్త విఘ్నాలను తొలగించి, గొప్ప శుభాన్ని, విజయాన్ని చేకూర్చే గణేశ్ భగవానునికి వందనములు.

జ్ఞానదేవత, చదువుల తల్లి అయిన సరస్వతికి, బలాన్ని, ఓజస్సును చేకూర్చే శివుని ఆర్ధాంగి పార్వతీదేవికి వందనములు.

దయ, కరుణాసాగరులు, దృష్టిదోషాన్ని తొలగించి, అవగాహనా జ్ఞానత్రాన్ని మలినరహితము గావించువారు, ఆధ్యాత్మికమార్గమునందు పయనించుటకు, భక్తిజ్ఞానాలను పరిపుష్టినొందించుకొనుటయందు తోడ్పడువారు, అన్ని వైపులనుండి తమ శిష్యులను పరిరక్షించువారు అయిన నా సద్గురువులు స్వామి శివానంద సరస్వతీ మహారాజ్‌వారికి నా వందనములు.

శుభకరమైన, మహాత్వపూర్ణమైన విభూతిని తన దివ్యదేహమున ధరించినట్టియు, తన సతి ఉమాదేవికి పవిత్ర శ్రీరామాయణాన్ని వర్ణించి వివరించినట్టి మహాదేవునికి వందనములు.

భ్రాంతిని తొలగించి, మనస్సును, హృదయాన్ని భక్తిజ్ఞానాలతో ప్రకాశింపజేయు శ్రీ లక్ష్మీమాత, శ్రీహరి భగవానుల అవతారాలైన సీతారాములకు నా వందనములు.

ఆదర్శవంతుడు, విశ్వసనీయుడైన సేవకుడు మఱియు భక్తుడు, ఎవ్వరి ఆశీస్సులతో సత్యావగాహన కలుగుతుందో, తన భక్తులకు సీతారాముల దర్శన భాగ్యాన్ని ప్రసాదింపజేయునో అట్టి శ్రీహనుమంతునికి వందనములు.

తొట్టతొలుత రామాయణగ్రంథాన్ని విరచించిన వాల్మీకి మహర్షికి, ప్రస్తుత ధర్మలుప్తమైన కలియుగంలో మానవాళిని సంరక్షించుట కొఱకై హిందీలో (అవధి భాషలో) 'రామచరితమానసము'ను అందించిన వాల్మీకి అవతారమైన గోస్వామి తులసీదాసుకు వందనములు.

నా మనవి

ఆదికవి వాల్మీకి మహర్షిచే విరచించబడిన 'రామాయణము' సంస్కృతకావ్యాలలో అత్యద్భుతమైన పద్యరూపంలో ఉన్నట్టి మొట్టమొదటి కావ్యము. అధ్యాత్మరామాయణము, ఆనందరామాయణము, మహారామాయణము, అద్భుతరామాయణము, రామచరితమానసము మొదలగు రామాయణములే కాక హిందీ, ఉర్దూ, బెంగాలి, మరాఠి, దక్షిణభారతీయ భాషలైన తమిళము మొదలగు భాషలలో సైతం అనేక రామాయణ గ్రంథములు కలవు.

ప్రపంచసాహిత్యంలో సమున్నతస్థాయికి చెందిన గ్రంథాలలో వాల్మీకి రామాయణము, గోస్వామి తులసీదాసు విరచిత 'రామచరితమానసము' ప్రత్యేకస్థానాన్ని ఏర్పరచుకొన్నవి. పద్య గద్య రూపాలలో 'వాల్మీకి రామాయణము' ఆనాటి నుండి ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచ్, ఇటాలియన్, లాటిన్ మఱియు ఇతర భాషలలోనికి అనువదించబడినది. అట్లే సంత్ తులసీదాసు వారి రామచరితమానసము విషయములోను జరిగినది.

రామాయణము రష్యన్ భాషలోనికి కూడ అనువదించబడి, అందలి కొన్ని భాగాలను వారికి అనువైన పద్ధతిలో నాటకాలు, సినిమాలు రూపంలో ప్రదర్శించుకొనబడుచున్నట్లు నాకు ఎవరో చెప్పియుండిరి. నిజానికి భారతదేశంలోను, దూరప్రాచ్యదేశాలలోను ఈ గొప్ప ఇతిహాసము శ్రీరామచంద్రప్రభువు, జగన్మాత సీత, బ్రహ్మచారి హనుమంతుడు -వీరికి చెందిన పురాతన గాథ మాత్రమే కాదు; కొన్ని ధార్మిక సత్యాలు మఱియు చరిత్రపై ఆధారపడిన దానియందలి సంఘటనలు, వేదాంతములను నిబిడీకృతం చేసికొని, దక్షిణ ప్రాచ్య ఆసియా దేశాల పరిపూర్ణ సాంస్కృతిక చట్రాన్ని ఉత్తేజపరచి, నాలుగువేల సంవత్సరాలుగా ఎంతగానో ప్రభావితంచేసినది.

పురాతన గ్రీసుదేశంలో ఒడెస్సీ, ఇలియడ్ అను రెండు ప్రసిద్ధ ఇతిహాసాలు ఉన్నట్లే పురాతన భారతదేశంలోను రామాయణ, మహాభారతములనే రెండు ఇతిహాసములు కలవు. రాజ్యపరిత్యాగి అయిన శ్రీరాముని వనసంచారాన్ని రామాయణము వర్ణించినట్లే ప్రసిద్ధ ఒడెస్సీ గ్రంథములోను అటువంటి సంఘటనలే తారసపడును. యావత్ భారతదేశ ఇతిహాస సాహిత్యాన్ని రామాయణ మహాభారతాలు సంపూర్ణంగా స్ఫురించగా, అవి భారతీయుల జీవనశైలి, సాంఘిక, రాజకీయ, ధార్మిక, ఆధ్యాత్మిక ఆలోచనావిధానాలు, సంస్కృతి నాగరికతలు, ఆచారవ్యవహారాలు - వీటికి పట్టుకొమ్మలై అవి మనకు విస్మరించరానివైనవి.

క్రీస్తుకు సుమారు వేయి సంవత్సరాలకు పూర్వము భారతదేశపు ఉత్తరభాగమందు కొన్ని తెగలు ఎంతగానో అభివృద్ధిచెంది వర్ధిల్లినవి. అట్టివాటిలో ప్రస్తుతం ఉత్తరప్రదేశ్‌నందలి

‘బెద్’ నందలి కోసలదేశస్థులు, బీహారులోని విదర్భులు అద్భుత నాగరికతతో పరిధవిల్లినవారు. వారి రాజులు, చక్రవర్తులు, పండితులు గొప్ప పరిపాలనాదక్షత, ధైర్యసాహసాలు, జ్ఞానసంపద, శక్తిసామర్థ్యాలు కలిగియుండిరి. వారు వైభవోపేతులై, ధర్మమార్గవర్తనులై ప్రవర్తించేవారు.

ఆ కాలంలో గొప్ప ఋషులు, ప్రఖ్యాతి వహించిన పండితులు కళలకు సంబంధించిన విద్యాసంస్థలను, శిక్షణాసంస్థలను స్థాపించిరి. అవి భారతదేశమంతా విఖ్యాతినొందగా, పరిసరదేశాల విద్యార్థులు కూడ విద్యార్జనకు, పరిశోధనలకు అచట ప్రవేశమునొందెడివారు.

ఆనాటి మన పూర్వీకులు అనేక అంశాలపై పరిశోధనలు గావించిరి. వారు ఆత్మరహస్యాలను, సమస్త విశ్వాన్ని ఆవరించియున్న ఏకైక సార్వత్రిక ఆత్మతత్వాన్ని తెలిసికొనగలిగిరి. వాటిని అద్భుతమైన పవిత్రమైన ఉపనిషత్తులయందు భద్రపరచిరి. వేదాలకు తోడుగా మన పూర్వీకులు మనకు ఉపనిషత్తులను, రామాయణ మహాభారతాలను, ఇంకా ఎన్నెన్నో ఎంతో విలువైన అద్భుత వారసత్వ సంపదను వారు అందించినారు.

చారిత్రక సత్యాలు

కాలానుగమనములో భవ్యమైన ఈ జాతి గావించిన విజయాలకు తళుకులద్దుకొనగా, వారి వంశస్థులకు ఆ జాతి జీవనవిధానము భరతవర్షమునందు బంగారుయుగముగా ముద్రవేసికొన్నది. కోసల రాజైన దశరథుడు ప్రజల సంక్షేమమును ఆకాంక్షించే ఆదర్శ పాలకుడుగా పరిగణించబడినాడు. సరయు నది ఒడ్డున ఉన్న అయోధ్య అతని రాజధాని. ఉత్తరప్రదేశ్ నందలి పైజాబాద్ నుండి సుమారు ఆరు మైళ్ళదూరంలో ఆయన కోట, భవనాల యొక్క శిథిలాలు, హనుమాన్ గర్హిలు ఇప్పటికి అచ్చట కలవు.

విదేహరాజు జనకుడు చక్రవర్తిపదవినలంకరించుకొన్నవాడై విశిష్ట రాజర్షిగా పరిగణించబడినాడు. దశరథమహారాజు పెద్దకుమారుడైన రాముడు రామాయణ ఇతిహాసానికి నాయకుడు (వీరుడు) కాగా, జనక చక్రవర్తి కుమార్తె సీత ఇందలి నాయకి.

రాముని తమ్ములైన భరత, లక్ష్మణ, శత్రుఘ్నులు ముగ్గురు వరుసగా విదేహరాజు పుత్రికలైన మాండవి, ఊర్మిళ, శ్రుతకీర్తి అనువారిని వివాహమాడిరి. క్రీస్తు శకానికి ముందు నాలుగు, ఐదు, ఆరు శతాబ్దాలలో వీరి తనయులు (క్రింద తెలిపిన) గొప్ప రాజ్యాలను, పట్టణాలను నిర్మించి విలసిల్లిరి.

1. బుద్ధభగవానుని రోజులలో లవ, కుశులను రాముని తనయులు ప్రఖ్యాతిగాంచిన పురాతన చారిత్రక పట్టణమైన శ్రవస్థిని పరిపాలించిరి; ఇది ‘బెద్’కు రాజధాని. తరువాత వారు వింధ్య పర్వత పాద భాగము వద్ద ‘కుశావతి’ నగరాన్ని నిర్మించిరి. ఇప్పుడు ఈ నగరం ఉత్తరప్రదేశ్ నందలి బాహోచ్ జిల్లాలో కలదు; దీనిని నేను స్వయంగా దర్శించితిని.
2. భరతుని పుత్రులైన తక్షుడు మఱియు పుష్కులుడు ప్రస్తుతం పంజాబునందున్న సింధునదికి ఇరువైపుల ప్రసిద్ధిగాంచిన గొప్ప రాజ్యాలను స్థాపించి విలసిల్లిరి. దీని పడమటి భాగము

ఇప్పుడు పాకిస్తాన్ నందు కలదు. సింధునదికి తూర్పుభాగమున తక్షుడు 'తక్షశిల' అను నగరమును నిర్మించెను. గ్రీకువీరుడైన అలెగ్జాండరు దీనినే 'తక్షిల' గా పేర్కొనెను. సింధునదికి పడమటి భాగమున పుష్కులుడు 'పుష్కులవతి' అను రాజ్యమును స్థాపించెను. దీనినే అలెగ్జాండరు మఱియు గ్రీకులు 'పాకిలోటిస్' గా పిలిచిరి.

3. లక్ష్మణుని ఇద్దరు కుమారులు అంగదుడు మఱియు చంద్రకేతు; వీరు మాల్యా ప్రాంతమునందు వరుసగా కారుపాద, చంద్రకాంతి అను రాజ్యములను స్థాపించిరి.
4. శత్రుఘ్నుని మొదటి కుమారుడు మధురకు, రెండవ కుమారుడు శత్రుఘాతి విదీపకు రాజులైరి.

నవీన ప్రపంచమునందు ఒకానొక గొప్పవ్యక్తి, భారతజాతి పిత అని పేరుగాంచిన మహాత్మా గాంధీ 'రామచరితమానసము' ను భక్తికి సంబంధించిన ఒక గొప్ప గ్రంథముగా అభివర్ణించెను. మహాత్మపూర్ణమైన ఒక పద్యకావ్యముగా విశ్వమంతా ఇది కొనియాడబడెను. బీహారు మొదలుకొని పంజాబు వరకు, హిమాలయములు మొదలుకొని నర్మదా వరకు సర్వులచేతను ఇది స్వీకరింపబడెను. ఇందలి పాత్రలు సజీవ పాత్రలు; వారిలో సుగుణ దుర్గుణ సముపేతులున్నారు. భక్తి, సత్యసంధత, ధైర్యసాహసములు, విధుక్త ధర్మములు, త్యాగము, ఉత్పూర్ణత, పోరాటము, విజయము, స్త్రీధర్మనిరతి, ధర్మయుక్తమైన సాంఘిక జీవనమునందభిలాష, సర్వోన్నత జీవన విలువల పట్ల గౌరవము, అంతిమంగా మానవజీవిత లక్ష్యములను ఇందలి పాత్రలు మనకు నేర్పును. ప్రపంచ చరిత్రలో శోభాయమానమైన ఉత్పూర్ణ ప్రభుత్వముగా 'రామరాజ్యము' కొనియాడబడినది.

ఈ పాత్రల వర్ణనయందు హృదయాన్ని హత్తుకొనెడి అవర్ణనీయమైన మృదుత్వము కలదు. అన్ని పాత్రలను మించి శ్రీరాముని పాత్రయందు తండ్రీపట్ల, భార్యపట్ల, సోదరులపట్ల, తల్లిపట్ల, సవతితల్లుల పట్ల, తన ప్రజలపట్ల, తన శత్రుమిత్రుల పట్ల, ఇతరులందఱి పట్ల, పశుపక్ష్యాదుల పట్ల సైతం తన విధుక్తధర్మము ద్యోతకమగును. హిందువులకు రాముడంటే దేవుడు; మనిషిగాను, రాజుగాను ఆయన జీవితము సర్వవిధాల ఆదర్శప్రాయము. చెడుపై మంచి గాంపించే విజయానికి ఆయన జీవితమొక దృష్టాంతము. అది వినయ శీలతకు, సాధు సత్పురుషుల సేవకు నిలువుటద్దము.

బాధలయందు, లేమియందు శ్రీరాముని సత్యసంధత, సహనశక్తి, నిష్ఠ మనిషి నడతకు ఉత్పూర్ణ బోధ నొసగే గీటురాయి. ఉన్నతోన్నత విజ్ఞాన వికాసానికి, భక్తికి, కర్మయోగానికి కూడ ఈ పవిత్రగ్రంథము మూలనిధి వంటిది. ప్రస్తుత నవీన మానవునికి ఈ ప్రాచీన ఆదర్శము ఈ రోజులలో ఆచరణాత్మకముగా అనిపించదు; ఈ గొప్ప హిందూ ఐతిహాసాన్ని తగినంత నిష్ఠతో సంపూర్ణంగా గ్రహించలేకపోతే దీనియందలి సత్యము అవగతము కాదు.

“తులసీదాసు రచనయందలి ప్రతి వాక్యము మీద పట్టు సాధించకపోతే ఉత్తరభారతదేశ ప్రజలను అర్థంచేసుకొనగలమని ఆశించరాదు” అని ఒక ప్రాచీన గౌరవప్రదమైన క్రీష్టియన్ మిషనరీ ఉట్టంకించినది. సాగరమువలె లోతుగా, అనంత ఆకాశమువలె విశాలముగా,

నీతి-కట్టుబాట్లు బోధనలతో, ఆత్మవికాసము నొందించే నిధులతో- శ్రీరామాయణము భాసించుచున్నది. దీనినుంచి ప్రయోజనాన్ని పొందాలంటే లోతుగా మునిగి ముత్యాలను సేకరించుకొనగలగాలి; భక్తి విశ్వాసాలతో ఉన్నతోన్నత భూమికలలో ఆత్మసామ్రాజ్యమునందు అడుగిడగలగాలి.

కల్పభేదం కారణంగా తేదాలు

ఇది ఒక కల్పితగాథ కాదు; ఇది నవ్యమైన అసాధారణమైన మానవజీవితానికి, సమున్నత ఆదర్శాల వర్ణన. ఇది రఘువంశజుడైన శ్రీరాముని అద్భుతకృత్యముల సంపుటి. 'నిప్పు లేనిదే పొగరాదన్నట్లు' శ్రీరాముని జీవిత సత్యాలే ఇందు పొందుపరచబడినవి గాని, ఇవి ఎంతమాత్రము కల్పితాలు కావు. కాలచక్రగమనముతో బాటు (కల్పభేదము వలన) రామాయణ కథనాలలో వచ్చిన భేదాలు మాత్రమే! అని, రహస్యవాదులు మఱియు ధార్మికపండితులు, ఇంతేకాక వేర్వేరు కాలాలలో వేర్వేరు రచయితల వేర్వేరు అభిప్రాయాలు అని తెలియనగును.

శ్రీరామచరితమానస్ ముగింపునందు సంత తులసీదాసు ఈ విధంగా హెచ్చరించినాడు: "ఈ కథను మూర్ఖునికి, ధూర్తునికి, శ్రద్ధాశూన్య హరికథాశ్రవణము గావించని వానికి, దురాశాపరునికి, విషయలోలుడై సృష్టిలోని చరాచరజీవకోటియందలి దైవాన్ని దర్శింపనివానికి విపరింపరాదు. సాధుసత్పురుషుల సంపర్కమునందు తీవ్రమైన అభిలాష కలవారు మాత్రమే! ఈ రామచరిత వర్ణన వినుటకు అర్హులు. గురువు పాదపద్మాలమీద అమితమైన భక్తిని కలిగి, పరమాత్మయందు ప్రేమను కలిగియుండువారు మాత్రమే! దీనిని వినుటకు అర్హులు."

కావున సాధారణంగా నేను శ్రీరామచరితమానసమును గూర్చి మాట్లాడవలసివచ్చినప్పుడు కేవలము శ్రీరాముని కథను, సంఘటనలను, విజయగాథలను, ఇతర పాత్రలను వర్ణించుట గాక, రామాయణము గావించుచున్న బోధను, దాని తత్వమును, దానియందలి పదజాలపు సొగసులను నేను ఎక్కువగా స్మరించుదును. రామాయణమును గూర్చిన వ్యాఖ్యానమును వ్రాయాలనే తలంపు నాకెన్నడును లేదు; కాని ఈ పుస్తకము తటాలున దానికదిగా వెలుగుచూచినట్టిదని చెప్పక తప్పదు. కావున **SPOTLIGHTS ON THE RAMAYANA** ("రామాయణంలో కాంతిపుంజాలు") అనే నా ఈ గ్రంథము ఒక వింత రచన; దీనిని సరికొత్త పంథాలో అర్థం చేసికొనాలి.

నేను ఈ మధ్య అమెరికా, కెనడాలను పర్యటించినప్పుడు ఆ దేశాల సోదర సోదరీమణులనుండి అనేక వింతైన ప్రశ్నావళిని, వాదనలను ఎదుర్కొనవలసివచ్చెను; వారిలో అచ్చట నివాసమేర్పరచుకొనిన విద్యాధికులైన భారతీయులును కలరు. ఇది ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించే విషయము. అయితే, అటువంటి హిందువులు భారతదేశంలో కూడ కలరు. రామునిపైనగల విశ్వాసాన్ని తగ్గించకుండా సరికొత్త విధానంలో ఈ ఇతిహాసపు చిత్రాన్ని ఎట్లు అందించాలా యని నా మనస్సు ఆలోచించడం మొదలిడినది; సహజంగానే అప్పుడు నేను శ్రీరాముని, సద్గురువును ప్రార్థించియుంటిని. తత్ఫలితంగా తొట్టతొలుత "రామాయణాంతర్గత సొగసులు" అను వ్యాసమును వ్రాసితిని. తరువాత దీనిని హేతుబద్ధంగా

ప్రస్తుత గ్రంథముగా మలచితిని. ఈ గ్రంథానికి చివరగా “ప్రశ్నలు-జవాబులు” అను ఒక అధ్యాయమును కలిపితిని; ఇవి అధ్యాత్మిక అన్వేషకులకు, సాధకులకు ప్రయోజనకారిగా యుండగలవు.

ప్రపంచసాహిత్యములో ఇతిహాసాల పాత్రను గుఱించి ఇచ్చట కొన్ని మాటలు చెప్పడం అహేతుకమనిపించుకొనదు. రామాయణ మహాభారతాలు, ఇలియడ్, ఒడెస్సీ, ఐనియడ్, డివైన్ కామెడీ, పేరడైజ్ లాస్ట్ అండ్ రీగెయిన్డ్, ఫిరదౌసీ వారి ‘సహనామా’ అనువాటిని ప్రపంచములో బహుశః గొప్ప ఇతిహాసాలుగా పేర్కొనవచ్చును. వీటికి మనం ఐస్లాండ్ కు చెందిన ‘ఎడ్డా’, తమిళగ్రంథమైన ‘శిలప్పడికరమ్’ అను అద్భుత గ్రంథాలను జోడించవచ్చు. ‘కంబరామాయణము’ ఇతిహాస సాహిత్యములో నిరుపమానమైనదిగా నిలువగా అది ఖాళీ సమయాలలో మనం పఠించే కథలను తెలుపును.

ప్రయాణంలో జీవుని దినచర్య

ఒక కథగాను, చారిత్రక వివరణగాను కాక, అవి (ఇతిహాసములు) మానవ అవగాహన కంటే పైమెట్టుకు ఎదిగి జీవుడు విశ్వము వైపు చేయు ప్రయాణ దినచర్య అనదగినదిగా ఉత్కృష్టతను సంతరించుకొన్నవి. ప్రపంచమునందున్న ఈ ఇతిహాసములలో సృష్టినాటకములో జీవుడే కథానాయకుడు కాగా, ఈ గ్రంథాలు అతిశక్తివంతమైన శైలిలో సజీవశక్తితో మరి దేనితోను సరితూగజాలని విధంగా రచింపబడినవి. విద్యుత్తును తాకినప్పుడు కలిగే పరితాపము వంటి దానికి గుఱికాకుండా ఎవ్వరు ఈ ప్రసిద్ధ గ్రంథావళిని పఠించగలరు? ఈ గ్రంథరచయితలు శాశ్వత సత్యాన్ని మనిషి భాషలో అందించే దూతలుకాగా, వాటిని ఎంతో గహనముగను, ఉన్నతముగను శక్తిసమన్వితముగను మలచిరి.

ఇట్టి పరిస్థితులలో ఇతిహాసాలు అందించే సందేశాలను అవ్వచెప్పే కథలలాగానో, ఒక పుక్కిటిపురాణంగానో, ఒక కట్టుకథగానో, ఒక భయానక కథాంశముగానో, చరిత్రలుప్తమైనదిగనో తీసిపారవేయడం అనుచితమే అవుతుంది. సృష్టిలోని అంశాలన్నింటిని ఒక్కపెట్టిన దర్శించే కన్ను చెప్పేదే చరిత్ర అవుతుందా? విశ్వప్రాముఖ్యత కలిగిన సంఘటనలను ఏ విధముగా చరిత్రలుప్తమైనవిగా పరిగణింతుము? భూపరిధికి మాత్రమే పరిమితమైయుండి భౌతిక శోధనకు ఆలవాలమైయున్న సంఘటనల వ్రాతలే చరిత్ర అవుతుందా? మానవ నేత్రేంద్రియ పరిజ్ఞాన పరిధికి ఆవల ఏమియును లేదా? నిజమైన విజ్ఞానానికి, అంతర్బుష్టికి గుర్తుగా నప్రతను స్వీకరించాలి.

ఈ రోజులలో మానవ పరిశోధనల ప్రదర్శన వార్తాపత్రికలలోను, వివిధ పత్రికలలోను విద్వాంసుల సంపాదకీయాలుగాను తరచుగా ప్రముఖస్థానమునాక్రమించి, భౌతికాతీత జీవన స్వభావాన్ని గర్విస్తూ, మానవాతీతమైన దానిని దేనినైన పెడచెవిని పెట్టుట కద్దు. గోచరిస్తున్న మనిషి అట్లున్న మనిషి కంటే చాల ఉన్నతుడు సుమా! తన స్వశక్తిచే తానుగా ఆతడు స్వర్గాన్ని అధిరోహించగలడు! అద్భుతమైన ఇతిహాసాలలో ఎన్నెన్నో లోకాలను గుర్తించుట జరిగినది.

నవీన విజ్ఞానము వలన కలిగే ఈ వికల్పముల తాకిడి నుండి ఎంతో జాగరూకతను, ఓర్మిని కలిగి సంయమనమును ఆశించవలసియున్నది.

ఈ సేవకుడు రచయిత కాదు; శ్రీరామచంద్రుని అసమాన వైభవము, విజయముల ముందు ఈతని జ్ఞానము తీసికట్టు. అసాధారణమైన రీతిలో దేనినైనా వ్రాయుటకు తగిన అర్హతలను కూడ అతడు కలిగియుండలేదు. ఈ సరికొత్త ప్రయత్నమునందు ఒక దివ్య లక్ష్యము, దేవుని కృపావిలాసము ఉండుట వలననే ఈ సేవకునియందు ఈ ఆకాంక్ష కలిగి, అతడీ కార్యము చేపట్టుట జరిగినదని సహృదయులైన పాఠకులు ఉదారతతో అంగీకరిస్తారని ఆశించుచున్నాను. విజ్ఞులు, భక్తులగు పాఠకులు నా ఈ సరికొత్త ప్రయత్నాని పూర్తిగా తిరస్కరించకుండా, దీనియందలి అసంబద్ధతకు, ఏవైనా పొరపాట్లకు నన్ను మన్నించగలరని నా ఆకాంక్ష.

ఈ పుస్తకానికి 'ముందుమాట'ను అందించి ఎంతో ఉదారతతో నాకు సహకరించిన పరమపూజ్య శ్రీస్వామి చిదానందజీ మహారాజ్ వారికి కృతజ్ఞతాపూర్వక గౌరవాంజలులను అర్పించుటకు నేను ఆతురతతో ఉన్నాను. అదేవిధముగా ఈ పుస్తకము మీ హస్తాలలో ఉండేటందుకు పూజ్యశ్రీ స్వామి కృష్ణానందజీ మహారాజ్ వారికి, శ్రీ బలదేవ్ సహాయజీవారికి వారందించిన విలువైన సలహాలకు, వ్యక్తిగత సహాయానికి నా హృత్పూర్వక ధన్యవాదములను తెలుపుకొనుచున్నాను. అటులనే ఈ పుస్తకం వెలుగుచూచుటకు సహకరించిన శ్రీ కైలాస్ చందర్జీ సచ్ దేవ్ వారికి, వారి కుటుంబసభ్యులందఱికి నా ధన్యవాదములు. లెఫ్టనెంట్ కొల్ నల్ వీర్ మణివారి సలహాలు, సూచనలు ఎంతో ఉపకరించినందులకు వారికి నా ధన్యవాదములు. ఈ కార్యాన్ని నిర్వర్తించడంలో భగవంతునిచే ఎన్నుకొనబడిన ఈ కుటుంబాల వారందఱికి సర్వశక్తిమయుడగు పరమాత్మ మఱియు సద్గురు శ్రీస్వామి శివానందజీ మహారాజ్ వారి దివ్యాశీస్సులు ప్రసరించును గాక! ఇంకను ఎన్నో విధాలుగా సహకరించిన ఎందరెందఱో వారందఱికి నా ధన్యవాదములు.

శివానంద అశ్రమము,

8వ తేదీ, సెప్టెంబరు, 1980

స్వామి ప్రేమానంద

అయోధ్యవాసీ రామనమో

AYODHYA VASEE RAMA NAMO

(I)

కథావిధానము

శతాబ్దాలుగా శ్రీరామకథ అనేక కోట్లమందికి స్ఫూర్తిదాయకమైనది. కథ యందలి సంఘటనలు జరుగక ముందే ఇతిహాసమని పిలువబడే మొట్టమొదటి రామాయణము సంస్కృతభాషలో వాల్మీకి మహర్షిచే విరచించబడెనని చెప్పబడెను. రామునికి సమకాలీనుడే వాల్మీకి; రాముని భార్య సీతాదేవి ప్రభువు శ్రీరామునిచే రాజ్యమునుండి వెడలగొట్టబడెను. ఆమె వాల్మీకి మహర్షి ఆశ్రమమునందాశ్రయమును పొందెను. దీనికి అధునాతన పరిష్కృతి సంత తులసీదాసుచే జానపదుల భాషయైన అవధిభాషలో 15వ శతాబ్దియందు జరిగెను.

ఈ ఇతిహాసపు ప్రస్తుత వివరణయందు ఈ కథలోని ముఖ్యపాత్రలకు సామాన్య మానవజాతికుండే వివిధ గుణగణాలను ఆపాదించుట జరిగినది. అందుచేత ఈ వివరణ సార్వజనీన ఆమోదయోగ్యమైనది. ఇదే అధ్యాత్మ లేక ఆధ్యాత్మిక రామాయణమని పిలువబడి, ఈ మహాత్వపూర్ణ ఇతిహాసము నందలి భావగాంభీర్యతను వివరించుచున్నది.

ఈ మధ్య కాలం వరకు భారతదేశంలో ఏ ఒక్కరును ఈ కథలోని సత్యతను గురించి దృష్టిసారించలేదు. రాముడెక్కడ నివసించాడు, ఎక్కడ పరిపాలించాడు, తన తండ్రిచే రాజ్యబహిష్కారాన్ని పొందిన పిదప పదునాలుగు సంవత్సరాలకాలంలో ఏయే ప్రదేశాలలో సంచరించాడు అనే దానికి సరియైన చారిత్రక సంఘటనల కొఱకై శోధించడం ఎవ్వరికిని పట్టనిదైపోయినది. భారతీయులు సారహీనమైన ఊకమ వదలి సారభూతమైన గింజలను పట్టుకొన్నారు.

నవీనకాలమంతా హేతువును అపేక్షించేదే కాని, విశ్వాసానికి ఆలవాలమైయుండేది కాదు. ఆచారాలపట్లకాని, జరిగిపోయిన విషయాలపట్ల కాని, ఇతిహాసాలపట్లకాని, ప్రభువుపట్లకాని, తల్లిదండ్రుల పట్ల కాని, చివరికి తనపైన కాని విశ్వాసము లేనట్టిది. నూతనతరం ప్రతివిషయానికి ఋజువును, ప్రామాణికతను, ధృవీకరణను అభిలషిస్తుంది. భూతకాలంలోని సంఘటనలు, తేదీలను నిర్ధారించు విషయంలో ఆయా పరిస్థితుల ప్రమాణికత, చారిత్రక చేయూత, పురావస్తు ఋజువులు మఱియు సాహిత్య లేక ఖగోళ సంఘటనలు ఉండవచ్చు. రాముని చరిత్ర అయిన రామాయణము కూడ కాలప్రవాహ ఒడిదుడుకులలో విస్తృతమైన నిజనిర్ధారణకు లోనైనది. రాముని జీవితములో జరిగిన సంఘటనల స్థలసేకరణ విషయంలో చరిత్రకారులు అవిశ్రాంతంగా ఉన్నారు.

శ్రీరాముడు ఎన్నడును వింధ్యను దాటి వెళ్ళలేదని, మొత్తం గాఢ అంతయు ఉత్తరభారతదేశంలోనే జరిగినదనే కొన్ని అభిప్రాయాలు కలవు. రామాయణంలోని లంక మధ్యప్రదేశ్ నందెచ్చటనో కలదని చెప్పుదురు. రావణుని సతీమతల్లి అయిన మండోదరి 'మాండు' అనే పట్టణంలో నివసించినట్లుగా చెప్పుదురు. దానికి సమీపమునందే రాక్షసరాజు రావణుడు కూడ నివసించినట్లు చెప్పుదురు. రావణుని సింహాసనంగా భావించే రావణ కుర్చీగా పేర్కొనే పెద్ద ఇటుకలగుట్ట, ఈ ప్రాంతంలోనే రావణహట్టా అనేచోటును రావణుడు తన ప్రేవులను తీగలుగా చేసికొని వాయించిన వాద్యపరికరమును ఋజువులుగా చూపుదురు. పంచపటి నాసిక్ కు దగ్గరలో ఉన్నదని, అది శ్రీరాముడు అరణ్యవాసకాలంలో సీతాదేవి తన భర్తతోను, అతని తమ్ముడు లక్ష్మణస్వామితోను అచ్చటనే నివసించినట్లు సాధికారతతో సందర్భకులకు చూపుదురు.

కాని, చరిత్రకారులు ఈ అభిప్రాయాలను వ్యతిరేకిస్తు, వాల్మీకిరామాయణంలోని సాహిత్యాంతర్గత సంఘటనలను ఎత్తిచూపుదురు; లంక సముద్రమునకు ఆవలయున్నదని, ఆ సముద్రముపై రాతివంతెనను నిర్మించేముందు శ్రీరాముడు శివునికి ప్రార్థనలు చేసినాడని ఋజువులు చూపుదురు. రామేశ్వరంలో శివలింగము కలిగిన దేవాలయమునందు సతీసమేతంగా శ్రీరాముడు లంకపై దండెత్తేముందు పూజలు జరిపినట్లుగా చెప్పుదురు. రాముని సతీమణి సీత రావణుని చెయిసాలలో ఉన్నందున ఆమె ప్రక్కన లేని కారణంగా శివాలయంలో పూజలు చేయలేకపోయినట్లును, దానిని తెలిసికొని రావణుడు కొంత సమయము సీతను వెనుకకు పంపి శాస్త్రవిధానములో ఆ దేవాలయములో రాముడు పూజలు నిర్వహించుటకు అతడు అనుమతినిచ్చినట్లును తెలుపుదురు.

ఇది అంతయు వింతగాను, నమ్మశక్యముకాని విధముగను ఉండుటవలన దీనిని ఖండించిన చరిత్రకారులు కలరు. రాముడుగాని, సీతగాని, రావణుడుగాని, యుద్ధముగాని, రాజ్యబహిష్కరణ గాని, రాముడు తన ప్రత్యర్థి రావణునిపై విజయమునొందుటగాని లేవని వారి అభిప్రాయము. ఇది పెద్దలు అందించిన కథ మాత్రమే! అని, తరతరాలుగా కాలం గడిచేకొద్దీ అది చరిత్ర రూపును సంతరించుకొన్నదని వారు అందురు. ఇతర కథల మాదిరిగానే ఈ కథయు అజ్ఞానులుగా ఉండే తెగ యందు కొన్ని వేల సంవత్సరాలుగా ఎంతగా నాటుకుపోయినదంటే ఆ జనులు అది చరిత్రలో భాగమైపోయేటట్లుగా వారు నమ్ముట జరిగినది; అయితే ఇది సత్యదూరము.

ఏది ఎట్టిదైనను, రామకథ చారిత్రక సత్యమా, కాదా? అనెడి వాదనలోనికి మనం చొరబడవద్దు. ఈ కథ ప్రాథమికంగా సత్యమనెడి భావనతో మొదలిడి అదే భావనకు అంటిపెట్టుకొని ముందుకు సాగుటకు మక్కువ చూపెదము. ఈ కథ అనేక కోట్ల భారతీయులు ధర్మావలంబులుగా మసలుటకు ప్రోద్బలమునిచ్చినది. నేడే కాక, రాబోవు కాలాల్లోను ఈ కథ కోట్లాదిమందికి స్ఫూర్తినిస్తూనే ఉంటుంది.

శ్రీరాముని జీవితము, అతని కార్యకలాపాలను గూర్చి అనేక గ్రంథాలు దేశం నలుమూలలా వ్రాయబడ్డాయి. వీటిలో 36 ముఖ్యమైనవిగా పరిగణించబడ్డాయి. వాటిలో ఒకటైన 'అధ్యాత్మరామాయణం' రామాయణంలోని వివిధపాత్రలు, సంఘటనలకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తాయి. అటువంటి వివరణకు సార్వజనీన ప్రాముఖ్యత ఉంటుంది కాబట్టి దాని వైశిష్ట్యాన్ని గుఱించి పరిమితంగా ఇక్కడ దృష్టిని సారించెదము. దానిలోనికి వెళ్ళేముందు జనులు అమోదిస్తున్న రామకథతో పరిచయం ఏర్పరచుకొనడం ఉపయుక్తంగా ఉంటుంది.

అనగనగా ఒక రాజు

భారతదేశంలో ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో విశాలమైన, అందమైన సరయూనది తీరాన అయోధ్య అను ఒక పురాతన నగరము కలదు. రఘు అనే శౌర్యవంతుడైన ఒక రాజు ఉండేవాడు; అతని బలపరాక్రమాలను గాంచి రాక్షసులతో పోరాడే సమయములో అతనిని ఇంద్రుడు స్వర్గలోకానికి ఆహ్వానించేవాడు. స్వర్గలోకమంటే భారతదేశంలో ఉత్తరాదిన హిమాలయాలలో చాల ఎత్తున ఉన్న ప్రదేశము. గ్రంథాలలో ఉన్నదానిని బట్టి ఇంద్రుడు స్వర్గలోకంలో సుఖాలలో తేలియాడే శౌర్యవంతుడైన రాజు; అయితే, అతనితో సరితూగగల ధనబల సంపన్నులయిన ఆ ప్రాంతం ఇతరరాజులచే నిరంతరం భయపెట్టబడుతూ ఉండేవాడు. ఆ కాలానికి చెందిన కళలు, శాస్త్రాలు ఇప్పుడు ప్రాచుర్యములో లేవు. ఇంద్రుడు, దేవతలు కనుగొన్న అమృతము నేడు ఒక అభూతకల్పన. దేవతలకు విరోధులైన అసురులు అమృతాన్ని పొందాలనే ఆకాంక్షతో ఉండేవారు.

వారు యుద్ధాలలో అగ్నిని వెదజల్లునట్టి, సుడిగాలులను సృష్టించేటటువంటి, తుఫానులను సృష్టించే టటువంటి ప్రస్తుత 'నాపాలం బాంబు' వంటి చాల ఆయుధాలను వాడినట్లు వర్ణన గలదు. ఒక పక్షంవారు వైరిపక్షంవారికి హాని తలపెట్టుటకు అతీంద్రియశక్తులను మంత్రాలతో ఆహ్వానించేవారు. ఆ మంత్రశాస్త్రము చాలవరకు కనుమరుగైపోయి, మూలరూపంలో పరిరక్షింపబడలేదు. గాలిలో ఎగిరే విమానాలు, గుఱ్ఱాలచే నడుపబడే స్వర్ణరథాలు మఱియు బంగారు వెండి భవనాల వర్ణన కలదు.

ఆ వంశజుడైన దశరథుడు అయోధ్యకు రాజు. అతనికి సంతానలేమి తప్ప ప్రకృతి ప్రసాదించే సర్వసంపదలు కలవు. అతడు పుత్రకామేష్ఠి యజ్ఞాన్ని నిర్వహించగా లభించిన ప్రసాదాన్ని తన ముగ్గురు రాణులు - కౌసల్య, కైకేయి, సుమిత్రలకు అందించెను. కౌసల్యకు రాముడు, కైకేయికి భరతుడు, పాయసాన్ని రెండుభాగాలు స్వీకరించిన సుమిత్రకు లక్ష్మణుడు, శత్రుఘ్నుడు అను పుత్రులు జన్మించిరి. కేకయ రాజకుమార్తె కైకేయి. (కేకయ రాజ్యమును ప్రస్తుతము కాకసన్ పర్వతప్రాంతముగా చెప్పుదురు) కైకేయి చాల అందమైనదే కాక, యుద్ధవిద్యయందు మంచి నైపుణ్యము కలది. అందుచే రాజు యుద్ధాలకు వెళ్ళినప్పుడు కైకేయి అతని వెంట వెళ్ళేడిది. ఒకసారి రాజు యుద్ధంచేయుచుండగా అతని రథ చక్రపు శిల

విరిగిపోగా, కైకేయి తన ముంజేతిని చక్రంలో ఉంచి, రథం పడిపోకుండాజేసి, రాజు నిరాటంకంగా యుద్ధం కొనసాగించుటకు తోడ్పడింది. దానిని గ్రహించిన రాజు ఆమె ధైర్యానికి, పట్టుదలకు సంతసించినవాడై రెండు వరాలను ప్రసాదించినాడు. కొన్ని రామాయణాలలో కైకేయి కుమారుడే రాజుగా పట్టాభిషిక్తుడు కావాలనే షరతు మీదనే కైకేయిని దశరథుడు వివాహము చేసికొనెనని కూడ కలదు. సంవత్సరాలు గడచిన తరువాత దశరథుడు ముసలివాడై, శ్రీరాముని పట్టాభిషిక్తుని గావించవలెనని సంకల్పించెను. రాముడు వినమ్రుడు, విశ్వాసపాత్రుడు మఱియు అందగాడు; ముగ్గురు తల్లులకే కాక అయోధ్యప్రజలకున్నా అతడు ప్రేమపాత్రుడు. ఈ ప్రతిపాదన ఆమోదయోగ్యమైనది, కాని మంధర అనే కైకేయి పరిచారిక చీడపురుగుగా పరిణమించి, కైకేయికి దశరథుడిచ్చిన వరములను గూర్చి, ఆమె పుత్రుని సింహాసనాలంకరుని చేయుదునని అతడిచ్చిన మాటను గుర్తుచేసెను. కైకేయి కోపంతో ఉగ్రురాలై ఆమెపై అమర్యాదగా తన ఆక్షేపణను వ్యక్తపరచెను. కాని కుటీలురాలైన మంధర విడువని తన ప్రయత్నమునందు విజయమునొందెను.

ఆ రోజు సాయంకాలము రాజు కైకేయిని కలిసినప్పుడు రాజు తనకిచ్చిన వరములను గుఱించి ఆమె గుర్తుచేసెను. కైకేయి అడిగిన మొదటి వరము రాముడు కాక భరతుడు పట్టాభిషిక్తుడు కావాలి; రెండవ వరము రాముడు పదునాల్గు సంవత్సరాలు రాజ్యబహిష్కరణ నొందాలి. రాజు బాధతో, తిరస్కారభావముతో మొదటిదానికి ఆమోదించెను, కాని అంత ఎక్కువ కాలం రాముని ఎడబాటును సహించలేకపోయెను. కైకేయి మొండి పట్టుదలకు దశరథుడు తలవంచెను. రాముడు అడవికి పోయేటప్పుడు భార్య సీత, సోదరుడు లక్ష్మణుడు అతనిని అనుసరించుటకు పట్టుపట్టిరి. భగ్నహృదయుడైన వారి వియోగమును భరించజాలక దశరథుడు ప్రాణాలను వదలెను.

తన మేనమామగారింటివద్ద ఉండి తిరిగివచ్చిన భరతునికి ఈ పరిణామాలు ఎరుక అయినవి. తన తల్లిని తిట్టిపోసెను. సీతారామలక్ష్మణులు నివసిస్తున్న చిత్రకూటమును చేరి, వారిని వెనుకకు రప్పించి, రాముని పట్టాభిషిక్తుని గావించాలని తలపోసెను. శ్రీరాముని వీడని ప్రయత్నముతో భగవంతుని ఆదేశంగా తీసుకొని భరతుడు శ్రీరాముని ప్రతినిధిగా అయోధ్యను పరిపాలించుటకు అంగీకరించినవాడయ్యెను.

విశ్వ నాటకము

విశ్వంలోని సంఘటనలు దేనికదిగా విడివడి వివిక్తంగా జరుగవు. సంఘటనలు ఒకదానితో మరొకటి ముడిపడి ఒకదానిపై మరొకటి ఆధారపడి ఉంటాయి. యావత్సంఘటనలు ఒక ప్రవాహమునందు పయనిస్తూ, మొత్తం నాటకమంతా విశ్వతలములో నడుపబడుచుండును. సాగరములోని ఒక తరంగము ఉపరితలంలో ప్రయాణించుచున్న అనగలదా? గాలి తెంపర వాతావరణానికి భిన్నంగా సాగగలదా?

చీమల గుంపు క్రమశిక్షణతో కార్యభారంతో తలమునకలవుతున్న వాటిగా పయనించడం మీరు గమనించియుండురు. వాటికి సరియైన ఆలోచనయే ఉండివుంటే అవి జటిలమైన కార్యంలో ఉన్నట్లు, ఒకదానినొకటి సంప్రదించుకొనుచు, ఒకే వరుసలో పయనించుచున్నట్లు అవి గ్రహించగలుగును. విశ్రామమెరుగని మానవులమైన మనం ఏమని భావిస్తాము? బహుశః వాటి పనితీరును చూచి రహస్యంగా నవ్వుకొందుము. అదేవిధంగా తీరికలేని అసంఖ్యాకమైన కీటకములు, పక్షులు మఱియు జంతువులు మన దృష్టిని విశేషముగా ఆకర్షించి ఆశ్చర్యానికి గురిచేయకుండా ఉండవు.

అదే విధముగా కోట్లకొలదీ జనులు ఉద్యోగకార్యములలోగాని, నిర్మాణపనులలోగాని, ఉత్పత్తులను పెంచే పనులలోగాని, ఇతరులకు గాని లేక తమ కుటుంబాలకు గాని సేవచేయు కార్యములోగాని వారివారి పనులలో నిమగ్నమై ఉండురు. ప్రతివాడు ఒక మహాత్కార్య సాధనయందున్నట్లు భావించును. ఉదాహరణకు ఒక మిన్నయైన జాతి జనులు ఉన్నారనుకొందము; వారి ముందు మనము చీమలకంటే మిన్న కాదనుకొందుము. మన అలుపెరుగని ప్రణాళికాబద్ధ ప్రయత్నములను గాంచి వారేమనుకొందురు? కాని చాలమట్టుకు జనులు తాము జంతు, క్రిమి కీటక, వృక్షజాల సమేత ఈ సమస్త విశ్వం కంటే విశిష్టమైన వారమని భావింతురు.

ఒక విశ్వప్రణాళిక ఉండి ఉండగా, మనం సాగరంలో అలలవంటివారమై, మనంతట మనం చేయగలిగినదేమియు ఉండజాలదు. సాగరంలో ప్రతి అల క్రమక్రమముగా దాని వెనుక అలచే ముందుకు గెంటబడుచుండును. అదేరీతిగా, వాతావరణములోని గాలులు తక్కువ పీడనప్రాంతానికి నెట్టబడుటవలన క్రమక్రమంగా ముందుకు అలలుఅలలుగా సాగుచుండును.

మనం మన కార్యక్రమాలను స్వతంత్రంగా, వైయక్తికంగా చేయుచున్నామనెడి మూర్ఖభావనకు లోనై సఫలతలకు బాధ్యతను పులుముకొనుచున్నాము; మఱియు, విఫలతలకు ఇతరులు బాధ్యులని వారిని నిందించుచున్నాము. ఇతర సంఘటనలతో ముడిపడకుండా విశ్వంలో స్వతంత్రంగా ఏదీ సంభవము కాదు. నిరంతరాయంగా సాగే కదలిక అది;

సక్రమంగా అది సాగుచుండును, అప్పుడప్పుడు తప్పటడుగు వేయుచుండును. ఇది అంతయు విశ్వప్రణాళికలోని భాగము; ఈ మహన్నాటకములో మన ప్రమేయమేమియు ఉండదు; మనము అలలవలె ఉత్థానపతనములనొందుచునేయుండుము.

శ్రీరామునికి ఈ విశ్వప్రణాళిక అంతయు తెలియును. మహద్విశ్వ చక్రములో మనము కేవలము ఒక శీల వంటివారమని ఆయనకు తెలుసు. లేదా, ఆయనను విష్ణుమూర్తి అవతారంగా భావిస్తే విశ్వప్రణాళికకు వెనుకనున్న భావన అంతయు ఆయనకు తెలియును; ఆయన దానిలో ఒక ప్రధాన ఇరుసువంటి వాడనని తనకు తెలుసు. అటువంటి విజ్ఞానసముపేతుడైయున్న కారణంగా తన తండ్రి రాజును చేయుటకు తన పేరును ప్రతిపాదించినప్పుడు ఉబ్బితబ్బిబ్బు కాలేదు. మరుసటి ఉదయమే తాను పదునాలుగు సంవత్సరాలు రాజ్యబహిష్కరణ గావింపబడినందులకు దుఃఖసాగరంలో మునిగిపోనూలేదు.

తండ్రి ఆజ్ఞను ఎంతో హుందాగా శిరస్సున దాల్చి, తన మాతృమూర్తి కౌసల్య చెంతకు, సుమిత్ర చెంతకు, ఈ విపత్తుకు కారణభూతురాలైన కైకేయి చెంతకు వెళ్ళి వారిని దర్శించుకొనెను. జరిగిన సంఘటన విశ్లేషణగా భావించి, చిరునవ్వుతో దానిని స్వాగతించెను. కావుననే రాముని ఎల్లవేళల మానవజాతికి మచ్చుతునకగా, మర్యాదపురుషోత్తమునిగా పేర్కొందురు.

తాను రాజదుస్తులను విడనాడి, ముని వేషధారియై, అడవులకు బయలుదేరినప్పుడు రాజపుత్రికయైన, సుఖభోగాలలో పెరిగిన తన భార్యమణియైన సీతాదేవి అడవులకు తన భర్తను అనుసరించిపోవుటకు తన అత్తమామల అనుమతికొఱకై వారి చెంతకు వెళ్ళెను. ఆమెను నివారించుటకు వారెంతగానో ప్రయత్నించగా భారతీయ సంప్రదాయానుసారంగా సుఖదుఃఖాలలో భార్య సదా భర్త సమీపమునందుండవలెనని వారిని ఒప్పించి మెప్పును పొందెను. అప్పుడు వారామెను రామునితో అడవులకు వెళ్ళుటకు అనుమతించిరి.

జంతుజాలముతోను, గిరిజనులతోను పరిక్లిష్టమైయండే అడవిలోనికి ఆ జంటను పంపుటకు రాముని తమ్ముడు లక్ష్మణుడు ఇష్టపడక, ఊర్మిశవంటి యౌవనవతియగు భార్యను కలిగియుండియు తానును వారితో అడవికి వెళ్ళుటకు నిర్ణయించుకొనెను. రౌద్ర స్వరూపుడగు లక్ష్మణుడు తనదైన శైలిలో వారిని ఒప్పించి, అడవికి వెళ్ళే ముగ్గురిలో ఒకడాయెను. సీతాదేవి భర్తను అనుసరించి అడవికి వెళ్ళి భర్త ప్రక్కనే ఉండే సంతృప్తిని కలిగియుండెను; కాని ఆ సంతోషానికి, హక్కుకు తిరస్కరింపబడిన లక్ష్మణుని భార్య ఊర్మిశ అచ్చటనే ఉండి అత్తలను సేవింపదలంచెను.

ఆదర్శవంతమైన మానవ సంబంధాలు

అన్నిరకాల మానవ సంబంధాలను ఎట్లు నెఱపాలనే దానిని గూర్చి అద్భుతమైన స్పష్టతతో, వైద్యుని కత్తిరకున్నంత పదునుతో శ్లాఘనీయమైన స్పష్టతతో రామాయణ గ్రంథము వర్ణించును. మానవసాంఘిక శాస్త్రమునకు అధికారయుతమైన వివరణనిచ్చుచు, మానవసంబంధాల సమగ్ర క్రమపట్టికగా నా మానస్సుకు ఇది కన్పట్టును. మనిషికి మనిషికి మధ్య, పురుషునికి స్త్రీకి మధ్య ఉండే వివిధ సంబంధాలకు అంతమనేది లేదు; అయితే ప్రతి మానవసంబంధాలకు ఉండే ఆదర్శప్రవర్తన ఈ గ్రంథమునందు వివరింపబడినది. కొన్నింటిని పేర్కొనాలంటే, తండ్రికి-కొడుకుకు సంబంధాన్ని దశరథుడు-రాముడు, కొడుకు-సవతితల్లి సంబంధాన్ని రాముడు-కైకేయి, భర్త-భార్య సంబంధాన్ని లక్ష్మణుడు-ఊర్మిళ, రాజు-ప్రజలకు సంబంధాన్ని రాముడు-అయోధ్యప్రజలు, సోదరుడు-సోదరుడు సంబంధాన్ని రాముడు-భరతుడు, లక్ష్మణుడు ఇద్దరు, వివాహితునికి, అతనిని కోరివచ్చిన యువతికి మధ్య సంబంధాన్ని లక్ష్మణుడు-శూర్పణఖ, భగవంతుడు-భక్తుడు సంబంధాన్ని రాముడు-సుగ్రీవుడు, రాజు-అతని సేనకు రాముడు-వానరసైన్యము, యజమాని-సేవకుడు మధ్య సంబంధాన్ని రాముడు-హనుమంతుడు, నిబద్ధ శత్రువులకు రామ రావణులు, ఆదర్శ భర్త-భార్యలకు రాముడు-సీత అనువారిని పేర్కొనదగును. మానవమనుగడ ప్రతి అంశమునకు, ప్రతి మానవ సంబంధమునకు రామాయణమునందు జవాబు దొరుకును; ఆ జవాబు ఆదర్శవంతమైనదై అన్ని దేశాలకు, ప్రజలందఱకు, అన్ని కాలాలలో నిలబడుతుంది.!

కథాగమనంలో రాముడు నటనలో భాగంగా ఒక అద్భుతమైన ప్రణాళిక ప్రకారము అతడు అరణ్యానికి పంపబడి, దండకారణ్యములో పంచవటిలో కాపురముండగా త్వరలోనే కష్టాలు మొదలైనవి. రావణుని సోదరి శూర్పణఖ ఇద్దరు రాజకుమారులు, ఒక స్త్రీతో అరణ్యమునందు కాపురమున్నారనే విషయాన్ని తెలిసికొనినదై, వారిని చూచుటకు కుతూహలపడెను. దుష్టురాలైన ఆమె ఆకర్షణీయమైన అలంకరణ గావించుకొని పంచవటిలో ప్రవేశించెను.

అందగాడైన శ్రీరాముని గాంచిన మొదటి చూపులోనే ఆమె అతనిని ప్రేమించినదై, అతని పట్ల తన కామ వాంఛను వ్యక్తపరచ సాహించెను. రాముడు మందహాసంతో, తాను తన భార్యతో కూడిఉన్నవాడినని చెప్పి, అనునయంగా, తనంత అందగాడైన తన చిన్న సోదరుడు లక్ష్మణుని చేరుకొనుమని సలహా ఇచ్చెను. లక్ష్మణుడు శ్రీరాముడంత విచక్షణా దక్షతలు కలిగియున్నవాడు కాదు. తాను వివాహితుడనని, తనను ఒంటరిగా ఉండనివ్వమని అతడు ఆమెను కోరెను. కాని ఆమె మూర్ఖపు పట్టుదలతో అతని దరిచేర సాహించుచుండగా క్రుద్ధుడైన లక్ష్మణుడు ఆమె ముక్కు చెవులు తెగనరికెను. రక్తసిక్త అయిన ఆమె అతనిని శపిస్తూ, ఆ ప్రాంతంలో చిన్న పరగణాలనేలుతున్న ఖర దూషణులను తన సోదరుల చెంతకు చేరెను. కట్టుకథ అల్లిన ఆమె ఆ రాజకుమారులు తనను చెఱపట్టినట్లు, తాను వారిని

నివారింపగా, తనను చిన్నసోదరుడు వికారిగా మార్చినట్లు చెప్పి విలపించెను. దానిని నమ్మి, ఆ సోదరులిరువురు పంచవటిపై దాడి జరుపగా జరిగిన ఘోరయుద్ధంలో వారిరువురు వధింపబడిరి. ఆ విధంగా మొదలై రాబోవు దుష్పరిణామాలకు, చివరికి రాక్షస కులము, వారి రాజు రావణుడు వధింపబడేవరకు ఆ మారణఘోమము కొనసాగుటకు అంకురార్పణ జరిగెను.

కథ కొనసాగింపులో తనకు జరిగిన అవమానానికి ప్రతీకారం తీర్చుకొనవలసినదని మొదట ఆమె అన్న కుమారుడు మేఘనాథుని, అటుపిమ్మట రావణుని సమీపించి చెప్పెను. విజ్ఞుడైన రాజు రావణుడు తన సోదరులిరువురు వధింపబడినారంటే రామలక్ష్మణులు సామాన్యయోధులు కారని ఊహించినాడు. అతడొక పన్నాగము పన్నినాడు. ఏ రూపాన్నైనా పొందగలవాడైన మారీచుని పిలిచి, బంగారులేడి రూపము ధరించి, పంచవటిప్రాంతములో తచ్చాడుతూ, రామలక్ష్మణులను మభ్యపెట్టుమని పురమాయిచినాడు. బంగారు లేడిని గాంచిన సీత దానియందు మక్కువపడి, తనకు తెచ్చి ఇమ్మని భర్త రాముని కోరెను. పన్నాగమును గ్రహించిన రాముడు అది మాయలేడియని, దానిని వాంఛింపవలదని తెలిపినప్పటికీ, విశ్వప్రణాళికకు ప్రభావితురాలై సీత అవిశ్రాంతురాలై, ఆమె కొఱకు ఆ లేడిని తెచ్చి ఇమ్మని పట్టుపట్టెను.

సీత బాధ్యతను లక్ష్మణునికి అప్పగించి రాముడు లేడిని వెంబడించినాడు. ప్రణాళిక ప్రకారము లేడిరూపధారి అయిన మారీచుడు రాముని చేతిలో మరణిస్తూ, 'హా లక్ష్మణా' అని ఆర్తనాదము చేసినాడు. రాముడు ప్రమాదములో పడినట్లు సీత అనుమానగ్రస్తురాలైనది; వెనువెంటనే అతనికి సహాయపడుటకై లక్ష్మణుని తరలివెళ్ళుమని పట్టుపట్టినది. రామునికేవిధమైన హాని జరుగదని, ఆమె రక్షణనుండి తనను బయటకు పంపుటకు రాక్షసుడు పన్నిన పన్నాగమదియని సీతను ఒప్పించడానికి లక్ష్మణుడు ప్రయత్నించాడు. స్త్రీహృదయం లక్ష్మణుని పట్ల కటువుగా ప్రవర్తించి, అతనిని కుయుక్తిపరునిగా భావించి, సీతాదేవి పట్టుబట్టగా చేయునదిలేక, లక్ష్మణుడు రాముని వెదకుటకు బయలుదేరవలసివచ్చెను. అతడు సీతను వదలి వెళ్ళుటకు ముందు కుటీరము ఎదుట ఒక గీతను గీసి ఎట్టి పరిస్థితులలోను ఆ గీతను దాటవలదని లక్ష్మణుడు సీతతో చెప్పెను. ఆ విధంగా ఇరువురు సోదరులు లేని అదను చూచి, ఒక ముని భిక్షపాత్ర చేబూని కుటీరము ముందు భిక్షకై నిలబడెను. లక్ష్మణురేఖను గాంచి అతడు దానిని దాటితే భస్మమైపోతాడని గ్రహించినాడు. అందుచే సీతను ఆ గీతను దాటి బయటకు వచ్చి భిక్షవేయుమని కోరగా ఆమె అట్లే చేసెను; ముని వేషధారణలో ఉన్న రావణుడు సీతను బలవంతముగా అపహరించుకొని, తన విమానములో లంకకు తీసికొనిపోయినాడు.

దృఢపడిన పన్నాగము

ఆ విధంగా దొంగిలించబడిన సీత పంజరములోని పక్షి అవయవాలను విదిలిస్తూ కేకలు పెట్టునట్లు కేకలు పెడుతూ, ఆవేదనతో అరచినది; కాని ఆమెను రక్షించుటకు ఎవరున్నూ ముందుకు రాకుండిరి. దారిలో ఆమె తన వస్తువులను క్రిందికి జారవిడిచి చివరి ప్రయత్నము చేసెను. జటాయువనే పక్షిరాజము రావణుని అటకాయించగా, దానితో అతడు యుద్ధముచేసి పడగొట్టినాడు. తరువాత ఏ రకమైన ఇబ్బంది లేకుండగనే రావణుడు తన రాజధాని లంకకు చేరి, తన భవనమునందలి అశోకవాటిక అనే తోటయందామెను బంధించెను.

పంచవటికి చేరిన రామునికి తన జీవితభాగస్వామిని తన ఆత్మ అయిన సీత కనపడలేదు. దుష్ట కార్యమేదో జరిగినదని అనుమానించిన రాముడు సామాన్య మానవునివలె విలపిస్తూ అచటి పశుపక్ష్యాదులను, చెట్టుచేమలను సీతజాడను గుఱించి వాకబు చేసినాడు. రాముడెన్నడు భూత భవిష్యద్వర్తమానాలు తెలిసినట్టి విశ్వానికి ప్రభువుగా కాక, ఆదర్శవంతుడైన ఒక సామాన్యమానవమాత్రునిగా చూపబడినాడు. సీతజాడ కనుగొనే ప్రయత్నమునందు ఆమె విడిచిన వస్తువులు ఇరువురు సోదరులను జటాయువు చెంతకు చేర్చగా, రావణునిచే సీతాపహరణమును గుఱించి తెలిపి, జటాయువు వెంటనే శ్రీరాముని ఒడిలో ప్రాణాలు విడిచినది.

రావణుడు విచిత్రమైన శత్రువు. అతడు వేదశాస్త్రాలను బాగా అధ్యయనము చేసినవాడు; వివిధ కళలు, శాస్త్రాలలో ప్రావీణ్యము సంపాదించినవాడు; శాస్త్రవాదనలలో అపజయమెరుగనివాడు. అందుచేతనే భారతీయ చిత్రకళాకారులు అతనిని జ్ఞానానికి ప్రతీకలుగా పది తలలు, భుజబలానికి ప్రతీకలుగా పది చేతులు కలవానినిగా చిత్రీకరించిరి. అంత విద్వాంసుడు, జ్ఞాని అయివుండి కూడ పరాయి వ్యక్తి భార్యను బలవంతంగా అపహరించి అప్రతిష్ఠకరమైన దుష్టకార్యానికి పూనుకున్నాడు. తాను గావించిన ఈ తప్పిదాన్ని సూచించుటకా అన్నట్లు అతని పది తలలలో ఒక గాడిద తల కూడ జతచేయబడి ఉండును. కాని అపహరించబడిన సీత పట్ల అతడు తన హుందాతనాన్ని నిలుపుకొన్నాడు. సీత చుట్టూ రాక్షసస్త్రీలను ఏర్పాటుచేయగా వారు సీతతో రావణుని భర్తగా స్వీకరింపుమని బ్రతిమాలిరి, బలవంతపెట్టిరి, భయపెట్టిరి. రాముని పట్ల విశ్వాసపాత్రురాలగు శీలవతి సీత ఒక శిలవంటి స్థిరచిత్తురాలై రాక్షసస్త్రీల ప్రయత్నాలను వమ్ముచేసెను. కాని అశోకవాటికలో సీతాదేవిని ఎన్నెన్నిసార్లు తరచుగా కలిసినప్పటికి ఎన్నడును సీత దేహమును ముట్టుకొననివాడైయుండి బలశాలియగు రావణుడు తన గొప్పదనమును చాటుకొన్నాడు.

రావణుడు సీతను అపహరించినాడని తెలుసుకొనిన రాముడు తన నివాసము చెంత నుండి బయలుదేరి, సీత నిర్బంధింపబడిన కచ్చితమైన చోటు కొఱకై అన్వేషించుటకై

ప్రయత్నములు మొదలుపెట్టెను. ఆ కార్యమును రామదూతయైన వాయుపుత్రుడగు హనుమంతుడు చేపట్టెను. అతడు అణిమ, గరిమ వంటి అనేక సిద్ధులను బడసియున్నట్టివాడు. రాముని అంగుళీయకమును ఒక గుర్తుగా తీసికొన్నవాడై హనుమ అశోకవాటిక యందు సీత ఆసీనునురాలైయున్న చెట్టును అధిరోహించి, పైనుండి అంగుళీయకమును ఆమె చెంతకు జారవిడిచెను. హనుమ ద్వారా రాముని సందేశమును విన్న సీత తన చూడామణిని గుర్తుగా హనుమకిచ్చి తన సందేశమును రామునికి పంపెను.

తిరిగి వచ్చేటప్పుడు రావణుని అనుచరులచే హనుమ బంధింపబడెను; వారు అతనిని సజీవ దహనము గావించవలెనని ప్రయత్నించిరి; కాని హనుమ భయంకరరూపమును ధరించి ప్రతిగా లంకకు బాగుచేయలేనంత నష్టమును కలిగించెను. రావణుని సోదరుడు విభీషణుడు బంధిగా ఉంచిన సీతామహాసాధ్వినీ వెనుకకు పంపించుమని సలహా ఇవ్వగా, రావణుడతనిని అవమానించి, తన ఆస్థానము నుండి బహిష్కరించెను. అంతట విభీషణుడు రాముని శరణుజొచ్చి, ఆజన్మాంతము అతనికి భక్తుడాయెను.

రాముడు తొందరపాటు ప్రతీకారచర్యను తీసికొనలేదు. వాలి కుమారుడైన అంగదుని రావణుని ఆస్థానమునకు దూతగా పంపి రక్తపాతాన్ని నివారించుటకు సీతను వెనుకకు పంపుమని రాముడు సందేశము పంపెను. రావణుడు సీతను రామునికి తిరిగి ఇచ్చివేయుట కంటే తన సోదరికి జరిగిన అవమానమునకు ప్రతీకారము తీర్చుకొనదలచి యుద్ధము చేయనున్నట్లుగా ప్రకటించినాడు.

విభీషణుడు రాముని పక్షానచేరి, రాజు సుగ్రీవుని సహాయముతో పెద్ద సైన్యాన్ని సమకూర్చుకొని, వారు లంకను చేరుకొనుటకు సముద్రమునకు వారధిని నిర్మించిరి. ఇరు వురిపక్షాలవైపున పోరుకు గొప్ప సన్నాహాలు జరుగుచుండగా, యుద్ధారంభానికి ముందు శ్రీరాముడు తన విజయము కొరకై శివుని ప్రార్థించి అతని ఆశీస్సులను పొందగోరెను. ఒకానొక పవిత్రస్థలమునుండి శివలింగమును గొని తెచ్చుటకు హనుమను సన్నద్ధుని చేసెను. కాని తన వామభాగమున సీత లేకుండా యజ్ఞమును నిర్వహింపరాదని పురోహితులు తెలుపగా, యజ్ఞనిర్వహణ పూర్తిగావించేవరకు సీతను పంపుమని రాముడు రావణునికి వర్తమానము పంపెను. అంతట రావణుడు రాముని శత్రువైయుండియు సీతను పంపుటకు అంగీకరించి తన ఔన్నత్యమును చాటుకొనినాడు. శ్రీరాముడున్నూ క్రతువు పూర్తి అయిన పిమ్మట తిరిగి సీతను రావణునికి అప్పగించి, తప హుందాతనమును చాటినాడు.

ఈ కథలోని పాత్రలలో రాముడే కాక అనేక ఇతర ముఖ్యపాత్రలున్నూ ఆదర్శవంతమైన ప్రవర్తనాచిత్రణతో విరాజిల్లిన సందర్భాలు కోకొల్లలు. ఒకానొక గిరిజనయువతి సైతం శ్రీరామునికి సమర్పించి సంతోష పరచాలనే కోరికతో నేరేడుపండ్లను ప్రతిదానిని ముందు తాను రుచి చూచి, ఆయనకు సమర్పించెను. అతడు తన భక్తురాలు సమర్పించిన దానిని ప్రేమతో స్వీకరించినాడు. అయితే, శ్రీరాముడు మర్యాద పురుషోత్తముడు; అతడు చేసినదానికి కొందరు విద్వాంసులు విపరీత అర్థమును జోడించి, దానిని అపసవ్యమైన కృత్యమని

నిష్కారమును వ్యక్తపరచిరి. ఈ కథయందు స్నేహితులు, శత్రువులు, సోదరులు, భక్తులు మఱియు ఇతరులు అందఱున్నూ పాఠకుని మనస్సుపై చెరగని ముద్రవేసిరి, మఱియు వివిధ మానవ సంబంధాలలో ప్రతిఒక్కరి విధివిధానములను గూర్చి మృదుమధురంగా సలహా ఇవ్వడం జరిగినది. నిజానికి మనకు ఎదురుపడే అన్ని సంగతులు దీనియందు పరిష్కరింపబడగా, బోధనాత్మకంగా నిర్దిష్టమైన దృష్టాంతములు ఇందు మనకు తారసపడును.

వివిధ సంఘటనలు, వ్యక్తులు, ప్రాంతములను గుఱించిన నిజానిజాలను నిర్ధారించుటకు పరిశోధకులకు నేను వదలివేయుచున్నాను. ఒకానొక ప్రత్యేక వ్యక్తి ఒకానొక పరిస్థితికి ఎట్లు స్పందించినాడనేది, దానినుంచి ఏ పాఠమును పొందగలిగినాడనేది ముఖ్యవిషయము.

మన జీవితాలను సమున్నతంగా తీర్చిదిద్దుకొనగలమని

మహాత్ములందఱి జీవితాలు మనకు గుర్తుచేయును.

నిర్ణయాత్మకమైన రోజు రానేవచ్చినది; మంచి, చెడు బలగాలమధ్య పోరు ప్రారంభమైనది. ఆ యుద్ధంలో ఎగుడు దిగుడులు ఎన్నో జరిగినవి. ఒకానొక సమయములో లక్ష్మణుడు మరణము అంచుకు చేరుకొని, బ్రతికే అవకాశాలు లుప్తమైనాయి. కాని హనుమంతుడు హిమాలయముల నుండి సంజీవనిని గొనితెచ్చుటచే అతడు ప్రాణము పుంజుకొన్నాడు. శ్రీరాముని సైన్యమునందలి ఎందఱెందరో వానరులు రావణుని కుమారుడగు మేఘనాథునిచే వధింపబడగా, చివరికాతడు లక్ష్మణుని చేతిలో హతుడాయెను. అహిరావణుడనే రావణుని మరొక పుత్రుడు రామలక్ష్మణులను తన మాయాశక్తిచే పాతాళలోకమునకు గొంపోయి, దేవి పీఠము చెంత బలి ఇవ్వ సిద్ధమాయెను. అంతట హనుమ వారిని రక్షించి, అహిరావణుని అంతమొందించెను. యుద్ధభూమియందు మహాయోధుడైన కుంభకర్ణుడనే రావణుని మరొక సోదరుడు శ్రీరాముని చేతిలో హతుడాయెను.

రావణుడొక జటిల శత్రువే కాక అతీంద్రియ శక్తులు కలవాడు. అతడు అనేక దేహాలను, రూపాలను పొందగలడని ప్రతీతి. అతనిని తుదముట్టించుట అనితరసాధ్యము. అట్టి సందర్భములో రావణుని సోదరుడు విభీషణుడు రావణుని నాభి దగ్గర గల అమృతభాండమును బ్రద్దలుగొట్టి అమృతమును తొలగించినగాని రావణుడు మరణింపడనెడి రహస్యమును శ్రీరామునకెరింగించెను; అంతట శ్రీరాముడట్లే తన బాణముతో రావణుని నాభిని ఛేదించి, అతనిని అంతమొందించెను.

చివరికి రావణుడు తనువు చాలించి యుద్ధభూమియందు పరుండెను. సీతాదేవి రక్షింపబడి, పుష్పక విమానము మీద అయోధ్యకు గొంపోబడెను. అయోధ్య ప్రజలు మఱియు శ్రీరాముడు లేని సమయమంతా అతని ప్రతినిధిగా విశ్వాసముతో రాజ్యపాలన గావించిన సోదరుడు భరతుడు వారికి అహ్వోనము పలుకగా వారు అయోధ్యయందు అడుగిడిరి. అత్యంత అనందోత్సాహంతో శ్రీరాముడు అయోధ్యకు రాజుగా అభిషిక్తుడు కాబడెను.

ప్రపంచ సాహిత్యములో...

శ్రీరామాయణంలో అంతర్గతంగా ఉన్న గుప్తవిషయాల వివరణకు వెళ్ళేముందు ఈ ఇతిహాసమునందు తెలుపబడిన వివిధ సంఘటనల సత్యతను గుఱించి, వ్యాప్తిలో ఉన్న విమర్శలను గూర్చి నన్ను కొన్ని విషయాలను చెప్పనివ్వండి.

మొదటిది: ముందు తరాల భారతీయులు నిస్సంశయంగా చరిత్ర విషయమై తమదైన ఆలోచనా విధానము నందుండెడివారు; అయితే అది ప్రస్తుతకాల అభిప్రాయాలకు భిన్నంగా ఉన్నది. భారతదేశంలో సాహిత్యం అంటే మానవాళి పురోగతి, సంక్షేమాలకు ఉపయోగపడేదని అర్థము. చరిత్రను లిఖించేటప్పుడు మానవ సంక్షేమానికి పెద్దపీటవేసి దానిని లక్ష్యంగా తీసుకొనెడివారు.

రెండవది: చరిత్ర పురాణాధారితో అంతర్గత మేళవింపును కొంత కలిగియుండుట లేకపోలేదు. పురాణాధారితేవి చైతన్యరహితమైన జాతి మీద ఆధారపడియున్నట్టిదని సి.జి. జంగ్ అభిప్రాయపడినాడు. కావున ఒక జాతి పుట్టుకతో పుట్టుకొచ్చిన ఆకాంక్షలను అది ఎత్తిచూపునని, అందుచే అది చరిత్రకు, పురాణానికి మధ్య నిర్దిష్ట విభాగాన్ని చేయలేకపోయినదని చెప్పబడినది. కావున కొన్ని సంఘటనలను ప్రముఖంగా చిత్రించుట గాని, లేక చరిత్రతో సంబంధము లేని కొన్ని విషయాలను చొప్పించుటకు సంభవమయ్యెనని నేడు అవగతమగుచున్నది.

మూడవది: ప్రస్తుత పరిణామాలలో ప్రపంచ ఆలోచనాసరళిపై పాశ్చాత్య ఆలోచనాసరళి గొప్ప ప్రభావాన్ని చూపినది; ప్రముఖంగా అది సుమారు రెండువందల సంవత్సరాల బ్రిటిష్ వలసపాలనలో ప్రగ్గిన భారతదేశముపై పడినది. ఛార్లెస్ డార్విన్, వేలేస్ అనువారి కంటే చాలముందు హెర్బర్ట్ స్పెన్సర్ ప్రతిపాదించిన పరిణామసిద్ధాంతము అధికప్రభావమును చూపినది. స్పెన్సర్ పరిణామసిద్ధాంతము విస్తృతంగా చుట్టుముట్టి, భౌతిక, జీవ అంశాలపై ప్రభావము చూపినది. దుస్థితి నుండి సుస్థితికి ప్రపంచము పరిణామమొందుచున్నదని అతని వాదన. దీనికి విరుద్ధంగా, మనం భూతకాలానికి వెళ్ళిచూస్తే, నాగరికత ఎంతెంతగానో దుస్థితి యందుండియుండెడిదని తెలియును. కావున, భారతదేశంలో నేటి పరిస్థితి కొన్ని వందల లేక వేల సంవత్సరాల పూర్వము కంటే తప్పక మెరుగుగా ఉండాలి. కావున పురాతన భారతదేశప్రజలుగాని, ఆ మాటకొస్తే ఏ దేశప్రజల స్థితిగతులైనను ఇప్పటి పరిస్థితుల కంటే అభివృద్ధిపథంలో పురోగమించి, ప్రజ్ఞాపాటవాలతో యుండియుండుటకు అవకాశము లేదు. ఈ తాత్విక విచారణ పురాతన నాగరికతల నన్నింటిని సమూలముగా తుదముట్టించును మఱియు ప్రాచీన ప్రపంచమునకు సంబంధించిన వాస్తవాలను కట్టుకథలుగా పరిగణించును. కాని, మరొక పార్శ్వంలో, భారతీయ తత్త్వవిధానము స్పెన్సర్ పరిణామ పురోగమన

విధానానికంటే సరిగా వ్యతిరిక్తముగానున్నది. దాని ప్రకారము ప్రపంచము భౌతిక అర్థమునందు మాత్రమే కాక, నీతిపాలన అర్థంలో స్వల్ప దుస్థితినుండి ఘోర దుస్థితికి చేరుకొనుచున్నది. విశ్వకాలచక్రము సత్యము, దయ, నీతి కలిగిన సత్యయుగముతో మొదలై, క్షీణించుకుపోతూ త్రేతా, ద్వాపర, కలియుగమునకు చేరుకొన్నది; కలియుగంలో నైతికవిలువలు క్రమక్రమముగా క్షీణించును. ప్రపంచమునందు ధర్మము మృగ్యమైనప్పుడు నీతి లేకమాత్రమైపోయి, యావత్ప్రపంచము శూన్యమై ప్రళయమునందు చిక్కుకొని, అటుపిమ్మట మరల అది సత్యయుగముతో ఉదయించును.

ఈ పోకడ భారతదేశానికి అసాధారణమేమియు కాదు. ఇతరదేశాల సాహిత్యములు భూతకాలాలలో ఉన్నత నాగరికతతో విలసిల్లినట్లు చెప్పుతున్న దృష్టాంతాలున్నప్పటికి దానికి శాస్త్రీయ వివరణను రూపొందించ వలసియున్నది. దీనికి రెండు మార్గాలున్నాయి: ఊహకల్పితగాథలుగా వాటిని త్రోసివేయవచ్చును, లేదా సత్యాన్ని మూల్యాంకనం చేయడానికి పరిశోధనకుపక్రమించవచ్చును.

అస్సీరియన్ రాజు అస్సుర్ బనిపాల్ (669-662 B.C.) మట్టితో నిర్మించిన గ్రంథాలయమునుండి క్రోడికరించిన అజ్ఞాత లిపి యందున్న బాబిలోనియన్ ఎతానా ఇతిహాసాన్ని నేను ఉట్టంకించెదను. ఈ ఇతిహాసపు మూలము ఎవరికిన్నీ తెలియదు, కాని దానియందలి భాగాలు గిల్గమేష్ అనునాతడు అక్కడి 'యన్' భాషలో లిఖించిన చాల పురాతన గ్రంథమునందు కూర్చబడినది.

2300 B.C.లో సుమేరియన్లు వారి భూతకాల విశేషాలను వ్రాయదొడగిరి. గిల్గమేష్ ఇతిహాసపు కథానాయకుడు 'ఎన్కిడు' అనునాతడు ఒక దేవత సహాయముచే భూమిపైకి ఎలా తీసుకొనిరాబడినాడో అదే మాదిరి ఎతానా కూడ గాలిలో ఎత్తుగా తేలినది. ఎరిచ్ వాన్ డెనికెన్ లిఖించిన “ఇన్ సెర్చ్ ఆఫ్ ఏన్నియెంట్ గాడ్స్” అనుగ్రంథములో వ్రాసిన అతి ముఖ్యమైన అంశము క్రింద ఇవ్వబడినది. ఎతానా ఇతిహాసము నందలి క్రింది అంశాలు చూడండి. ఈగిల్ ఎతానాతో ఇట్లన్నాడు:

“నా మిత్రుడా, స్వర్గలోకము - అనున్కు నిన్ను మోసుకుపోవుదును,
 నీ హృదయమును నా హృదయమునకు ఆన్పుము,
 నీ కన్నులను నా రెక్కల మీద ఉంచుము,
 నీ పార్శ్వాలను నా పార్శ్వాల మీద ఉంచుము”,
 అతనిని సుదూరంగా పైకి తీసుకుపోయిన పిదప,
 ఈగిల్ ఎతానాతో ఇట్లన్నాడు:

“భూమి ఎట్లు మారినదో చూడు, మిత్రమా!
 ప్రపంచశిఖరాగ్రమునకు ప్రక్కన ఉన్న సాగరమును చూడుము!
 అచ్చట భూమి పర్వతమువలె తోచుచున్నది,
 సాగరము నీటి ప్రవాహమువలె తోచుచున్నది.

ఇంకను పైపైకి అతనిని తీసుకొనిపోగా....

ఈగిల్ ఎతానాతో ఇట్లన్నాడు:

‘మిత్రమా, భూభాగము ఎంతగా మారిపోయినదో చూడు;
భూమి చెట్ల గుంపును తలపించుచున్నది...’

డానికన్ ఈ విధంగా వ్యాఖ్యానించారు: “పురాణాలలో ‘దేవుళ్ళు’ అనేవాళ్ళు అంతరిక్షయానం చేసేవాళ్ళకు సరిసమానులని, అంతరిక్షయానం చేసేవాళ్ళకు అంతకంటే అనువైన పదం లేదని నేను నిర్ణయించుకున్నాను”. ప్రపంచములో వివిధప్రాంతాలనుంచి వివిధ పురాతన గ్రంథాలనుంచి సేకరించిన వివిధ ఛాయాచిత్రాలను చూపినాడు; అవి వింతగను, గజబిజిగను ఉండుటయేగాక, ఇప్పుడు మనకు తెలిసిన వాటితో ఏ పోలికను కలిగియుండలేదు. 1990లో తుబింగ్‌లో ఈనక్ అనువాద ప్రచురణను అతడు ఉట్టంకించాడు.

ఈనక్ పుస్తకం 14వ అధ్యాయమునందిట్లు ఉన్నది:

“వారు నన్ను స్వర్గములోనికి త్రోసినారు. అచట నడుస్తూ నేను స్పటిక నిర్మిత భవనమునకు వచ్చితిని. అది అగ్ని కీలలతో పరివేష్టితమై ఉన్నది. అది నన్ను భయకంపితుని చేసినది. నేను ఆ అగ్ని కీలలలోనికి ప్రవేశించితిని; పెద్ద స్పటిక నిర్మిత భవనమునకు వచ్చితిని. దాని గోడలు, నేల స్పటికనిర్మితమై ఉన్నది. దాని పైకప్పు నక్షత్రాలు, మెఱుపుల దారులను పోలి, వాటి మధ్యన భయంకరమైన రెక్కల దేవదూతలు కలరు. గోడలను ఆనుకొని మంటల అలలు, తలుపులు మంటలలో మండుచు కనపడెను.”

15వ అధ్యాయమునందిట్లు తెలుపబడినది:

“ఉచ్చస్వరముతో ఒక గొంతు ఇట్లు అన్నది: నిజాయతీపరుడవు, ధర్మాత్ముడవు అయిన ఇనాక్, భయపడకు. వెళ్ళి స్వర్గపు కాపలాదారులతో ముచ్చటించుము. వారితో మధ్యవర్తిత్వము నెఱపుటకు వారు నిన్ను ఇచ్చటకు రప్పించిరి”.

డానికెన్ నుడివినదాని ప్రకారము ఒక భయంకరమైన ఓడ ఇనాక్‌ను భూమినుండి భూమిని పరిభ్రమించే ‘కమాండ్ మాడ్యూల్’ (ఆజ్ఞానువర్తి అగు వ్యోమనౌక)కు తీసుకొని వెళ్ళినదనుటకు కొంచము సంశయమైనను లేదు. “మెరియుచున్న ఆ వ్యోమనౌక పైతొడుగు స్పటికాలతో నిర్మింపబడినట్లు అతనికి అగుపడినది. ఉష్ణ నిరోధకముతో దృఢపరచబడిన పైకప్పునుండి నక్షత్రాలను, తోకచుక్కలను, ముందుకు వేగంగా చలిస్తున్న చిన్న వ్యోమనౌకల చలన గుర్తులను, స్ఫులింగాలను కూడ అతడు చూడగలిగాడు.”

‘మాయ’ సాహిత్యంలో వింతసంఘటనలకు, రాతి కట్టడాలకు చోటు కలదు. 10,000 సంవత్సరాలకు పూర్వము నాగరికత ఉచ్ఛిష్టతయిండున్నట్లు ‘మాయగ్రంథములు’ తెలుపుచున్నవి; కాని పురావస్తుశాస్త్రజ్ఞులు వారికి బహిర్గతమైన దాని ప్రకారము దీనిని ప్రశ్నించుచున్నారు. కాని మాయానగరాలు యుద్ధాలలోగాని, ప్రాకృతిక ఉత్పాతాల వలన కాని నాశము కాలేదని ఋజువైనది. వాటియందు నివసించు ప్రజలు వాటిని నిష్కారణంగా పరిత్యజించుట

జరిగినదని తెలుపబడినది. చిన్న గుర్తులు కూడ లేకుండా మాయ కనుమరుగైనది. బలమైన రాతి కట్టడాలు కలిగిన నగరాలను ఎందులకు వారు వదలవలసివచ్చినది? కోడిసిస్ అనే మూడు మాయ చేతివ్రాతలు మాత్రము గ్రంథములను దగ్ధమొనర్చినప్పుడు నగరాలను వదలివేయుట జరిగినదని తెలిపినవి.

3117 B.C. నుండి మొదలుకొని మాయ క్యాలెండరు ప్రముఖ స్థానమును కలిగియుండెడిది. దక్షిణ అమెరికా ప్రముఖులు మాయ అసలు చరిత్రకు, ఈ వింత సంవత్సరానికి పొంతన లేదని అభిప్రాయపడిరి. ఇది యూదులు తెలిపే 'ప్రపంచ ఆవిర్భావమునుండి' అనే పదజాలానికి పోల్చబడుతుంది. మాయ క్యాలెండరులో సంవత్సరాలు ఆవృతమౌతు, 374,000 సంవత్సరాలు గడచునని తెలుపబడినది; ఇది భారతదేశములో తెలిపే నాలుగు యుగాలతో పోలిస్తే చాల చిన్నది.

మనము అజటెక్ క్యాలెండరును అనుసరిస్తే భూకంపము ద్వారా భూవినాశము చెందుటకు ప్రస్తుత కాలము సరియైన సమయమని తెలియును. 1700 సంవత్సరములో మెక్సికోనగరంలో నిర్మాణకార్యక్రమము జరుగుతుండగా 3 అడుగుల దళసరి, 12 అడుగుల వ్యాసము కలిగిన రాతి ఫలకము కనుగొనబడినది. ఆ రాతి ఫలకము మీద కొన్ని ముఖాలు, బాణాలు, వృత్తాలు చెక్కబడియున్నవి. రహస్యమైన అజటెక్ క్యాలెండరుకు ఈ గుర్తులు సమాచారము నిచ్చుచున్నవని కనుగొనబడినది. కాని అజటెక్లు వారి పూర్వీకులైన మాయవారి నుండి క్యాలెండరుకు సంబంధించిన ప్రముఖ సమాచారమును పొందియుండిరని చెప్పబడినది.

అందువలన రామాయణంలో విమానాల ప్రస్తావన ఉందంటే ఆశ్చర్యపడనవసరం లేదు. అవి అత్యంత ఎత్తున క్విక్ సిల్వర్ (పాదరసము) చోదకశక్తితో గాలిలో ఎగిరేయంత్రాలవుతాయి. ఈ విమానములు చాల దూరము ముందుకు, పైకి, క్రిందకు ప్రయాణించగలవు; మానవునిచే నడుపబడే అవి ఈ రోజుకు సైతం ఆశ్చర్యకరములు. 1801 సంవత్సరంలో శ్రీ ఎమ్.ఎన్. దత్తే అనువదించబడిన రామాయణము నుండి ఈ క్రింది వాక్యమును చూడండి:

“శ్రీరాముని కోరికపై మహాత్పూర్ణమైన రథము మేఘపూరితమై ఉన్న పర్వతము మీదకు అత్యంత వేగముతో పెద్ద శబ్దము చేయుచు వ్రాలెను.”

ఎగిరేయంత్రాలను గూర్చి చెప్పబడటమే కాకుండా చారిత్రక సంఘటనల చరిత్రలున్నూ గొప్పగా లిఖించబడినవి. మహాభారతమునుండి ఈ క్రింది వాక్యాలను గమనించండి:

“భీముడు సూర్యకాంతి సదృశమైన, తుఫానులోని మెఱుపుపై వేగముగల తన విమానముతో ఎగిరెను”.

ఇది అంతయు ఊహాగానము, పురాణగాథ అయితే ఊహకును మనము సత్యతను ఆపాదించవలసి యున్నది అని డానికెన్ అంటాడు. “రాకెట్లను గురించి ముందుగా ఊహించి దానికి సంబంధించిన కొంత వివరణను చరిత్ర ఎట్లు ఇవ్వగలదు? మఱియు అట్టి వాహనానికి

కాంతికిరణవేగము, భయంకరమైన పిడుగు శబ్దము ఉంటాయనే జ్ఞానము చరిత్ర ద్వారా ఎట్లు తెలిసినది? మరొక పురాతన గ్రంథములో ఎగురునట్టి, ఎగురలేనట్టి రథాల మధ్య తేడాలు సుస్పష్టంగా వివరించుటజరిగినది.

మహాభారతమునందలి మొదటి ప్రతి అవివాహిత అయిన కుంతిదేవి కథలో సూర్యదేవుడు తన ఎదుట ప్రత్యక్షమవ్వడమే కాక ఆమె అతని ద్వారా సూర్యతేజ సమానుడైన పుత్రుని బడసెను. తాను అవమానమునకు పాలుకావలసి వస్తుందని ఆ పసికందుని ఒక బుట్టలో ఉంచి నదిలో వదలినది. అతిరథుడనే సూతకులస్థుడు ఆ బుట్టను గ్రహించి, పసిబిడ్డను పెంచి పెద్దచేసెను. మోజెస్ గాథవలె నిజముగా అతని గాథయు అత్యద్భుతము.

గిల్గమేష్ వలె మహాభారతములో అర్జునుడును దైవాన్ని సాక్షాత్కరించుకొని ఆయుధాలను సేకరించాలని చాల దూరము ప్రయాణము చేసినాడు. విషయపరిజ్ఞానము నొందిన తత్క్షణమే అవి వ్రాయబడినవనెడి ముద్ర పడేటట్లుగా రామాయణ మహాభారతాలలోని అంకెల సమాచారము మనకు తెలియజేస్తుంది.

ఏది ఏమైనను ప్రస్తుతసమయములో రామాయణములో వర్ణించిన సంఘటనలలో నిజమెంతయున్నది, అది పురాణకథతో ఎంత మిళితమైయున్నది అనే విషయాన్ని మనం నిర్ధారించుట కష్టము. ప్రపంచపు ఇతర ప్రదేశాలలో దీనిలోని సాహిత్యం గుఱించి, కళాత్మకతను గుఱించి ఏమి మాట్లాడుకొనుచున్నారనే దానివైపు పాఠకుల దృష్టిని సారింపజేయుట సందర్భోచితముగా ఉంటుందని మేము భావించుచున్నాము. వారి భావాలున్నూ మనకు సరితూగే విధానములోనే సాగినవని చెప్పక తప్పదు. పురాతన ప్రపంచమునందును పరిస్థితులంతగా చెడుగా లేవని ఇవి మనకు సూచనప్రాయంగా తెలియజేయుచున్నవి.

రామాయణంలో నిగూఢ విషయాలు

శ్రీరామకథకు ఆధ్యాత్మిక వివరణ ఉన్నది; అది యావత్ మానవాళికి ప్రయోజనకారి. రామాయణం తెలిపే గుహ్యవిషయమేమంటే మనిషే తనకు తానొక యుద్ధభూమి; అతనియందు మంచి, చెడు స్వభావాల మధ్య నిరంతర పోరు కొనసాగుచున్నది. పంచేంద్రియముల ద్వారా బాహ్యప్రపంచానికి సంబంధించిన సమాచారము సేకరింపబడుచున్నది. మానసికనేపథ్యములో పంచేంద్రియజ్ఞానము వివిధ వ్యక్తులలో వివిధములుగా వృత్తులను ఏర్పరచుకొనుచున్నది. ఈ వృత్తులను ఆధారముగా చేసికొని వ్యక్తి కర్మేంద్రియముల ద్వారా కర్మచేయుట కుపక్రమించుచున్నాడు. జ్ఞానేంద్రియాలను నియంత్రించుకొని మనస్సును బుద్ధి సహాయముతో క్రమశిక్షణాయుతముగా ఉంచుకొనుట ద్వారా మనిషి సరియైన కర్మ చేయగలిగి, ఆనందముగా జీవితమును సాగించగలుగును. నిరంతరాయంగా మనస్సును, ఇంద్రియాలను అదుపుయందుంచుకొనుట ద్వారా, అజ్ఞానము పటాపంచలై, మంచి చెడుల మధ్య తారతమ్యతను గుర్తెఱుంగజాలును.

దశేంద్రియాలను అదుపులో ఉంచుకొన్న వ్యక్తి దశరథుడు. అతని భార్యలలో కౌసల్య భక్తికి ప్రతీక కాగా, కైకేయి అనురాగానికి, సుమిత్ర విరాగానికి ప్రతీకలని చెప్పనగును. అదే విధముగా రాముడు విజ్ఞానానికి, భరతుడు విచక్షణకు, లక్ష్మణుడు త్యాగానికి, శత్రుఘ్నుడు ఆత్మనియంత్రణకు ప్రతీకలు. వేదవాఙ్మయానికి ప్రతీక వసిష్ఠమహర్షి. ఆయన మొమ్మొదట రాజకుమారులగు రామ, లక్ష్మణ, భరత, శత్రుఘ్నులకు బోధన, శిక్షణలను నెఱపినాడు. విజ్ఞత, విచక్షణ, త్యాగము మఱియు ఆత్మనియంత్రణ ఎప్పుడు మిళితమవుతాయో అప్పుడు విశ్వసౌభ్రాతృత్వము లేదా విశ్వామిత్రుడు తారసపడతాడు. అతడు మరింత శిక్షణను ఇచ్చి, రామలక్ష్మణులు (క్రోధము, కామము కలిసి ఉన్నట్టి) తాటక , (దుష్టకార్యప్రవృత్తి కలిగిన) మారీచ సుబాహు వంటి దుష్టశక్తులపై విజయము సాధించుటకు తోడ్పడతాడు. అటుపిమ్మట విశ్వామిత్రుడు మిథిలాపురాధీశుడయిన జనక చక్రవర్తి ప్రకటించిన తన కూతురు సీతాదేవి స్వయంవరమునకు వారిని గొనిపోతాడు. మిథిలకు వెళ్ళేదారిలో శాపవశాత్తు స్థాణువుగా ఏ విధమైన స్పర్శజ్ఞానము లేకుండా రాయిగా పడియున్న అహల్యకు శ్రీరాముడు శాపవిమోచనమును కలిగిస్తాడు.

సీతాస్వయంవరంలో ఎవరైతే శివుని విల్లును పైకెత్తుదురో వారు సీతను వివాహమాడుదురు. చాల మంది రాజకుమారులు, రాజులు సీతాదేవిని చేపట్టుటకు పోటీపడిరి, కాని వారు ఆ మహిమాన్వితమైన విల్లును కనీసము కదిలించజాలనివారై హతాశులైరి. పూర్వకథాసారంగా విల్లు గర్భమునకు ప్రతీకారముగా నిలుస్తుంది, కాని సీత భక్తికి ప్రతిరూపమై నిలుస్తుంది. అయితే, గర్వానికి అతీతుడైనట్టివాడే భక్తిని కలిగియుండగలుగును. పరశురాముడు

భగవద్భక్తుడు, కాని అహంకారి. శ్రీరామునిచే విల్లు ఎత్తబడుటయే కాక రెండుగా ప్రక్కలై నందులకు అతడు క్రుద్ధుడైనాడు. రాముడు తన మృదువచనాలతో పరశురాముని కోపంపై నీళ్ళు చల్లాలని ప్రయత్నించాడు. జనకమహారాజు అంతర్గత వ్యవహారములో అనవసరంగా తలదూరుస్తున్నందుకు రాముని సోదరుడైన లక్ష్మణుడు ఆ మహర్షిపై ఇంచుమించు సవాలనే విసిరాడు.

శ్రీరాముడు తన సోదరులలో పెద్దవాడే కాక విజ్ఞుడు కూడ కావడంచేత అతనికి పట్టాభిషేకం చేయాలని వారి తండ్రి సరియైన నిర్ణయమే తీసుకొనినాడు; కాని కైకేయి పెట్టిన పేచీ కారణంగా 14 ఏండ్లు అరణ్యవాసానికి పంపుట జరిగినది. ఆ విధంగా సీతారామలక్ష్మణులు అరణ్యానికి వెడలగా, మంత్రి సుమంతుడు (అనగా మంచిపనులు చేసే సుకర్మ) వారిని అనుసరించాడు. కాని విజ్ఞుడగు రాముడు అతనిని వారించి, అయోధ్యకు త్రిప్పిపంపినాడు.

ఆ ముగ్గురు (విజ్ఞత, భక్తి, త్యాగము) ఇంకా ముందుకు సాగినారు. విజ్ఞత (రాముడు), నేర్పు కలిగిన నిషాదరాజు సఖ్యతతో వారు శుద్ధ సంకల్పమనే నావపై తమసానది (బ్రహ్మవిద్య నది)ని దాటుటకు సహాయకారి అయినది. అపుడామువ్వురు నిషాదుడు వెంటరాగా త్రివేణిసంగమానికి చేరుకొన్నారు. త్రివేణి అనగా గంగ, యమున, సరస్వతి అనే మూడు నదుల సంగమము, కాగా ఆ నదులు ఇడ, పింగళ, సుషుమ్న అనే నాడులను గుహ్యార్థంలో చూపుతున్నవి. త్రివేణి గట్టున వారు ప్రణవ మహర్షిని (అనగా భరద్వాజుని) దర్శించుకొని. అటు పిమ్మట వాల్మీకిఋషివర్యుని (క్రమశిక్షణ) కలిసి, ఆయన సలహా మేరకు చిత్రకూటము (హేతువు, అవగాహనకు ఆలవాలమైన) నందు కొంతకాలము వసతి ఏర్పరచుకొనిరి.

తన మేనమామ ఇంటినుండి అయోధ్యకు భరతుడు తిరిగివచ్చి, విచక్షణాయుతుడై జరిగిన మొత్తం సంఘటనలోని అన్యాయాన్ని చూడగలిగాడు. తన తండ్రి మఱియు కైకేయి ఆజ్ఞాపాలన యందు నిమగ్నుడైయున్న రాముని వారించుటయందు విఫలమైనాడు. రాజ్యమును రాముడు ఒక్కడే విడిచివెళ్ళక, అతనితో త్యాగము (లక్ష్మణుడు) మఱియు భక్తి (సీత)యు కలిసి అనుసరించినవి. పిమ్మట ఈ మువ్వురు చిత్రకూటమును కూడ వదలి వెళ్ళిరి. దారిలో వారు అత్రి (సత్యము) మహర్షిని, నమ్మకానికి, విశ్వసనీయతకు ప్రతీక అయిన అత్రి సతీమణి అనసూయను దర్శించిరి.

విజ్ఞత, భక్తి, త్యాగము అనే మూడు పంచవటిని చేరినవి; పంచవటి అనగా పంచ జ్ఞానేంద్రియాలకు ప్రతీక. అప్పుడు శూర్పణఖ అనే వాసనలకు ప్రతీక అయిన రావణుని సహోదరి తన దుష్ట మనోవాంఛను ఈడేర్చుమని రామలక్ష్మణులను సమీపించినది. కామవాంఛచే విజ్ఞత, త్యాగములు ఆకర్షింపబడక, దాని వలకు చిక్కుకొనక, తరిమికొట్టబడి, లక్ష్మణునిచే విరూపము నొందించబడెను. శూర్పణఖ గర్వానికి, దుష్టత్వానికి ప్రతీకలయిన ఖర, దూషణులను కలిసినది. కాని వారు విజ్ఞత, త్యాగముల ఎదుట నిలువజాల లేకపోయిరి. పని చేయుటకు ముందు విజ్ఞతతో మసలుకొనువారి విజ్ఞత త్యాగముతో పదునెక్కినప్పుడు గర్వము, దుష్టత్వములు వారిముందు పలాయనము చిత్తగించక తప్పదు.

మనము కథ చరమాంకానికి చేరుకొనుచున్నాము. పది ముఖములు కలిగిన దశాననుడయిన రావణుడు తన చెల్లెలికి జరిగిన అవమానమునకు ప్రతీకారము తీర్చుకొనుటకు పన్నాగము పూసెను. తపోనిష్ఠులగు ఆ రాజకుమారులిరువురు సామాన్యులు కారని, గర్వము, దుష్టత్వములను, అటులనే దుష్టవాంఛను ఎదురొడ్డినవారని విశ్లేషించి తెలిసికొని, మారీచుడనే వానిచే మోసపూరితముగా ఎదురొక్కవారిని దశాననుడు నిర్ణయించుకొనినాడు. మోసగాడగు మారీచుడు వివిధ రూపాలను ధరించగలిగినవాడు; అతడిని పావుగావాడి రావణుడతనిని బంగారు లేడి రూపంలో సీతచే ఆకర్షింపబడేవిధంగా తచ్చాడమని తెలిపినాడు.

సౌకర్యాల మధ్య తులతూగిన రాజకుమారి సీతను పరిరక్షించుటకు రాముడు ఈ సందర్భములో అగ్నిదేవుని సహకారమును తీసికొని, అసలు సీత స్థానంలో మిథ్యాసీతను ఉంచినాడు. ఈ మాయాసీతయే బంగారులేడి ఆకర్షణకు లోనై, దానిని తెచ్చి ఇమ్మని భర్తను కోరెను. రాముడు తన విజ్ఞతతో ఈ పన్నాగమును తెలిసికొన్నవాడైనను, సీత మంకుపట్టుదల కారణంగా విశ్వపరికల్పనలో తన వంతు పాత్ర పోషించు నిమిత్తము రాముడాలేడి వెంట పడెను.

ఆ లేడి పంచవటిని దాటి దూరంగా రాముని మధ్యపెట్టి తీసుకొనిపోయెను. రాముని బాణాఘాతానికి ప్రాణాలొడులుతు, రాముడే సహాయాన్ని అర్థిస్తూ కేకలు పెట్టినట్లు అటచెను. మాయాసీత ఆ కేకను విని, రామునికి సహాయపడుటకై పరుగిడుమని లక్ష్మణుని తొందరపెట్టెను. ధైర్యసాహసాలుగల శ్రీరామునికి ఆపద వాటిల్లదని లక్ష్మణుడు సీతకు నచ్చచెప్పబోగా, దుష్టతలంపుతో అట్లు చెప్పుచున్నాడని అపవాదు వేయగా వాస్తవాన్ని తెలియజెప్పడానికి బయలుదేరెను. సీత ఒంటరిగా ఉండుట చూచి, రావణుడు ఒక ముని వేషంలో భిక్ష కొఱకై వచ్చి ఆమెను బలవంతంగా ఎత్తుకుపోయెను. దారిలో అతడు జటాయువనే పక్షిచే అటకాయంపబడినాడు. జటాయువు శాంతికి ప్రతీకయై, అన్యుల కొఱకై జీవించేవాడు. అట్టి జటాయువు రావణునితో పోరి అసువులు కోల్పోయినాడు.

రామాయణంలో రాముడు ఒక సామాన్యమానవుడుగానే చిత్రీకరింపబడినాడు, కాని అతడు ఒక ఆదర్శపురుషుడు. సీత కనిపించుటలేదని తెలిసికొని భార్యను కోల్పోయిన సామాన్య భర్త మాదిరి విలపించసాగాడు. చివరికి జటాయువు ద్వారా అసలు విషయము తెలిసికొన్నాడు. రావణుడు తన చెడు వర్తనను విడిచి సీతను అప్పగించవలసినదని అనేక ప్రయత్నములను గావించినాడు; కాని తన ప్రయత్నములన్నీ నిరుపయోగమైపోయినవి. చివరగా రాముడు కిష్కింధ వానరరాజు సుగ్రీవునితో మైత్రి నెఱపాడు. అతడు మహాబలశాలి అయిన తన అన్న వాలి చేతిలో అపజయాన్ని పొంది, తన స్థైర్య ధైర్యాలను కోల్పోయినాడు. రామునికి సుగ్రీవుడు హనుమంతుని పరిచయము చేసినాడు. హనుమంతుడు సేవనిరతికి, త్యాగానికి పేరుగాంచినవాడు. సీతయొక్క ఆచూకీ తెలిసికొని రమ్మని హనుమ నియోగింపబడినాడు. సముద్రలంఘనము చేయునప్పుడు తన పయనానికి అవాంతరం కలుగజేయసంకల్పించిన సురస, సింహిక, లంకిణి అనేడి సత్త్వ రజో తమో గుణాలకు ప్రతీకలైన రాక్షస వనితలను

హనుమ ఎదుర్కొని ముందుకు సాగినాడు. త్రిగుణాతీతుడైన హనుమ లంకను చేరి, అశోకవనమునందు సీత జాడను కనుగొనగలిగెను. రాముని సందేశమును ఆమెకు వినిపించి, లంకలో ఉత్పాతమును సృష్టించి, రావణుని చూడదలచి మేఘనాథునికి బంధీకృతుడై, హనుమ రావణుని ఆస్థానమునకు తీసుకొని వెళ్ళబడినాడు.

రావణుని ఎదుట హనుమ శ్రీరాముని సుగుణాలను, శక్తిని విడమరచి చెప్పి అతడు చెడునడతను విడనాడునట్లు విఫల ప్రయత్నము గావించినాడు. రావణుని సోదరుడు విభీషణుడున్నూ రాజుకు మంచి సలహాను ఇచ్చి, రక్తపాత నివారణ కొఱకు సీతను రామునికి అప్పజెప్పుమని కోరినాడు. విభీషణుని మాటలను పెడచెవిని పెట్టి అతనిని దుర్భాషలాడి తన ఆస్థానమునుండి రావణుడు అతనిని వెడలగొట్టగా, అప్పుడాతడు శ్రీరాముని శరణుజొచ్చెను. తన రాణి మండోదరి వేడుకోల్పులకును అతడు కరుగకుండెను. మరొక్కసారి రాముడు (విజ్ఞానము) అంగదుని దూతగా పంపి, తన దుశ్చేష్టను మానుకొనుమని కబురు పంపెను. కాని రాగద్వేషాలు, వాంఛలకు ప్రతిరూపుడైన రావణుడు వాటి ప్రభావమునకు తలవంచగా, రామరావణయుద్ధము మొదలయ్యెను.

అత్యాశ, మోసము వంటి అనేక ఇతర దుర్గుణాలు రావణునివైపున కలవు, కాని అతనికి సంభ్రమాశ్చర్యాలను గొలుపుతు శ్రీరాముడు వాటన్నింటిని మట్టుపెట్టెను. కాని అతని కుమారుని రూపములోనున్న అతని వాంఛ అతనిని ఓదార్చినది; అది త్యాగసముపేతుడైన లక్ష్మణుని కొంతసేపు నిద్ర కుపక్రమింపజేసినది. కాని సుషేణుని రూపమునందున్న సత్యర్మలు త్యాగమునకు వెన్నుదన్నుగా నిలచి, సంజీవనీ వనమూలిక (నిశ్చయాత్మకమైన సత్యర్మ) తో తిరిగి కోల్పోనునట్లు చేసినది. గర్వోన్నతుడైన కుంభకర్ణుడును విజ్ఞానము ముందు నిలువలేక తుదముట్టింపబడినాడు. చివరికి, వాంఛ, అనురాగాలు (రావణుడు) విజ్ఞానముచే మాడ్చివేయబడిన పిదప, మాయాసీత రాముని చెంతకు చేరెను. తన చెంత మాయకు స్థానములేదని, రాముడు ఆమెను అగ్నికి తిరిగి సమర్పించెను. గొప్ప పట్టుదలతో భరతుడు శ్రీరాముని హృదయమునందావిష్కరించుకొని, అతని ప్రతినిధిగా అయోధ్యను పరిపాలించుచుండెను. పదునాలుగేండ్ల కాలము పరిసమాప్తమాయెను. విజ్ఞానము, త్యాగములు భక్తితో కలిసి, పరిపూర్ణ త్యాగము, సాహసము మఱియు ఇతర సద్గుణములతో ధర్మపాలనను సుస్థిరపరచుటకు--రామరాజ్య స్థాపనకు అయోధ్యకు తిరిగి వచ్చెను.

యథార్థమా లేక కట్టుకథయా?

గొప్ప ఇతిహాసమైన రామాయణమంతయు దీనిని మున్ముందుగా గ్రంథస్థము గావించిన ఆదికవియగు వాల్మీకి మహర్షి శ్రీరామప్రభువును ఒక భగవదవతారునిగా చిత్రీకరించెను. కాని ఇదే గ్రంథములో కేవలము పరిమిత మానవ లక్షణములు గలవానిగ కూడ అభివర్ణించెను. ఐనను, శ్రీరాముని అద్భుత గుణగణాలను విడమరచి వివరించి, అతని జీవితములోని వివిధ అంశములను ఇతరులు అలవరచుకొనదగినవిగా ప్రశంసించి చూపెను. బాల్యమునుంచి రాముడు తనను, తన అనుచరులను దివ్యప్రదర్శనలో నటించవలసిన ప్రత్యేక అంశాలకు సంసిద్ధులను గావించెను. కొన్ని సందర్భాలలో అతని గుణగణాలను ఉన్నతోన్నతంగా చూపుతూ, ఈ విశ్వనాటకమునందు మహర్షి శ్రీరాముని వైభవోపేతునిగా ఎత్తిచూపెను.

ఇంతవరకు నేను పఠించిన రామాయణ గ్రంథాలన్నింటియందు రాముణ్ణి ఒక గొప్ప వీరునిగను, ఆదర్శవంతుడైన సుగుణాలరాశిగను, అతని గుణగణాలు ఇతరులు ఆచరింపదగినవిగను, ఋజువర్తన, ధైర్యసాహసాలు గలవానిగను, ఐనను మృదుస్వభావుడుగను, తన రాజ్యములోని ప్రజల అభిప్రాయాలకు విలువ ఇచ్చి వారిని తన కన్నబిడ్డలవలె చూచుకొనెడివాడుగను, ఇంకను కొన్ని గ్రంథాలలో దైవీగుణగణాలు కలిగిన అద్భుతవ్యక్తిగను చిత్రీకరించుట జరిగినది. రామకథ ఇప్పటికినీ దక్షిణప్రాచ్య ప్రాంతాలైన జావద్వీపాలు, సుమిత్ర మఠీయు ఇండోనేషియాలోని బాలి యందును కొన్ని తేడాలతో, వివిధపద్ధతులతో ప్రాచుర్యము నందున్నది.

భారతదేశము బ్రిటిష్ పరిపాలనయందుండగా ఆధునిక చరిత్రకారులు 'చరిత్రకు పూర్వయుగము (ప్రీ-హిస్టారికల్ ఏజ్) అను పదమును కనుగొనిరి. వారు రామాయణాన్ని మహా అయితే అది ఒక పురాణగాథ అని వారు ప్రకటించిరి. నిజము వేరొకటైయుండగా, అసలు విషయాలు విభేదిస్తాయి. ఒక దేశములో ఒక పురాణగాథ ప్రాచుర్యమునందున్నను, అది ఆ దేశపు ఆధ్యాత్మికతకు వెన్నెముకయై యుండును. సంత తులసీదాసు ఒక చారిత్రకవ్యక్తి. అట్టివాడు 'చరిత్రకు పూర్వవిషయాలు' మాట్లాడునని అతని భావాలను, విధానాలను సులువుగా త్రోసిపుచ్చజాలము. అతనికి 78 లేక 87 సంవత్సరాల వయస్సు వచ్చేవరకు శ్రీ రామచరితమానసమును రచించాలనే సంకల్పము కలుగలేదు. 30, మార్చి, 1574 A.D. లో రామావతారములో అతని రాజధాని పవిత్రమైన అయోధ్యలో హిందీ (అవధి?) మహాకావ్యమైన శ్రీరామచరితమానసము రచించుటకు అంకురార్పణ జరిగినది. అదియున్నూ చిత్రకూటమునందు అతనికి లభించిన హనుమంతుని దర్శనము, ప్రేరణల వలన కలిగినది. శ్రీరాముడు విష్ణుస్వరూపుడని, ఆయనకు పరబ్రహ్మమునకు భేదము లేదని ఆయన అభిప్రాయపడినాడు.

చారిత్రక రాముణ్ణి ఉన్నతోన్నత దైవస్వరూపస్థాయికి తీసుకొనివెళ్ళి, తాను పొందిన దైవానుభూతిని ప్రధానంగా అనేక కోట్ల భారతీయులతోను, సామాన్యంగా మానవాళి అంతటికిని పంచాలనే ఆకాంక్షను కలిగియున్నట్టి సంత తులసీదాసుకు మానవాళి, ముఖ్యంగా భారతీయులు కృతజ్ఞతాంజలులు ప్రకటించాలి. ఇది ఊహాత్మక కథ కాదు; యధార్థత, తన అనుభవాల మేళవింపుతోనున్న దైవ సంబంధితమైనదది. భక్తిశ్రద్ధలతో శ్రీరామచరితమానసమును పఠిస్తే మంచి ఫలితాన్ని తప్పక పొందుదురనుటలో అతిశయోక్తి లేదు.

భూతలము మీద అవతార ఆవిష్కరణ ఒక ప్రకృతి నియమము. భగవంతుని రాక లేదా అవతారము విశ్వమానసము లేదా విశ్వప్రాణము యొక్క దివ్యప్రకాశమునకు, విశ్వపరిపాలకుడైన ఈశ్వరునికి ఆరోహణమవుతుంది. ఎప్పుడెప్పుడయితే ధర్మము నశించి, అధర్మము పెచ్చుమీరుతుందో అప్పుడు ధర్మము యొక్క ఆధిక్యతను చాటిచెప్పటానికి తాను (భగవంతుడు) అవతరించుదునని గట్టిగా ప్రకటించుట జరిగినది. సంత తులసీదాసుకు రాముడే దేవుడు, పరమాత్మ. అందుచేత అతని మనస్సు యావన్మంది హృదయాలను, ఆలోచనలను చూరగొన్నది. సంస్కృతి బాగా పరిధవిల్లని ఆ తొలిదినాలలో దానిని పఠించినవారిపైన, పఠించేటప్పుడు అప్పుడు ఉన్న యావన్మంది నిరక్షర కుక్షులపైన దాని ప్రభావము బలంగా పడినది.

సంత తులసీదాసువారి రామాయణగ్రంథమే కాక, బెంగాల్, మహారాష్ట్ర, దక్షిణ భారతావనియందును అచ్చటి సత్పురుషులు రచించిన అనేక గ్రంథములు వెలువడినవి. రాముని దర్శనానంతరము సమర్థ గురు రామదాస్వారు రచించిన పవిత్ర రామకథకు మంచి స్పందన వచ్చినది.

హిందువులు దసరా సమయములో నవరాత్రి ఉత్సవాలను విజయదశమిగా జరుపుకొందురు. దీనికి ముందు పదిదినాలను ఉత్తరప్రదేశ్ లో గ్రామాలలో సైతం 'రామలీల' ఉత్సవాలను జరుపుకొందురు. ఆ ఉత్సవాలు రావణుని, కుంభకర్ణుని, మేఘనాథుని పెద్దపెద్ద దిష్టిబొమ్మలను తగులబెట్టుటతో ముగియును. కొన్ని గ్రామాలలో దసరా ఉత్సవాలు ముగిసిన తరువాత కూడ రామలీల తీరునాళ్ళు, నాటకాలు ప్రదర్శింపబడి, ప్రజల జీవితాలలో ఆనందోత్సాహాలను నింపుతుంది.

రామాయణగాథలను నాటకాలు, తోలుబొమ్మలాటలు వంటి వాటిని ప్రదర్శించుట ద్వారా రాముని పట్ల వారికి గల ప్రేమ, భక్తి, గౌరవము, విశ్వాసములను వ్యక్తపరచుకొనుటకు ఈ సందర్భాన్ని ప్రజలు వినియోగించుకొందురు. గొప్ప ఆశయముతో జరుపుకొనెడి ఈ ఉత్సవాలకు వక్రపూరిత అర్థాలను పులిమి, పవిత్రమైన, స్ఫూర్తిదాయకమైన రామాయణమును సరియైన పంథాలో అర్థం చేసికొనలేకపోవడం నాకు బాధాకరమైన విషయము.

(VII)
రామగీత

తేజోవంతము, స్ఫూర్తిదాయకము అయిన రాముని కథ అనేక ప్రచురణల ద్వారా ప్రపంచానికి సుపరిచితము; అయితే, ఇది భారతదేశంలో ప్రతి హిందూకుటుంబమునందు జీవనశైలిలో భాగమైనది. మహాసాగరమువలె ఇది విశాలమైనది, లోతైనది; అట్టిదానిని ఈ వినమ్రసేవకుడు ఇంత చిన్న పుస్తకము నందు చర్చించడం సాధ్యం కానిపని. కావున నేను ఈ బృహద్గ్రంథములోని కొన్ని విషయాలను మాత్రము స్పృశించితిని. రామాయణానికి, మనకు మధ్య అనేక శతాబ్దాల అంతరం ఉండుటవలనను, శాస్త్రపరిజ్ఞానము పెరుగుటవలనను నవీన వ్యక్తికి కలిగే అనుమానాలను అర్థంచేసికొనుటకు నా హృదయం ఉప్పొంగుతుంది. మనకాలంలో ఐన్‌స్టీన్ అనే గొప్ప పరిశోధకుడు గాంధీజీ జీవితాన్ని గుఱించి ఇట్లు వాక్రుచ్చాడు: “రక్త మాంసాలు కలిగిన ఇట్టి వ్యక్తి ఒకడు భూమిమీద నడయాడాడంటే ముందు తరాలకు నమ్మశక్యంగా ఉండదు.” ఈ సందర్భంగా ఈ వాక్యాన్ని వితర్కించుకొనాలి.

విజ్ఞానము ఆత్మసాక్షాత్కారమును సాధించాలంటే దుష్టశక్తుల యొక్క అనేక కష్టతరమైన పరీక్షలను నెగ్గుకు రావలసియుండును. బుద్ధుడు బోధివృక్షము చెంత ఆత్మసాక్షాత్కారమును బడయనున్న తరుణములో ‘మారా’ అందించిన చెడు ఔషధమును గుర్తుకు తెచ్చుకోండి. కొండనధిరోహించి బోధించదలచిన జీసస్ విషయంలోను అట్లే జరిగినది. అందుచేత రామాయణము ఏమి బోధిస్తుందో దానిని చూడాలి. రామాయణంలోని వ్యక్తుల ప్రవర్తన, సంఘటనల నుండి మనం గ్రహించే పాఠాలకు తోడుగా మనస్సును దోచే ప్రత్యక్షబోధ రామాయణంలో చాల ఉన్నది; అది వేర్వేరు కాలాలలో వేర్వేరు వ్యక్తులకు వేర్వేరు ప్రదేశాలలో ఇవ్వబడిన ఉపదేశము--ఇదియే ‘రామగీత’ అని ప్రసిద్ధము. పూజ్యగురుదేవులు శ్రీస్వామి శివానంద మహారాజ్‌వారు ‘ఎస్సెన్స్ ఆఫ్ రామాయణ’ అనే వారి గ్రంథమునందు రామగీతలోని తేజోవంతమైన అంశాలను నొక్కి చెప్పినారు. పాఠకుల ప్రయోజనం కోసం ఆ గ్రంథపు వినీలాకాశమునుండి జాలువారిన తుషారాల వంటి మాటలను క్రింద ఉంచుతున్నాను:

“అజ్ఞానాన్ని రూపుమాపేటందుకు వేదాలలో ప్రకటింపబడిన జ్ఞానాన్ని (ఆ పిమ్మట) శ్రీరాముడు లక్ష్మణస్వామికి అందజేసెను. సాధకుడనేవాడు అనాసక్తతతో ఫలాపేక్ష లేకుండా అతని కులము, జాతికి సంబంధించిన విద్యుక్త కర్మలనన్నింటిని నిర్వర్తించి, తన మనస్సును శుద్ధి గావించుకొనాలి. అతడు మోక్షానికి అవసరమైన సాధన చతుష్టయాన్ని సాధించగలగాలి. సాధన చతుష్టయమనగా: వివేకము (నిత్యానిత్యవస్తు వివేకము), వైరాగ్యము (సమస్త భోగవస్తువులపై నిరాసక్తితో ఉండుట), షట్ సంపత్తి లేదా ఆరు సుగుణాలు (మనోనియంత్రణ-శమము, ఇంద్రియ నియంత్రణ-దమము, ఉపరతి- బాహ్య వ్యాపారాల నుండి మనస్సును వెనుకకు లాగుట, తితిక్ష (ఓరిమి), శ్రద్ధ (విశ్వాసము), సమాధానము-మనస్సు యొక్క ఏకాగ్రత) మఱియు ముముక్షుత్వము -మోక్షకాంక్ష.

సమస్త కర్మలు పునర్జన్మకు దారితీయును. మనిషి మంచి చెడు కార్యాలను (ధార్మ్యాధర్మ కార్యాలను) చేయుచుండును, ఆ కర్మల ఫలితాన్ని, అనగా సంతోషాన్ని, దుఃఖాన్ని అనుభవించుచుండును. కర్మ దేహమేర్పడుటకు కారణము కాగా, దేహము ద్వారా కార్యము జరుగును. ఈ విధముగా సంసారచక్రము ఆగకుండా తిరుగుచుండును.

దీనికి మూలకారణము అజ్ఞానము. దీనినే 'అవిద్య' అందురు. ప్రాపంచిక జీవితానికి స్వస్తి పలకాలంటే అజ్ఞానాన్ని తొలగించుకొనుటయే మార్గము. జ్ఞానమొక్కటే అజ్ఞానాన్ని తొలగించగలదు. కర్మ దానిని నశింప జేయజాలదు, ఎందుచేతననగా కర్మ అజ్ఞానము ద్వారా జనించినది; మఱియు కర్మ అజ్ఞానానికి వ్యతిరిక్తము కాదు.

కావున విజ్ఞులచే సమస్తమైన పనులు త్యజింపబడనివ్వండి. జ్ఞానానికి, కార్యానికి సఖ్యత కుదరదు, ఎందుచేతననగా జ్ఞానము కార్యానికి వ్యతిరిక్తము.

మాయ ప్రభావముచే నేను, నాది అనెడి దేహభావన ఉన్నప్పుడు వేదాలలో తెలిపినట్లు మనిషి పనులలో నిమగ్నమగును. విజ్ఞులు బ్రహ్మము ఇది కాదు, ఇది కాదు (నేతి, నేతి) అనుచు అన్నింటిని తప్పించుచు చూడగా శాశ్వతుడైన పరబ్రహ్మము మిగులును.

జ్ఞానముచేత అజ్ఞానము నిర్మూలితమైనప్పుడు అజ్ఞానముద్వారా క్రియలు ఉత్పన్నము కాక, పునర్జన్మ కలుగదు. పరిశుద్ధము, అద్వయము అయిన జ్ఞానముచే అజ్ఞానము నశించినప్పుడు అజ్ఞానము తలెత్తుటకు అవకాశము లేదు.

ఎవరి ఆత్మ అనాత్మ మీద ఆరోపింపబడుతుందో అట్టివారి బుద్ధి క్రియలను నిర్వహించకపోవుట పాపమనెడి భావనకు లోనవుతుంది. సాధువు యొక్క బుద్ధి అట్టి భావనకు లోను కాదు. అందువలన జ్ఞాని అనేవాడు క్రియలను త్యజించాలి. ఎవరి మనస్సు అయితే నిర్వర్తించిన పనికి ఫలితాన్ని ఆశిస్తుందో అట్టివారు ఈ కోవకు రారు.

కుండగాని, గది గోడలు గాని లేకపోతే కుండలో గాలి, గదిలో గాలి అంతా ఒక్కటై సర్వత్రా ఒక్కటిగా వ్యాపిస్తుంది. జ్ఞానోదయమై దేహమనే కుండ పగిలిపోతే వ్యక్తిగత ఆత్మ పరమాత్మతో ఏకీకృతమగును. ఎఱ్ఱని పుష్పము చెంత ఉంచిన స్ఫటికము ఎఱ్ఱగా కనపడును. అదే విధముగా పంచకోశాలకు అతినన్నిహితంగా ఉన్నట్టి ఆత్మ దానివలెనే అగుపడును. "పురుషుడు అసంగుడు - అసంగోయమ్ పురుషః" అనెడి ఉపనిషద్వ్యాఖ్యముపై ధ్యానిస్తే...ఆత్మ అసంగమని, అజమని, అద్వితీయమని అతనికి అవగతమగును.

ఆత్మ పనిచేయువాడు, ఆలోచించువాడు కాదు. మనస్సు, ప్రాణముల ద్వారా సమస్త క్రియలు జరుగును. వస్తుతః అతడు అసంగుడు. **ధ్యాయతీవ లోలాయతీవ** -- ధ్యానిస్తున్నట్లు, కదులుతున్నట్లు కనిపిస్తాడు.

బుద్ధికి జాగ్రత్, స్వప్న, సుషుప్తి అనే మూడు అవస్థలుండును. బుద్ధి సత్త్వ (మంచితనము), రజో(క్రియాగుణము), తమో(బద్ధకము) గుణాలతో కలియుటచే దానికి అవస్థలేర్పడుచున్నవి. అవి పరమాత్మకు ఉన్నట్టి గుణములు కావు, ఎందుచేతననగా వాటిలో ఒక గుణముంటే

మరొకటి ఉండదు. కావున అవి అన్నియును అసత్యములు. అవి పరమాత్మకు సంబంధించినవి కావు; అతడు అద్వితీయుడు, ఆనంద స్వరూపుడు.

ఆత్మ ఎన్నడును పుట్టదు, గిట్టదు. దానికి వృద్ధి, క్షీణతలు ఉండవు. దానికి క్రొత్త పాతలుండవు. అది పూర్ణము, దాని వైభవానికి హెచ్చుతగ్గులు ఉండవు. ఆనందము, స్వయం ప్రకాశము, సర్వవ్యాపకత, అద్వితీయము, అపరిమితము మఱియు మరణరాహిత్యము దాని లక్షణములు.

సమాధిస్థితి నొందినవాడు, వస్తువులనుండి ఇంద్రియాలను పూర్తిగా ఉపసంహరించు కొనినవాడు, అరిషద్వర్గాలను జయించినవాడు, భయము, బద్ధకము లేనివాడు, నిమ్నఆత్మకు అతీతుడు, భక్తిభావనతో వినయశీలుడైనవాడు - అయిన యోగితో షట్సంపత్తితో వెలయు భగవానుడు “నా సాక్షాత్కారము నీకు లభించును” అని అంటాడు.

రాత్రి, పగలు తన ఆత్మను ధ్యానించే యోగి సర్వబంధాలను తెగత్రెంచుకొని, అతనికి ప్రస్తుత దేహాన్నిచ్చిన ప్రారబ్ధకర్మలను లుప్తము చేసికొనును. అట్టివాడు దేహాన్ని చాలించిన తదుపరి నాలో మిళితమగును.

కర్మను పరిపూర్ణముగా తొలగించుకొనుటకు యోగి ఈ జగత్తునందు నివసించుచున్నప్పటికీ ఈ జగత్తు అసత్యమని, అది త్రాడుయందు పామును గాంచుట వంటిదని, ముత్యపు చిప్పుయందు వెండిని గాంచుట వంటిదని, ఎండమావిలో జలము వంటిదని, దృష్టిదోషమున్నవానికి రెండు చంద్రులు కనిపించుట, దిక్కులు గిరగిర తిరుగుట వంటిదని అతనికి నిస్సంశయముగా తెలియును.

సర్వజగత్తునందు నన్ను గాంచలేనివానిని భక్తిసాధకునిగా ఉండనిమ్ము; అతడు నిరంతరము నా ఆరాధనయందు ఉండనిమ్ము. తీవ్రమైన భక్తి, విశ్వాసము కలిగియున్న అట్టివాని హృదయమునందు నేనెల్లవేళల వసించెదను.”

ప్రియమైన లక్ష్మణా! అతి గుహ్యమైన సమస్త వేదసారమైన దానిని నేను నీకు తెలిపియుంటిని. ఏ సాధుపురుషుడైతే దీనిని ధ్యానించునో అతడు అదే క్షణమునందు తన మాలిన్యాలన్నింటి భారము నుండి విముక్తుడగును.

ప్రియమైన సోదరా! ఈ దృశ్యజగత్తంతయు కేవలము మాయ. దానినుండి నీ మనస్సును ఉపసంహరించుము. నన్ను మాత్రమే ధ్యానించి, దానిని (మనస్సును) పరిశుద్ధమొనర్చుకొనుము. సర్వ దుఃఖాలనుండి విముక్తుడవై సంతోషముతోను, పూర్ణానందముతోను ఉండగలుగుదువు.

శుద్ధ మనస్సుతో నన్ను ధ్యానించేవారు, నన్ను సర్వ గుణాతీతునిగా భావించేవారు, సర్వజ్ఞునిగా నన్ను భావించేవారు నా ఆత్మగానే అగుదురు. సూర్యుడు తన కిరణాలతో ప్రపంచాన్ని పరిశుద్ధమొనర్చుచున్నట్లు త్రిలోకాలను నా పాదధూళి పరిశుద్ధమొనర్చును.

సమస్త వేదసారమైనది ఈ విజ్ఞానము; వేదాంతులందఱు ప్రకటించే నా ఈ వైభవము నాచేతనే గానము చేయబడినది. తన గురువు పట్ల భక్తి విశ్వాసాలతో ఎవరు దీనిని పఠించి,

అభ్యసించుదురో వారు అంతిమంగా ముక్తిని బడయుదురు. నా బోధనలయందు విశ్వాసముంచినవారు సారూప్యమునొందుదురు.”

శ్రీరామచంద్రుడు పైన తెలిపిన అమృతవాక్కులను బట్టి ఆయన పరమాత్మ అవతారమనియు, సామాన్యమానవుడు, ఒక రాజు మాత్రమే కాడని తెలియుచున్నది. ఈ దివ్యప్రబోధమైన పవిత్ర ఇతిహాసము అనేక దివ్యాత్మలచే వివరింపబడినది. ఇది మనలో దాగియున్న మంచి చెడులకు, సురాసురులకు, తప్పుబప్పులకు మధ్య జరిగే పోరాట కథ. ఇది ఇంద్రియాలను నిగ్రహించుకొనుటకు, చెడు నడత, కోరికలు, కోపము, అసూయ, ద్వేషము మొదలగు వాటికి అతీతముగా ఉండుటకు, విచక్షణతో జ్ఞానాన్ని విజ్ఞానముగా మార్చుకొనుటకు, మానవజీవన సాఫల్యత నొందుటకు తోడ్పడును.

మనందలిపైన శ్రీరామచంద్రుని దివ్యాశీస్సులు ప్రసరించును గాక!

హరిః ఓం

ఓం శాంతిః ఓం శాంతిః ఓం శాంతిః

So Says Sadguru Swami Sivanandaji

Ramayana is one of the wonderful books in the world. It contains moral lessons and high spiritual ideals. It is a text book of morals, which has object lessons for husbands, wives, parents, children, mothers, brothers and so on. If you study this one book and live in the spirit of the Ramayana, it is quite sufficient for attaining emancipation and God-realisation.

- Swami Sivananda

ప్రపంచమునందలి అత్యద్భుత గ్రంథరాజములలో రామాయణము ఒకటి. దానియందు నీతి ప్రబోధాత్మాకమైన పాఠాలు, అత్యున్నత ధార్మిక ఆదర్శములు చిత్రీకరింపబడినవి. ఇది భర్తలు, భార్యలు, తల్లిదండ్రులు, పిల్లలు, తల్లులు, సహోదరులు, ఇలా ఇంకెందరెందరో నేర్పదగిన భావాలను కలిగియున్న నీతిదాయకమైన పాఠ్యగ్రంథము. ఈ ఒక్క గ్రంథాన్ని పఠించి, ఆకళింపు చేసికొని జీవిస్తే, ముక్తిని, దైవసాక్షాత్కారాన్ని బడయుటకు ఇది తప్పక సరిపోతుంది.

- సద్గురు స్వామి శివానంద

ప్రశ్నలు మరియు జవాబులు

కొందఱు భక్తులు స్వామి ప్రేమానందవారికి పంపిన ప్రశ్నలకు తమదైన శైలిలో
స్వామివారి సమాధానములు

- ప్ర. 1.** ఈ మిథ్యాప్రపంచమునుండి బయటపడాలని నేను అనేకసార్లు ప్రయత్నము చేశాను, కాని ఇంకా దాని లోలోతుకు కూరుకుపోతున్నాను మఱియు ఇంకా క్రొత్త ఇబ్బందులు తలెత్తుచున్నవి. అది అట్లెందుకు జరుగుచున్నది?
- జ.** భగవంతుని యోజనలన్నీ ఎల్లవేళల మంచివే. ఆయన ఉదాతరకు వేగమెక్కువ. ఆ ప్రవాహము లోనికి వెళ్ళి, ఆయన ఇచ్చుతో ఏకీకృతము కమ్ము; అది నిన్ను మునిగిపోకుండ కాపాడుతుంది. జీవితమనే నాణానికి ఇరుపార్శ్వాలయందు కష్ట సుఖాలు ఉండును. కష్టము కలిగినప్పుడు కృంగిపోకుము; సుఖమునందు దేవుని మరచిపోకుము. ఆయన ఇచ్చుకు వ్యతిరేకముగా వెళ్ళువారు బాధపడుదురు. నీవు అహంకారాన్ని సశింపచేసికొనకపోతే ఆయన ఇచ్చును అర్థమొనర్చుకొనుట కష్టము. అహంకారమెంతవరకు తచ్చాడుతుందో అంతవరకు ఆయన సాక్షాత్కారము లభింపదు.
- ప్ర. 2.** నాకు కోరిక ఉన్నప్పటికి సత్యము, సాధనలను అభ్యసించుట అసాధ్యమనిపిస్తుంది. దీనికి మార్గమేమి?
- జ.** నీకు సాధన చేయుట సాధ్యము కాకపోతే ఈ ప్రశ్న నీలో ఉదయించదు. నీ ఆలోచనలను విశ్లేషించుము. ద్వంద్వవైఖరిని, మోసపూరిత వైఖరిని విడనాడుము. సరళముగను, తృప్తిగను జీవిస్తూ, దైవము పట్ల విశ్వాసముంచుము. రాగరహితుడవై పనిచేయుము, పసివాని హృదయముతో దేవుని ప్రార్థించుము. నీవు విజయుడవగుదువు. దైవసాక్షాత్కారమార్గమునందు సంపద, లైంగికత, కీర్తిప్రతిష్ఠలు అనే మూడు అడ్డుకు లున్నాయి. వాటినుండి తప్పుకొనుము.
- ప్ర. 3.** చాలమంది జనులు తినుట, త్రాగుట, అనుభవించుట - అనే వాటిని నమ్ముదురు. వ్యాఖ్యానించండి.
- జ.** కోరికలను త్యజించుట, ఇతరులకు సేవచేయుట, భగవంతుని పూజించుట మఱియు అందఱిని తనతో సమానులుగా భావించుట - అనునవి మానవజీవితలక్ష్యములని నేను విశ్వసించుచున్నాను. వస్తువులతో ఇంద్రియాలు సంగమించినప్పుడు అవి ఆనందాన్ని ఇచ్చుచున్నట్లు అనిపిస్తుంది, కాని అది ఎక్కువసేపు ఉండనందున నిజమైన ఆనందము కాదు; అది తరలిపోవుచూవుండే ఇంద్రియానందాన్ని మాత్రమే ఇచ్చును.

ప్ర. 4. నేను చాల విచారగ్రస్తుడనైయున్నాను. దానినుండి తప్పుకొనుట ఎట్లు?

జ. ఇది జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలసిన ప్రశ్న; అయితే నీవు మనస్సుర్నిగా బయట పడవలసియున్నది. అనేక విధాలుగా తెలుపబడే రాగము లేదా మమతయే! ఈ జగత్తులోని సర్వ దుఃఖాలకు కారణము. మనం ఇష్టపడే వ్యక్తి మన మాట వినకపోతే మనం బాధపడుదుము; లేదా, మనలను వ్యతిరేకించినచో ఆ వ్యక్తిని శత్రువుగా చూచుదుము. ఒక వ్యక్తి పట్లగాని, ప్రదేశము పట్లగాని, వస్తువు పట్లగాని అనురాగాన్ని పెంచుకొన్నప్పుడు అది చేజారిపోతుంటే లేదా పొడైపోతుంటే మనకు చాల దుఃఖము కలుగును.

అటువంటి దుఃఖాలనుండి తప్పుకోవాలంటే వ్యక్తులు, ప్రదేశాలు, సంఘటనల అసలు స్వరూపాన్ని గూర్చి అర్థంచేసికొనాలి. అదేమిటంటే, ఈ ప్రపంచమునందు ప్రతిది మార్పుకు లోనవుతూ, నాశమునొందుతూ ఉంటుంది; అది మన నియంత్రణలో ఉండదు. మన శరీరము నిరంతరము మార్పు చెందుతు ఉంటుంది; మనకు దానిపై అదుపు లేదు. దీనిని బాగుగా అర్థం చేసికొంటే శరీరము పట్ల నీకు ధ్యాస తక్కువగా ఉంటుంది, అప్పుడు నీవు నీ కర్తవ్యపాలన పట్ల అధికముగా దృష్టిపెట్టుదువు. అది నీ త్యాగబుద్ధిని, భగవంతుని ఇచ్చుపట్ల విశ్వాసాన్ని దృఢపరచును. భగవంతుని సాన్నిధ్య భావనయందు దుఃఖమునకు తావులేదు.

భగవత్సాన్నిధ్యాన్ని ఎంచుటకొరకు రెండు మార్గాలు కలవు - స్వయం ప్రయత్నము మఱియు భగవంతుని కృపమీద నమ్మకమును కలిగియుండుట. వీటియందు మొదటి విధానమునందు వెళ్ళుట కష్టసాధ్యము. అందువలన, భగవంతుని యందు విశ్వాసమును ఉంచి, అన్ని పరిస్థితులయందును ఆనందముగా ఉండుము. నీ సర్వస్వమును అర్పించి ఆయనను ప్రార్థించుము. త్వరలోనే నీవు దివ్యజ్యోతిని దర్శించుదువు; కాంతి ఎక్కడ ఉంటుందో అక్కడ చీకటికి తావులేదు. అప్పుడు మనిషి సుఖదుఃఖాలనే ద్వంద్వాలకు అతీతుడై ఉన్నతుడగును.

ప్ర. 5. నేను ఇతరులకు మంచి చేయుచుండగా వారు నాకు చెడు చేయుచున్నారు. ఇదేనా జగతి దారి?

జ. మొమ్మొదటగా మంచి చేశాననే అహంకారమును సమూలంగా తొలగించుకొని, భగవంతునికి ధన్యవాదముల నర్పింపుము. వారికి సహకరించు శక్తిని ఆయన నీకు ప్రసాదించినాడు; వారు నీకు కృతజ్ఞతతో ఉండాలని నీవు కోరుకొనకుము. నీవు ఎవ్వరికైతే సేవచేయుచున్నావో వారిపట్ల నీవు నవ్రుతతో ఉండుము. ఇంకను, మంచికి చెడును తిరిగి ఇచ్చుచున్నారనునది నీ అనుమానము మాత్రమే కావచ్చు; కావున అట్టి భావనను మార్చుకొనుము. నీకు ఎవరున్నూ హాని కలుగజేయజాలరు. ప్రస్తుత నీ బాధలకు కారణము నీవు చేసిన పూర్వకర్మల కావచ్చు. పూర్వకర్మల ఫలమే! నీ ప్రస్తుత జీవితము. తగినంత కారణములేకుండా నీవు బాధల ననుభవింపవని గుర్తుంచుకొనుము. ప్రకృతి నియమానుసారము కారణానికి ముందు ఫలితము రాదు. ఒకనికి పట్టే దురదృష్టము అతడు చేసిన కర్మల ఫలితమే!

పూర్వకర్మల నుండి నిన్ను విడుదల చేయునిమ్మిమే! తన కరుణతో భగవంతుడు ప్రస్తుత సంఘటనల పరంపరను పరికల్పించాడు. ఆధ్యాత్మిక వ్యక్తి మఱియు

భగవద్భక్తుడు బాధకు హేతువైనవాడు ఒక ప్రతినిధి మాత్రమే అని భావించాలి, కావున అట్టివానిపట్ల జాలి పదాలి, అంతేకాని అతనిని ద్వేషింపరాదు. అతనిపట్ల కోపగించుటగాని, అతనికి చెడు కలగాలని కోరుకొనుటగాని సరియైన పంథా కాదు--జీసస్ వలె అతని మంచి కొఱకై ప్రార్థించాలి.

మంచికి ప్రతిఫలంగా చెడును గావించేవాడిని తృణీకరించండి. చెడుకు ప్రతిఫలంగా చెడును గావించేవాడు నిమ్మతరగతికి చెందినవాడు. మంచికి ప్రతిఫలంగా మంచిని గావించేవాడు మధ్యతరగతికి చెందినవాడు. చెడుకు ప్రతిఫలంగా మంచి చేయువాడు భగవత్సాక్షాత్కారానికి అర్హుడు.

ప్రశ్న. 6. భగవత్సాక్షాత్కారమునందు కలిగే అడ్డంకులేమిటి?

జ. అతిపెద్ద అడ్డంకి అహంకారము. ప్రపంచములో అది అతనిని విరుద్ధ ద్వంద్వాలకు తగుల్కొనునట్లు చేయును. ప్రతి వ్యక్తిని, ప్రదేశాన్ని లేదా సంఘటనను విరాగముతో చూడుము--అది నిన్ను మోక్షమునకు నడిపించును. భగవంతునిపట్ల భక్తి బలపడురితగా తన చైతన్యమును శుద్ధి చేసికొనుటకు భక్తుడు సదా ప్రయత్నించును. అనాసక్తియే! ద్వంద్వాలను, ద్వేషమును మటుమాయంచేసి, దైవము పట్ల ప్రేమ కలుగునట్లు చేయును. భగవత్ప్రాప్తి కోసం ఉండే తీవ్రమైన ఆకాంక్ష అన్ని అడ్డంకులను తొలగించును. కృత్రిమమైన పద్ధతుల మీద నాకు నమ్మకము లేదు. హృదయమునందు ప్రేమ నింపుకొనుము, దానికి భగవదారాధన తోడవుతుంది.

ప్ర. 7. పతనమవుతున్న సంఘము, ప్రభుత్వము, ప్రపంచములను ఉద్ధరించుట ఎట్లు?

జ. భగవదీచ్ఛ ప్రకారము యావత్ప్రపంచ ప్రణాళిక నడుస్తుంది. మన పరిమిత అహంకారపూరితమైన ధోరణి వలన వస్తువుల నిజస్వభావమును తెలిసికొనాలని మనం భావింపము; ఆ సత్యమును మనం ధ్యానింపము. లోతుగా ఆలోచిస్తే, ఈ ప్రపంచము ఏ ఒక్కరిది కాదని తెలుస్తుంది. ఏ సమాజములో అయితే మనం నివసిస్తున్నామో దానియందలి లోపాలుగాని, అది సాధించిన విజయాలుగాని మన ధోరణిని బట్టి ఉండును. ఎందుచేతననగా:- మనలో ప్రతి ఒక్కరము ఆ సమాజములో ఒక్కొక్క భాగము (యూనిట్). కార్లు, విమానాలు, సంపద, ఆయుధాలు వంటి భౌతికసంపద సాంఘిక పరిగణనలోనికి రావు.

సమాజంలో ఉన్న వ్యక్తుల ఉన్నత కార్యాల ద్వారా సమాజాన్ని నిర్ధారించాలి. ఆదర్శవంతమైన సమాజాన్ని మనం ఆశిస్తాము కాని ఆదర్శవంతమైన వ్యక్తులుగా ఉండుటకు ప్రయత్నించము. మనమందరము మంచిగా ప్రవర్తిస్తే, సమాజము దానికదే మంచినవుతుంది, మంచి ప్రభుత్వము లభిస్తుంది. ఇతరులలోని తప్పులనెంచడం సమాజానికి కాని, ప్రభుత్వానికి కాని ఉపకరించదు. రోగానికి మూలకారణాన్ని గుర్తిస్తేనే గాని దానిని సమూలంగా రూపుమాపుట కుదరదు. ధార్మికవ్యక్తి మంచి నడవడి కలవాడైయుండాలి. కేవలము అట్టి వ్యక్తులను కలిగిన సమాజముగాని, ప్రభుత్వముగాని మాత్రమే ప్రజలకు, దేశానికి, ప్రపంచానికి మంచిని చేయగలదు. ఒక దేశపు అభివృద్ధి ఇతరదేశము కృంగిపోవుట వలన జరుగుతుందని

భావించుట పొరపాటు. మనము ఈ ప్రపంచమునందలి ఏ ఒక్క భాగాన్నిగాని, ఏ ఒక్క వ్యక్తినిగాని తృణీకరించరాదు. మన ధార్మికగ్రంథాలు ఎల్లప్పుడు యావద్విశ్వం మంచిని, సంక్షేమాన్ని గుఱించి మాట్లాడును.

ప్రశ్న 8. ప్రపంచములో అతిగొప్ప భ్రాంతి ఏమిటి?

జ. నేను ఏది కాదో దానిని నమ్మటం, నేను ఏదై ఉన్నానో దానిని నమ్మకపోవడం ప్రపంచములోని అతిగొప్ప భ్రాంతి. నేను ఈ దేహమును కాను, ఈ దేహము నాది కాదు--ఈ సత్యాన్ని గుర్తించడం భ్రాంతినుండి తప్పుకోవడానికి మార్గము. నీవు ఒక చొక్కాను, గడియారమును ధరింతువు, అంతేకాని, నీవు చొక్కాగాని, గడియారముగాని కావు. అదే విధముగా నీవు నా చేయి, నా పాదములు, నా దేహము అని చెప్పుదువు. ఈ అన్నింటి కంటే 'నేను' వేరుగా ఉన్నది. కనపడేదానిని మార్చినంత మాత్రాన అసలు సత్యము మారదు. ఇది చాల స్పష్టముగా ఉన్నప్పటికీ దానిని అంగీకరించుటకు మనము సుముఖులమై లేము. మన ప్రవర్తన అంతయు దేహము చుట్టూ తిరుగును. ఈ సత్యాన్ని గ్రహించాలంటే నిరంతర సాధన కావాలి. ఇప్పుడు వింతైన విషయమేమంటే నీ సొంతమని తెలిపే నీ దేహముపై నీకు నియంత్రణ లేదా అధికారము లేదు. నీ చొక్కా లేదా గడియారములను నీవు ఎవరికైనను ఇచ్చివేయవచ్చు, అమ్మివేయవచ్చు, పారవేయవచ్చు లేదా పాడుచేయవచ్చు. ఇదే అధికారము నీ దేహముపై ఉన్నదా? ఆలోచించండి. నీకు తలపోటు రావాలని కోరుకొనవు, నీ దేహము ముసలిదవ్వాలనిగాని, చనిపోవాలనిగాని కోరుకొనవు. కాని నీవు దానిని ఆపుచేయజాలవు. మిక్కిలి ధనవంతుడు కూడ మరణాన్ని వాయిదా వేయజాలడు. అందువలన ఈ దేహము నీది కాదు. నీ దేహాన్ని నీదని తలంచుటయేగాక ఇతరుల దేహములను వస్తువులను నీ సొంతమని భావింతువు. దీనికంటే గొప్ప భ్రాంతి ఏముండును?

ప్ర.9. భగవంతుని సాక్షాత్కరించుకొనుట ఎట్లు?

జ. నీవు కోరుకొనుచున్నట్లయితే నీవు భగవంతుని కలియవచ్చును, కాని అతని కోసం నీవు ప్రేమతో విలవిలలాడాలి. దానికి కాయకష్టం అక్కరలేదు, ఆయన కరుణ కావాలి. భక్తుని సాధన, కాయకష్టంతో ప్రత్యక్షమైన భగవానుడు తత్క్షణముననే అదృశ్యమగుట కూడ జరుగవచ్చు. అది కేవలము మానసిక జ్ఞానదృష్టితో కలిగిన దర్శనము కావచ్చు. భగవంతుడు సర్వాంతర్యామి, సర్వశక్తిమయుడు, సర్వజ్ఞుడు, గుణాతీతుడు, సత్చిత్ఆనంద స్వరూపుడు.

ప్ర.10. సాధన ద్వారా భగవంతుడు సాక్షాత్కారము కాకపోతే, సాధనయందు సమయాన్ని వెళ్ళబుచ్చుట ఎందుకు? (ఆయన కరుణ కోసమే ఎందులకు ఎదురుచూడకూడదు?)

జ. సాధన అనేదానిని హృదయశుద్ధికోసం చేయాలి. దాని లక్ష్యం దైవసాక్షాత్కారమే! అయివుండాలి. భక్తుని భావనకు అనుగుణముగా భగవంతుని కృప వ్యక్తమవుతుంది. భగవంతుడు సుదూరాన లేడు; ఆయన సర్వాంతర్యామి. అందువలన ప్రయత్నపూర్వకంగా ఆయనను చూడాలనుకోకూడదు. నీకు కోరికలెంతెంత

అధికముగా ఉంటే అంతంత దూరంగా అతడుంటాడు. నీవు వాంఛారహితుడవైన మరుక్షణంలో కేవలము ప్రేమతో ఆయనను ఆకాంక్షించితే ఆయన నీ ముందు ప్రత్యక్షమగును; అప్పుడు కోరికలతో సహా యావత్ ప్రపంచము నీ వెనుక దౌడుతీయును. సూర్యునివైపు వెన్నుఉంచితే నీముందు నీ నీడ అగుపడును; దాని వెనుక నీవు ఎంత వేగముతో పరుగిడితే అంతవేగముతోను అది ముందుకు పరుగిడును. సూర్యునికి ఎదురుగా ముఖమును ఉంచితే నీడ ఏకకాలములో నిన్ను అనుసరించును. నీ ముఖమును దేవునివైపు త్రిప్పుము, అది చిత్తశుద్ధిసాంగును. ఏది యథార్థము కాదో దానిని అర్థం చేసికొనుట ద్వారా ఉన్నదానిని సాక్షాత్కరించుకొనటానికి మనము సాధన చేయాలి.

ప్రశ్న 11. మతము పేరుతో చాల రభస జరుగుచున్నది, కారణం?

జ. ఎక్కడైనను మతం పేరుతో దెబ్బలాటలు జరుగుతుంటే అక్కడ మతము, ధర్మము లేదని అర్థము; అచ్చట అధర్మముండును. ప్రాస్వదృష్టితో, అహగాహనారాహిత్యముతో మనమున్నప్పుడు విభేదాలు సృష్టించబడతాయి. స్వార్థపరులచేత మతము, రాజకీయాలు ద్రువాలంత దూరంగా ఉంటాయని చెప్పబడినది. లౌకికత అంటే మతరహితమైనదని కాదు; సర్వమతాలపట్ల విశ్వాసము, గౌరవములను కలిగియుండుట అని అర్థము. మతాచారపరాయణతకు మతమౌఢ్యానికి తేడా ఉన్నది. మతముపట్ల గ్రుడ్డినమ్మకము, బ్రాంతిని కలిగియుండుట మతమౌఢ్యము. తమ స్వలాభాలకోసం కొంతమంది మతం లోనికి రాజకీయాలను జొప్పించి దౌష్ట్యాలకు దిగుతారు. వారు సమాజశ్రేయస్సును ఏమాత్రము పరిగణించరు; అందులకు నిజాయతీపరులు, సరళస్వభావులు ఇబ్బంది పడుదురు.

విశ్వసౌభ్రాతృత్వమే గొప్ప మతము. మానవత్వాన్ని విస్మరిస్తే మనుష్యులు రాక్షసులుగా తయారై భగవంతుని పేరున తమను తాము సేవించుకొందురు. ప్రతి మతము సేవ, ప్రేమ, శ్యాగము మఱియు మోక్షము అనేవాటిని బోధించును. ధార్మికముగా ఉండుటవలన మనిషి జీవితము, అతని భావోద్వేగాలు, క్రియలు శుద్ధమగును. మానవాళి పురోగమనానికి మార్గమిదియే!

అమోరికా సంయుక్త రాష్ట్రాలలో ప్రతి నాణెము మీద, డాలరు మీద “ఇన్ గాడ్ వి ట్రస్ట్” (దేవుని మేము విశ్వసించుచున్నాము!) అనేడి వాక్యము వ్రాయబడియుండును. కాని, నిత్యజీవితము నందు వారు దానిని పాటించుచున్నారా? నేను రూఢిగా చెప్పజాలను. మన రాజ్యాంగ లక్ష్యము ‘సత్యమేవ జయతే’ (సత్యమే జయించును!), కాని మనము, మన ప్రభుత్వము దానిని ఆచరించుటయందు నిష్ఠను కలిగియుండుట లేదు.

ప్ర 12. భారతదేశానికి ప్రజాస్వామ్యము మంచిదేనా? సరియైనదేనా?

జ. నేను రాజకీయవేత్తను కాను; నీ ప్రశ్నకు రాజకీయ తోడుగు కలదు. నా అభిప్రాయము ప్రకారము అన్ని నిబంధనలు, చట్టాలు కొన్ని సమస్యలను తీర్చుకొనుటకు ఏర్పాటుచేసికొనబడినవి. వీటిని దృఢంగా, విశ్వాసంతో ఆచరిస్తే అవి సమాజశ్రేయస్సుకు తోడ్పడును. “ప్రజల యొక్క ప్రజల కొరకు, ప్రజల వలన” (‘of the people, for the people, by the people’) అను మూల సిద్ధాంతాలమీద ప్రజాస్వామ్యము ఆధారపడియున్నది. ఆచరణలో “ప్రజలకు దూరంగా, ప్రజలకు అందుబాటులో లేకుండా, ప్రజలను ఖరీదుచేసేది” (‘of f the people, far the people, buy the people’) గా అది అగుపడుచున్నది. సిద్ధాంతము మంచిదే, కాని ఆచరణదే తప్పు.

మనము చాలకాలము విదేశీపాలనలో ఉన్నాము; దానివలన మన మతము, సంస్కృతి మఱియు జీవనవిధానములో మార్పు వచ్చినది. నిజానికి మనము స్వాతంత్ర్యమునకు తగినవారము కాము; కొంతమంది గొప్పవారి దేశభక్తి, త్యాగముల వలన మనకు స్వాతంత్ర్యము లభించినది. అధికారదాహము కొంతమంది పుణ్యలకెక్కగా వారు చెల్లచెదురై అటునిటు వెళ్ళారు. ప్రజాస్వామ్యమును నిజము చేయాలంటే మనము కొన్ని త్యాగాలను చేయాలి; అప్పుడు రామరాజ్యమేర్పడుతుంది. నా అభిప్రాయము ప్రకారము ఇతర ప్రభుత్వ విధానాల కంటే ప్రజాస్వామ్యము మన దేశానికి చాల అనువైనది. కాని, ప్రభుత్వమేదైనను విజయం సాధించాలంటే దాని సిద్ధాంతము, ఆచరణ ఒక్కటవ్వాలి.

ప్ర 13. మనస్సు, బుద్ధి, చైతన్యము, అహంకారము అనేవాటిని అర్థం చేసికొనటానికి నేను శక్తివంచన లేకుండా ప్రయత్నించితిని. శాస్త్రాలు, మహాత్ముల వచనాల ఆధారంగా నా దేహము మఱియు ప్రపంచములను గూర్చి తాత్త్వికంగా విశ్లేషించితిని. కాని, భౌతిక అనురాగము, జగత్తు యొక్క మిథ్యాత్వములను గుఱించి నాకు అవగాహన కలుగలేదు. ఈ అనురాగమునుండి బయటపడుట ఎట్లు?

జ. పూజ్య గురుదేవులు స్వామి శివానంద మహారాజ్ వారు “సేవ, ప్రేమ, దానము, శుద్ధత, ధ్యానము, సాక్షాత్కారము” అనే వాటికి పెద్దపీట వేశారు. “మంచిగా ఉండుము, మంచిని చేయుము” అను మాటలలో ఆయన బోధనల సారాంశాన్ని నింపారు. పూజ్య స్వామి శరణానంద మహారాజ్ అనువారితో నాకు ఉన్న అనేక సంవత్సరాల పరిచయముతో సేవ, ప్రేమ, త్యాగములనెడి వారి బోధనలచే నేను ప్రభావితుడనైతిని. నా దృష్టియందు సమాజానికి సేవచేస్తూ, వారిపట్ల మనకున్న విధిని నిర్వర్తించడం చాలచాల అవసరము. అనాసక్తితో చేసినప్పుడే సేవ, విధినిర్వహణలు నిజాయతీతో చేసినట్లగును. కుటుంబమునుండిగాని, సమాజమునుండిగాని లాభాలను ఆశిస్తుంటే అది ప్రపంచములో చిక్కుకొనినట్లు అగును.

సాధకునిగా ఉండటమంటే పనులను వదలివేయడం కాదు, బద్ధకస్తుడిగా తయారవడం కాదు, తన విధులను నిర్వర్తించకపోవడం అసలే కాదు. సాధకునిగా ఉండటమంటే సేవచేయడం, రాగరహితుడై ఉండటం. జపము, పూజ, ఆసనములద్వారా అనురాగబంధాలు తొలగిపోవు. ప్రాణాయామము దేహముపై మమకారమును తొలగించును. సేవ, శుద్ధప్రేమలు హృదయనైర్మల్యానికి తోడ్పడును. ఆప్యాయత, అనురాగము, కోరిక లేక లైంగికవాంఛలు ప్రేమ కాజాలవు. ప్రేమించడంలో కూడ అందఱిని ప్రేమించాలి, స్వార్థం భావన లేకుండగా ప్రేమించగలగాలి.

నీకున్నట్టిది నీది కాదనెడి భావనతో నిస్వార్థంగా ఇతరులకు ఇచ్చివేయాలి. ఇతరులకు సేవచేయుటకే అది నీకు ఇవ్వబడినది. మన సంస్కృతియందు నిస్వార్థదానమునకు పెద్దపీట వేయుట జరిగినది. నీకు అవసరమున్నదానికంటే అధికముగా ఉంచుకోవడం సరికాదు. దీనినే అపరిగ్రహము అని కూడ అందురు. కాని దానము తరచుగా అహంకారానికి తావిచ్చును; కావున దానిని జాగరూకతతో చేయాలి. సేవ, ప్రేమ, దాతృత్వములను ఆచరణయందుంచి, మిగిలిన దానిని దైవానికి వదిలిపెడితే, నీవు అప్రయత్నంగా ఉన్నతస్థితికి చేరుకొందువు.

ప్ర 14. మీరెప్పుడును నవ్వుతూ కోపంలేకుండా ఉండురు. మీకు కోపమనేది రానేరాదా?

జ. నాకు కూడ కోపం వస్తుంది, కాని దానికదే అప్రయత్నంగానే అదుపులోనికొస్తుంది. కొన్ని సందర్భాలలో నేను కోపాన్ని నటిస్తాను, కాని ఒక్కొక్కప్పుడు నిజంగా కోపం వస్తే తరువాత నన్ను నేను శిక్షించుకొందును. వాంఛ ఏ రూపంలో ఉన్నప్పటికీ హానికరమే! నీ అజ్ఞానాన్ని కోపము బయటపెట్టును. అది నీ కోరికను చెంపదెబ్బకొట్టి, నీ దేహమునందలి అర్థకిలో మాంసాన్ని హరించును.

ప్ర 15. పిల్లలు తప్పుచేసినప్పుడు వారిని సరియైన మార్గమునండుంచుటకు వారితో గుంజీలు వేయించుట సరి కాదా?

జ. నా అభిప్రాయము ప్రకారము కోపము ఎవ్వరికిని ఉపయోగపడదు; అది నీకు, ఇతరులకు కూడ చేటు చేయును. కోపము మానసిక ఉద్వేగము, తొందరపాటుతనము మఱియు ఇతర చెడుగులకు కారణభూతమగును; అవి దేహము, మనస్సులపై వ్యతిరేకప్రభావమును చూపును. పిల్లలపై కోపమును ప్రదర్శించుట, శిక్షించుటకు బదులు వారి దృష్టిని చెడుపై నుండి మంచిదాని మీదకు ఆకర్షణీయమైన దానిమీదకు మరల్చుము. కోపమనేది ద్వేషానికి, ద్వంద్వస్వభావానికి, అనురాగానికి గుర్తు. అనురాగానికి దూరంగా ఉంచి నిస్వార్థప్రేమ ద్వారా పిల్లలకు సరియైన శిక్షణ నివ్వాలి. నీ హక్కులను త్యాగముచేసి, ఇతరులు తమ హక్కులను వినియోగించు కొనునట్లు చేయుట ద్వారా నీవు కోపమును జయింపగలుగుదువు.

ప్ర 16. భగవదారాధనయే సత్యవస్తువని శ్రీరామచరితమానసమునందు నుడువబడినది. దాని భావమేమి?

జ. ప్రపంచము నిరంతర ప్రవాహస్థితి (ఫ్లక్స్)యందున్నది. ఇది ఒక సుదీర్ఘస్వప్నముని విచక్షణాయుత విశ్లేషణ వెల్లడించును. మనము గాఢనిద్ర (సుషుప్తి) యందు, మెలకువ (జాగ్రదవస్థ) యందు కలలు (స్వప్నములు) కనము. వీటిని అర్థనిద్రాస్థితియందు గాంచుదుము. పూజ (భజన)ను సత్యంగముతో కలిపి చేయుదుము; ఆ విధంగా ప్రాపంచిక విధులను నిర్వర్తిస్తూ, భగవచ్చైతన్యమును సజీవముగా మేల్కొల్పి ఉంచుకొందుము. భగవంతునితో మన సహచర్యమును పటిష్ఠపరచుకొనుటకు, అశాశ్వత ఆత్మనుండి మనము విడివడియుండుటకు ఇట్టి సత్యంగమును క్రమము తప్పక ఉదయము, సాయంకాలము అభ్యాసమొనర్చ వలెను.

మనము మన అహంకారమును వ్యక్తపరచుటకు కాలమునంతటిని వినియోగించుచున్నాము; దీనికి అతీతముగా ఉన్నదానిని గురించి ఆలోచించుటలేదు. మనము సత్యంగమునకు ప్రాధాన్యతనిస్తే, నిమ్నఆత్మనుండి మనము పైకెదుగ గలుగుదుము. ఇదే భావన రాగరహితముగా క్రియలను చేయుట, దాని ఫలితములను భగవదర్పణ చేయుట యందు ఉన్నదని ఉద్ఘాటిస్తు తెలుపబడినది. అప్పుడు మనము ప్రస్తుతము జరుగుచున్న విధముగా చేయకుండుము. అప్పుడు 'నేను'భావన, అహంకారము నిర్మూలంపబడును. భగవంతుని ఉనికిని సదా అనుభవించుదుము. అదియే సత్యము; మిగిలినదంతయు అసత్యము, ఒక స్వప్నము.

ప్ర 17. కొందఱు విగ్రహారాధనను వ్యతిరేకించుదురు, దీనికి మీరేమందురు?

జ. పూజ ఒక లక్ష్యసాధనకు మార్గము. మన దేహమునందు పంచభూతములున్నవి; మనము పూజ గావించునప్పుడు వాటియందు ఏదో ఒకదాని సహాయము నర్థించుదుము. కొందఱు ఇతర ఇంద్రియాలన్నింటిని బంధించి, ఆకాశతత్వమైన శబ్దమును వినుటపై కేంద్రీకరించుదురు, అంటే ఈ సాధకులు పంచభూతాలలో ఆకాశభూతము యొక్క సహాయాన్ని తీసుకొన్నారన్నమాట. కొందఱు అగ్నిని సహాయకారిగా తీసుకొని యజ్ఞములను గావించుదురు. అదే విధముగా కొందఱు జలమును సహాయకారిగా తీసుకొని వివిధ కర్మకాండలను నిర్వర్తించుదురు. అదే విధముగా కొందఱు సాధకులు భూమి అనే భూతమును ప్రధానంగా కలిగియున్న దేవీదేవతల విగ్రహాల సహాయమునర్థించుదురు.

ధార్మికగ్రంథాల సూచనప్రకారము పూజింపబడేది విగ్రహం కాదని, భగవంతుని సంకేతము పూజింపబడునని తెలుపబడినది. ఈ సంకేతమునందలి ఎనిమిది అంగాలలోను ప్రాణప్రతిష్ఠ జరుగును. కావున భక్తుడు తన కష్టాలను తొలగించునట్టి భగవంతునే స్వయంగా ఆరాధించును, మరియు ఆరాధన భక్తుని దైవసాక్షాత్కారమునొందు స్థాయికి పెంచును. అదే గనుక జరుగకపోతే నిజానికి మనము ఒక రాతిముక్కను మాత్రమే ఆరాధించినట్లగును. ఆ సంకేతము

భగవంతునిగానే భావించబడును, మఱియు అది అట్లే ఉపకరించును. నవీనకాలంలో స్వామి రామకృష్ణ పరమహంస జీవితములో 'రామలలా' అను అధ్యాయము కలదు. దానిని పఠించండి, అది మీ సంశయాలను సద్దుమణిగించును. కలియుగంలో విగ్రహారాధన ఇచ్చట తెలిపిన విధముగా శీఘ్ర ఆధ్యాత్మిక ఫలితాలను అందించును; అయితే, భక్తుడు దానిని అనుభూతమొనర్చుకొనగలిగియుండాలి.

ప్ర 18. సాధన-భజన రహస్యంగా చేయాలని మీరు ఒకసారి చెప్పియుంటిరి. అటువంటప్పుడు సాధకుడు ఎట్లు పురోభివృద్ధిని సాధించును?

జ. సాధకునిలోని లోటుపాట్లన్నీ పూర్తిగా తొలగిపోయేవరకు సాధన-భజన రహస్యంగా చేయాలి. పూజ అంతయు సీజర్ ఒక ఉన్నతస్త్రీమూర్తిని ప్రేమించినంత రహస్యంగా ఉంచాలని ఎవరో మహాత్ముడు చెప్పగా వినుట గాని, ఎక్కడైనా చదువుట గాని జరిగినది. మానవ తప్పిదాలన్నీ ఉండగా ఒక భక్తుడు తన భక్తిని గుఱించి ప్రకటిస్తే, అప్పుడది అతని అహంకారాన్ని మాత్రమే బలపరచును; అతని గర్వము, అహంకారములు సాధనకు అడ్డుకట్టవేసే గొప్ప ఆటంకాలు.

ప్రపంచము ఒక వ్యక్తిని గొప్పభక్తుడని తెలుసుకోగా, నిజానికి అతనిలో భక్తి లేకుండాయున్నట్లయితే, అది అతనికి గొప్ప సమస్యలను సృష్టించును. అలాకాకుండా, ఒక వ్యక్తి భగవత్ప్రేమయందు మునిగియున్న వాడైయుండగా జనులకు అది తెలియకుండాయుండినట్లయితే, అది అద్భుతమైన విషయము.

భక్తులు ఎల్లప్పుడు రెండు విషయాలను పరిశీలించాలి:

(అ) అతనిలోని లోటుపాట్లు తగ్గుచు ఉన్నవా;

(ఆ) అతని కీర్తి పెరుగుచు ఉన్నదా?

పేరుప్రతిష్ఠలు పతనానికి కారణభూతమగును; అవి వచ్చియున్నట్లయితే, సాధకుడు నమ్రతతో తనను తాను రక్షించుకొనాలి. గొప్పగొప్ప సాధకులను సైతం కీర్తియనే తియ్యని విషం పతనానికి లోనుచేసినది. సాధకుడు తన సాధన అసంపూర్తిగా ఉన్నదని ఎల్లప్పుడును భావించాలి; ఆ విధంగా అతడు నెమ్మదిగా, రహస్యంగా అభివృద్ధిని సాధించును. చైతన్యము శుద్ధినొంది, నిజమైన విజ్ఞానము ఉదయించగా, గురువు లేదా దేవుని కృప అనుభవయోగ్యమగును.

ప్ర 19. కొంతమంది వ్యక్తులు మిమ్ములను గుఱించి చెడ్డగా మాట్లాడుచూ, మీపై కొన్ని అభియోగాలు చేయుచున్నారు. వాటిని గుఱించి వారితో ఎందులకు మాట్లాడరు? అట్టి వ్యక్తులను గుఱించి మీ అభిప్రాయమేమి?

జ. జగత్తంతయు మంచి, చెడులతో నిండియున్నది. ఎవరికైనను నాలో లోపాలు కనిపిస్తే అవి నాకు సహాయపడును. కాని, వారు వాటిని గుఱించి నాకు తెలిపితే నేను నా లోనికి చూచుకొనుటకు అవి నాకు సహాయపడును. వారు నా గుఱించి భావించునది సరికానట్లయితే, వారికి నేను వివరణ ఇచ్చుకొనుటకు ఒక అవకాశము లభించినట్లగును. మూడవవ్యక్తి ద్వారా వారి ఆరోపణలు నాకు చేరుసరికి అసలు

ఆరోపణ వక్రీకరింపబడి నాకు చేర్చబడును. అయినప్పటికీ నాకు చేరిన వ్యాఖ్యానము మురికి చొక్కాను సబ్బుతో శుభ్రపరచుకొన్నట్లు సహాయపడును. దురుద్దేశ్యముతో ఆరోపణలు చేయబడితే నాకును బాధగా ఉండును, అయితే అట్టి బాధ నాకు కలుగరాదు; అట్టివారి పట్ల చెడుభావన ఏర్పడకుండా ఉండుటకు నేను ప్రయత్నించుదును.

ఇతరులను గుఱించి చెడుగా ఆలోచించుటను నేను నిరసించుదును; ఇతరులను గుఱించి చెడుగా ఆలోచించుటకు నన్ను వాహనముగా మార్చవద్దని, వారిపట్ల ద్వేషము, అసూయ, ప్రతీకారేచ్ఛ కలుగకుండునట్లు చేయుమని నేను గురుదేవులను, దేవుని ప్రతినిత్యము పూజింతును.

నన్ను తప్పుపట్టుట ద్వారా కొందఱు గురుదేవుల గౌరవానికి లేదా వారి సంస్థకు భంగం కలిగిస్తుంటే నేను సహించలేకుండును. గురుదేవ్ శ్రీస్వామి శివానంద మహారాజ్ వారు తమను తిట్టినవారిని కూడ సేవించెడివారు. పసివాడు నడక నేర్చుకొనుచున్నట్లు వినయపూర్వకంగా వారిని నేను అనుసరించుటకు ప్రయత్నించుచున్నాను. నా గురించి మంచిగా మాట్లాడువారు ఉదారులు; నా గురించి చెడుగా మాట్లాడువారు మరింత ఉదారులు, కావున నేను వారికి కృతజ్ఞతతో ఉండును.

ప్ర 20. ఇతరులు మిమ్ములను శ్లాఘించినప్పుడు మీరు ఎట్లు భావించుదురు?

జ. నేను సాధక సన్న్యాసినే కాని సిద్ధుణ్ణి కాను. ముక్తిని బడసిన వారు పొగడ్డలకు, చీత్యారాలకు అతీతులు. ఇతరులు నన్ను పొగడినప్పుడు నేను ఆనందపడుదును; ఇది నా బలహీనత. ఇది ఒక సాధకునికి విషతుల్యము. పొగడ్డలను వినకుండుటకు, వాటిని లక్ష్యపెట్టకుండుటకు నేను ప్రయత్నించుదును; కాని ప్రతిసారి సఫలీకృతుడను కాలేకపోతున్నాను. ఒక్కొక్కప్పుడు కొందఱు నన్ను పొగడ్డలతో ఆకాశానికి ఎత్తివేయుచున్నప్పుడు నాకు నవ్వు వస్తుంది.

స్వార్థపూరిత ప్రయోజనాలను సాధించుకొనుటకు వారు అట్లు చేయవచ్చు, కాని భగవత్పూజతో నేను వాటికి లొంగిపోవుట అరుదు. దైవప్రేమతో నా హృదయము నిండియుండాని నేను నిరంతర ప్రయత్నము చేయుదును. జీవితమనే నదిలో నీరు సత్యవస్తువు కాగా, అందు క్రమశిక్షణాయతమైన ప్రయాణము నాది. కరుణ దానియందలి తరంగములు, నిగ్రహశక్తి దాని అడ్డుగట్లు. అహంకారాన్ని తొలగించుకొని ఆ నది యందు మునకలు వేయుటయే! నిజమైన జీవితము.

ప్ర 21. ముక్తిని బడసిన వాని గుర్తులు ఏమిటి?

జ. భగవంతుని జలధార చెంత దాహార్తిని తీర్చుకొన్నవారు విముక్తులు. అణిమ, గరిమ వంటి స్వల్ప అద్భుతాలలో చిక్కుకున్నవారు సిద్ధులు కారు. తమ నిమ్నాత్మను తొలగించుకొని, విశ్వాత్మను సాక్షాత్కరించుకొనినవారు దివ్యాత్ములు. వారు భక్తిని

గుఱించిగాని, ముక్తిని గుఱించిగాని ఆరాటపడరు. ముక్తి, భక్తి అనే సిద్ధులు మహాదేవి హరిభక్తి సేవలో ఎల్లవేళల ఉంటాయని నారదపంచరాత్రమునందు చెప్పబడినది.

ప్ర 22. మూడు రకాలైన భక్తి విధానాలను గుఱించి చెప్పియున్నారు, వాటిని దయతో మరల చెప్పండి?

జ. అది అంతయు నాకు ఇప్పుడు గుర్తు లేదు. భగవంతుడు ఉన్నాడని, అతనియందు విశ్వాసముంచవలెనని గుర్తుంచుకొనండి. తరువాత ఈ క్రింది మూడింటిని బలపరచుకొనండి:

తస్య వాహియే--నేను అతని (దేవుని) వాడను.

తవే వాహియే--నేను నీ (దేవుని) వాడను.

త్వమే వాహియే--నేను నీవే (దేవుడనే).

ప్ర 23. నిస్సహాయకారులుగా ఉండే సాధకులు ఆత్మన్యూనతాభావనతో బాధ పడరా?

జ. దీనత్వానికి, హీనత్వానికి మధ్య తేడా కలదు. ప్రాపంచికవ్యక్తి తన ఆత్మగౌరవాన్ని పణంగా పెట్టి, ఆత్మ న్యూనతాభావానికి తావిచ్చే రీతిగా సహాయాలను అర్థిస్తాడు. ఒక వ్యక్తి నిస్సహాయత యందుండి, సర్వశక్తిమంతుడైన దేవునికి శరణాగతి నొందియుంటే అతడు శక్తిని పుంజుకొంటాడు.

అందఱు వ్యక్తులు సాధన చేయవచ్చు. సరియైన పద్ధతి ననుసరింపజాలననే మిషతో సరికాని రీతిగా ఒక వ్యక్తి సాధన చేయుచున్నచో తనకు తాను నిజాయతీగా ఉండుటలేదని అర్థము. పూజ్య స్వామి శివానంద మహారాజ్ వారు నిష్కర్షగా ఈ విధంగా అంటారు: 'ఏమియు చేయనివాడు, ప్రతీది చేసేవాడు -ఇరువురు ఒకే లక్ష్యాన్ని చేరుకొందురు. అయితే, ఏమియు చేయనివాడు రెండవవాని కంటె ముందుగా సిద్ధిని బడయును. సరిగా పనులు చేయలేనివాడు శక్తిమంతుడే. ఇరువురు ఒకే రకమైన సిద్ధులను పొందుదురు. కాని సరికాని మార్గములో పయనించే వ్యక్తి మాత్రము దుఃఖభాజనుడగును'.

ప్ర 24. ప్రతీది చేయడం, ఏదియు చేయకపోవడం- ఈ రెండింటి అర్థం ఒకటే ఎలా అవుతుంది?

జ. నిస్సహాయస్థితియందున్న వానికి తన అసమర్థత తెలిస్తే, అతడు దేవుణ్ణి పిలుస్తాడు. దేవుడు అతని ప్రార్థనలను ఈడేరుస్తాడు. కాని ఒక వ్యక్తి తాను సమర్థుడనని భావిస్తే అతనికి తన నిస్సహాయస్థితి తెలియదు. అదియే మాయ! అట్టివాడు తన సమర్థతకు అహంకరించును; అది అతని పతనానికి దారితీయును. అట్టివాడు సర్వశక్తిమంతుడగు దేవుని నుండి దూరందూరంగా జరిగిపోవును. కాని అతడు తన అసమర్థతను ఒప్పుకొంటే, అతడు సర్వమును పొందును. గజేంద్రుడు, ద్రౌపది వారి పూర్తి నిస్సహాయతను గుర్తించిరి; అందుచే భగవానుడు వారి రక్షణకు పరుగు పరుగున వచ్చినాడు.

ప్ర 25. మనిషి ప్రపంచానికి అతీతంగా ఎలా ఎదుగగలడు?

జ. నా అనుభవరీత్యా మనిషి ప్రపంచానికి అతీతంగా ఎదుగుట చాల కష్టము. కాని భగవద్గీతయందు భగవానుడు ఇచ్చిన హామీ ప్రకారము దానిని అసాధ్యముగా భావింపరాదు. ఒక్కసారి ఒక వ్యక్తి భగవంతునికి శరణాగతినొందితే చాల క్లిష్టమైన కార్యాలు కూడ సులువుగా అనిపించును. గీత యందలి 7వ అధ్యాయంలో 14వ శ్లోకంలో నీ ప్రశ్నలకు భగవానుడు సమాధానమునిచ్చియున్నాడు.

ప్ర 26. ప్రపంచములో అత్యంత విలువైనది ఏది?

జ. నా అభిప్రాయము ప్రకారము కాలము చాల విలువైనది, ఎందుచేతననగా పోగొట్టుకొన్న ఒక్క సెకనును కూడ ఏ విధంగాను తిరిగి పొందజాలము. ఎవ్వరైతే కాలాన్ని గౌరవిస్తారో మరణాన్ని జయించగలుగునని ఎవ్వరో అన్నారు.

ప్ర 27. ఉత్తరదిశకు తల ఉంచి నిద్రించుట కొందఱు హిందువులకు వ్యతిరేకము. ఇది గ్రుడ్డి నమ్మకమా?

జ. ఇది గ్రుడ్డినమ్మకమని నేను భావించను; దీనికి శాస్త్రీయ వివరణ కలదు. తలను ఉత్తరదిక్కు వైపు ఉంచి నిద్రిస్తే అది ధ్రువ నక్షత్రము (పోల్ స్టార్) వైపు ఉండును. అప్పుడు అతనియందలి ఓజశ్శక్తి క్షీణించును; అతడు రోగగ్రస్తుడు కావచ్చు. దానిని కొనసాగిస్తే అతని జీవితకాలము కుంచించుకుపోవును.

ప్ర 28. అది అటులైన మరణసమయమునందు తలను ఉత్తరదిశ వైపు ఎందులకు ఉంచుదురు?

జ. ఊర్ధ్వలోకమువైపు ఆకర్షితుడై అతడు ఉన్నత లోకాలకు వెళ్ళుటకు అట్లు చేయుదురు.

ప్ర 29. ఒకసారి మీరు ఐదువిధాలైన ముక్తలను గుఱించి తెలిపితిరి, అవి ఏమిటో తెలుపండి?

జ. సాలోక్య, సార్ష్టి, సామీప్య, సారూప్య మరియు సాయుజ్యములు. ఇవి వరుసగా: భగవంతునికి ఉన్నట్లుగా ప్రాపంచిక శక్తులను సాధించుట, భగవంతునికున్నట్టి కీర్తిప్రతిష్ఠలు, భగవంతునికున్నట్టి స్థాయి లేదా అధికారము, భగవంతునికున్నట్టి రూపము, భగవంతునితో ఐక్యము అను వాటిని సూచించును.

ప్ర 30. శ్రీరామచరితమానసమునందలి చతుష్టయమును గుఱించి తెలుపండి?

జ. సంత తులసీదాసు చెప్పినదాని ప్రకారము భగవంతుని గూర్చిన భక్తి అనేది నోటియందు అన్నపుముద్దను ఉంచుకొని తినుచు ఆనందించుట వంటిది. ఆహారము సంతృప్తిని, బలాన్ని ఇచ్చి, ఆకలిని తీర్చును. అదే విధముగా భగవంతునిపట్ల భక్తి సంతృప్తిని, నమ్మకాన్ని ఇచ్చి, ప్రాపంచిక అనురాగాన్ని తొలగించును. జ్ఞానమార్గములో వ్యక్తి ప్రతి వస్తువును త్యాగము చేయాలి. భక్తియందు అనురాగాన్ని విడిచిపెట్టకుండా-- కేవలము భగవంతునియందు మాత్రము అనురాగము కలిగియుండి, ఆధ్యాత్మికమార్గములో పురోగమించాలి. ఒక్కమారు నీవు భగవంతుని శరణాగతి నొందితే, ఆయన నీ అన్ని అవసరాలను చూచుకొనును.

ప్ర 31. జీవితాన్ని గుఱించి మానవుని తీరు ఎట్లుండాలి ?

జ. ప్రతి మనిషి అజ్ఞానము వలన స్వార్థంతో తన మంచినే వాంఛిస్తాడు; అది అతనికి చెడుగా పరిణమిస్తున్నది. మనిషి ముఖ్యలక్ష్యము పొరుగువారికి మంచి చేయునట్లుగా ఉండాలి. మనిషి హృదయమునందు పొరుగువారికి మంచి చేయాలని ఉండకుండా, అతని నడవడి ధర్మానుసారంగా లేకుండా ఉంటే అతడు మనిషి అని పిలిపించుకొనుటకు అనర్హుడు. సత్రవర్తన కలవాడే పొరుగువారికి మంచి చేయగలడు. శ్రీరామచరిత మానసమునందలి ఉత్తర కాండలో ఈ విధముగా తెలుపబడినది: 'పరహిత సరిస్ ధర్మ నహీఁ భాయ్'

ప్ర 32. ధర్మము అధర్మముగా ఎట్లు మారును?

జ. అనురాగము మఱియు అసూయల వలన. అజ్ఞానము కారణంగా మనిషి ఎల్లవేళల తన అహంకారాన్ని దృఢపరచుకొనుటకు తీరికలేకుండా యత్నించుచున్నాడు. ఆ అహంకారాన్ని దేహముతో ముడిపెడుతున్నాడు. కాని, జీవాత్మ దేహము కంటె అన్యముగా ఉన్నది. అహంకారయుతుడై నాది, నీది అనెడి చక్రమునందు చిక్కుకొనినవాడై, రాగము, అసూయలకు స్థానము కల్పించుచున్నాడు. అట్టివాడు ధర్మము, అధర్మములకు తేడా తెలిసికొనలేకున్నాడు.

ప్ర 33. స్వప్నమును సత్యముగా తీసుకొనాలా, లేక అసత్యముగనా?

జ. స్వప్నానికి వివరణ ఉన్నది. స్వప్నావస్థయందు వ్యక్తులు, స్థలాలు, సంఘటనలు సత్యమైనవిగా కనిపించును. ఒకసారి నాకు ఒక పెద్దమనిషి చేతిగడియారమును స్వప్నములో బహుమతిగా ఇచ్చెను. మెలుకువ వచ్చి చూస్తే ఆ చేతిగడియారము లేదు. స్వప్నము నిజమో, కాదో ఇప్పుడు మీరు చెప్పండి.

ప్ర 34. పరిశుద్ధత అంటే ఏమిటి?

జ. నీ నిజమైన స్వభావానికి బాహ్యంగా ఉన్నదానినుండి తప్పుకొనుటను, భగవంతుని చెంతకు భక్తుని చేర్చుదానిని పరిశుద్ధత అని అందురు.

ప్ర 35. చైతన్యము నిర్వహించు పనులేమిటి?

జ. దూరమునందున్న వస్తువులను సైతం అగ్నివలె ప్రకాశింపజేయునది. కాని, దానిని స్ఫుర్తించిన వారిని కాల్చివేయును.

ప్ర 36. ఉన్నతోన్నత బుద్ధిని ఉత్తేజపరచుటెట్లు?

జ. బాహ్యప్రవృత్తి కలిగిన బుద్ధిని అణచివేసి, దాని అంతర్ముఖప్రవృత్తిని ప్రోత్సహించుట ద్వారా నిమ్నబుద్ధి ఉన్నతోన్నత బుద్ధిగా పరిణామమునొందును.

హాలిః ఓం.

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

స్వామి ప్రేమానంద వారి సంక్షిప్త జీవిత చరిత్ర

దివ్యజీవన సంఘ సంస్థాపకులైన సద్గురు శివానంద సరస్వతీ మహారాజ్‌వారి ప్రముఖశిష్యగణములో స్వామి ప్రేమానందవారు ఒకరు. వారి పూర్వాశ్రమనామము మహావీర్ ప్రసాద్. బల్‌రామ్‌పూర్‌నందు శ్రీశివప్రసాద్‌జీ మఠీయు శ్రీమతి పార్వతి దంపతులకు మహావీర్ ప్రసాద్ సక్కేనా గా మే నెల 7వ తేదీ, 1920లో తెల్లవారుజామున గం. 4 కు బ్రహ్మముహూర్తమున జన్మించిరి. చిన్నతనంలో ఇంటికి దగ్గరలో ఒక కాలువకు ఆనుకొని ఉన్న సృశానవాటికలో ఒక బిల్వపుక్షం క్రింద కళ్ళుమూసుకొని ఎక్కువసేపు గడిపేవాడు. బలరామ్‌పూర్‌కు పది కిలోమీటర్ల దూరంలో పేట్ మెహెట్ (స్రవస్తి, యు.పి) నందలి బౌద్ధపుణ్యక్షేత్రమునకు వెళ్ళి ఒంటరిగా చాలసేపు గడిపెడివాడు. పాఠశాల, కళాశాలలో మహావీర్ బాగా రాణించి, ఇంటర్మీడియట్ పూర్తి అయిన పిదప రెండవ ప్రపంచయుద్ధము మొదలైనప్పుడు ఇతడు 1943లో సైన్యంలో హవాలదారుగా ప్రవేశించి, 1952లో నాన్-గెజిటెడ్ ఉద్యోగిగా ఎదిగినాడు. ఢిల్లీలో సైన్యంలో పనిచేసినాడు. భారతీయ సర్వే శాఖలోను పనిచేసిరి. తరువాత రెవిన్యూశాఖలో తాహసిల్‌దార్‌గా బాధ్యతలు నిర్వహించినాడు. సైన్యంనుండి తిరిగి బలరామ్‌పూర్ రాగా, గోండా జిల్లా తారానబ్‌గంజ్ తహసిల్‌కు తహసిల్‌దార్‌గా నియమితుడైనాడు. బలరామ్‌పూర్‌లో లాల్‌బాబు ఇంటివద్ద ఉదయం 4 గంటలకు జరిగే సత్యంగ్‌కు తప్పక హాజరయ్యెడివాడు. ఇచ్చటనే ఆయన శ్రీ శరణానందజీ ని కలిసి, ఆయన ప్రభావానికి లోనైనాడు. యువకుడుగా ఉన్న మహావీర్ నందు భక్తిభావాలను కలిగించడంలో శ్రీత్రయంబకేశ్వర్‌లాల్ శ్రీవాత్సవ అను భక్తుని ప్రోత్సాహము కలదు. వారికి రామకృష్ణామరంతోను, సాధుసంతులతోను పరిచయం ఏర్పడినది. వారిలో స్వామి మంగళానందజీ మహారాజ్ ఒకరు. రామకృష్ణామరానికి చెందిన స్వామి రంగనాథానందజీ మహారాజ్‌వారి భగవద్గీత ప్రవచనములు మహావీర్‌ను అమితంగా ఆకర్షించినవి. స్వామి రామతీర్థవారి “ఇన్ ది వుడ్స్ ఆఫ్ గాడ్” రెండు గ్రంథాలు మహావీర్ మనస్సుమీద మంచి ముద్రవేసినవి. తదనంతరం ఆయన స్వామి వివేకానంద, స్వామి శివానంద మహారాజ్‌వారి గ్రంథాలను పఠించడం జరిగినది. ‘పారిక్’ అని ప్రాచుర్యం పొందిన స్వామి పాలక్ నిధిజీ మహారాజ్‌తో కూడ వారికి పరిచయం కలిగినది. వారి ఉపన్యాసాల తీరు వీరిని బాగా ఆకర్షించినది. రెవిన్యూశాఖలో పనిచేయుచుండినప్పటినుండి ఆయన శివానంద ఆశ్రమానికి వచ్చిపోతూ ఉండెడివారు.

10 ఏప్రిల్, 1957న ఆధ్యాత్మికసాధన కోసం ఉద్యోగవిరమణ గావించి, శివానంద ఆశ్రమానికి చేరినారు. స్వామి శివానందవారు మహావీర్ ప్రసాద్ ను బ్రహ్మచారి ప్రేమ్చైతన్య అని పిలిచెడివారు. హిమాలయ అడవులలో తీవ్రతపమాచరించిన బ్రహ్మచారి ప్రేమ్చైతన్యకు స్వామి శివానందవారు 1958 సం. మహాశివరాత్రి దినమున సన్న్యాసదీక్షనొసగి స్వామి ప్రేమానంద అను నామముతో రూపాంతరమునొందించినారు. నిజాయతీ కలిగిన మంచి పరిపాలనా దక్షుడని గ్రహించిన గురుదేవులు అతనికి దివ్యజీవనసంఘశాఖలకు సంబంధించిన పనిని కేటాయించగా, ఆయన మంచి సమర్థతతో నిర్వహించి, గురుదేవులను సంతృప్తిపరచెను. తరువాత ఆయన గురుదేవుల సలహాను అనుసరించి, ఆశ్రమాన్ని విడిచి, రాజస్థాన్ చేరుకొనినాడు. ఆయన సరళమైన స్నేహపూర్వకమైన జీవితము అచ్చటి ప్రజలను ఆకర్షించింది. అచట ఆయన దివ్యజీవన సంఘ కేంద్రాన్నొకదానిని ఏర్పాటుచేసినాడు. ఆయన ఆధ్యాత్మిక సౌరభం పంజాబ్ కు సోకింది. ఆయన ఉపన్యాసాలు, రామచరితమానస్ ప్రవచనాలు భక్తులను మంత్రముగ్ధులను గావించేవి. ఆయన స్పర్శ భక్తులకు ఓదార్పును చేకూర్చి, బాధావిముక్తులను గావించేది. ఆయన గురుదేవ్ స్వామి శివానంద దివ్యజీవన సందేశాలను భక్తులకు పంచుతూ, సంవత్సరమునకు ఒకసారి శివానంద ఆశ్రమాన్ని దర్శించేవారు. ఒకసారి అట్లు విచ్చేసినప్పుడు అచ్చట స్వామీజీలు ఆశ్రమమునందే ఉండిపోవలసినదని కోరిరి. వారి కోరిక మీద ఆయన అట్లే చేసినాడు. జలంధర్ (పంజాబ్)లో స్వామి ప్రేమానంద మెమోరియల్ ఛారిటబుల్ ట్రస్ట్ వారి ద్వారా స్మారక భవనం నిర్మించడం జరిగినది. ఋషీకేశ్ నందొక స్కూలు బాధ్యతలను ఆయన చేపట్టిరి. డిశంబరు, 1965 - ఫిబ్రవరి, 1977 మధ్యకాలంలో ఆయన సంఘ ముఖ్యకార్యాలయానికి సెక్రటరీగా 12 సంవత్సరాలు సేవలందించిరి. ఆయన డిశంబరు, 30వ తేదీ, 1999 నుండి జనవరి, 2వతేదీ, 2000 తేదీలో ముంబయిలో జరిగిన అంతర్జాతీయ దివ్యజీవన సంఘ మిలినియం సమావేశాలను అత్యద్భుతంగా నిర్వహించిరి. దివ్యజీవనసంఘానికి ఎనలేని సేవలందించి, గురుదేవులచే 'శేర్ వంజాబ్' అని కొనియాడబడిన ఆయన శివానందాశ్రమములో ఫిబ్రవరి, 5వ తేదీ 2004న మహాసమాధి నొందారు.

హరి: ఓమ్

ॐ

మృత్యుంజయ మహా మంత్రము

“ఓం త్రంబకం యజామహే
సుగంధిం పుష్టి వర్ధనమ్ ।
ఉర్వారుకమివబంధనాత్
మృత్యోర్ముక్షీయమాం మృతాత్ ॥”

అర్థము :- ఓం = ఓ భగవంతుడా!, త్రంబకం = మూడు కన్నులు కలవానిని, యజామహే = పూజించుచున్నాము, సుగంధిం = దివ్యపరిమళముగల దేహము కలవానిని, పుష్టివర్ధనం = ఆరోగ్యమును, బలమును అభివృద్ధి చేయువానిని, ఉర్వారుకం = దోసకాయను, బంధనాత్ = తొడిమ నుండి (త్రుంచిన), ఇవ = విధముగా (అంత సులువుగా), మృత్యోః = మృత్యురూపమైన సంసారము నుండి, ముక్షీయ = విముక్తికలిగించుము, మా = వద్దు, అమృతాత్ = అమృతము నుండి.

తాత్పర్యము :-

“దోసకాయను తొడిమ నుండి సులువుగా త్రుంచి వేసినట్లు, మృత్యుబంధము నుండి మమ్ముద్ధరించి, అమరత్వము నొనంగుటకు సర్వజీవులకు పోషణ కర్తయు, దివ్యపరిమళముగల దేహము గలవాడునగు ముక్కంటిని ఆరాధించుచున్నాము”.

ఈ మహామృత్యుంజయ మంత్రము మిక్కిలి శక్తిదాయకమైన మంత్రము. దీనిని నిత్యము 108 సార్లు పఠించు వారలకు అపమృత్యు భయముండదు. అట్టి వారు ఆయురారోగ్యములతో జీవించి, అమృతత్వమును బడయుదురు.

విశ్వ-ప్రార్థనా

హే స్నేహా ఔర్ కరుణా కే ఆరాధ్య దేవ్!

తుమ్హే నమస్కార్ హై, నమస్కార్ హై ।

తుమ్ సర్వవ్యాపక్, సర్వశక్తిమాన్ ఔర్ సర్వజ్ఞ హో!

తుమ్ సచ్చిదానంద హో!

తుమ్ సబ్ కే అంతర్వాసీ హో!

హమేఁ ఉదారతా, సమదర్శితా ఔర్ మన్ కా సమత్వ ప్రదాన్ కరో ।

శ్రద్ధ, భక్తి ఔర్ ప్రజ్ఞ సే కృతార్థ కరో ।

హమేఁ ఆధ్యాత్మిక్ అంతఃశక్తి కా వర్ దో,

జిన్ సే హమ్ వాసనావోఁ కా దమన్ కర్ మనోజయ్ కో ప్రాప్త హోఁ ।

హమ్ అహంకార్, కామ్, లోభ, ఘృణా, క్రోధ్ ఔర్ ద్వేష్ సే రహిత్ హోఁ ।

హమారా హృదయ్ దివ్య గుణోం సే పరిపూరిత్ కరో ।

హమ్ సబ్ నామ్-రూప్ మే తుమ్హారా దర్శన్ కరేఁ ।

తుమ్హారీ అర్చనా కే హీ రూప్ మే ఇన్ నామ-రూపోం కీ సేవా కరేఁ ।

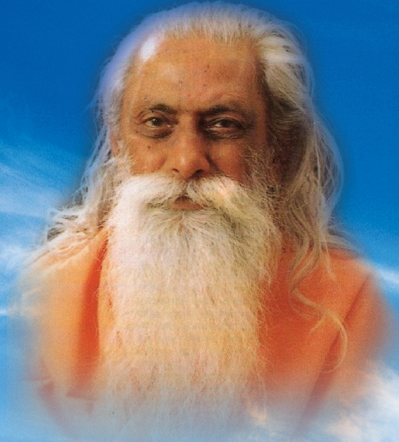
సదా తుమ్హారా హీ స్మరణ్ కరేఁ ।

సదా తుమ్హారా హీ మహిమా కా గాన్ కరేఁ ।

తుమ్హారా హీ కలికల్పషహారీ నామ్ హమారే అధర్-పుట్ పర్ హో!

సదా హమ్ తుమ్ మే హీ నివాస్ కరేఁ ।

--స్వామి శివానంద

This Jnana Prasada is offered
at the Holy feet of
Swami Premanandaji of
The Divine Life Society on the happy occasion of
His 101 birthday celebration
at Shivanandashram, Rishikesh
on 07.5. 2020.

Published & Financed for printing with noble heart
by **Sri Kartik Vashishta of Chicago, U.S.A.**

Printed at :
SRI CHAKRA OFFSET PRINTERS,
TATIPAKA - 533 249.
Copies : 1.000
For free Distribution

For English Original Version of the book, "SPOTLIGHTS ON THE RAMAYANA",
by Swami Premanandaji Maharaj;
Please vide: www.sivanandaonline.org; www.dlshq.org